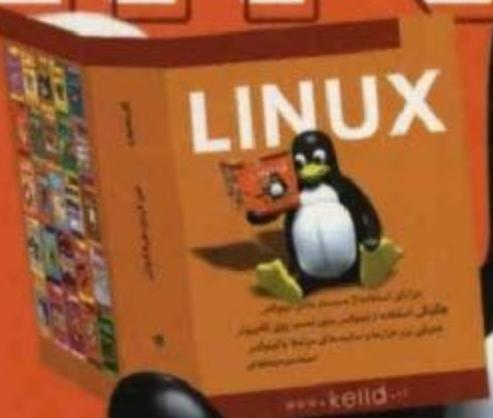

چاپ دوم

Start Now!

کلید

LINUX

مزایای استفاده از سیستم عامل لینوکس

چگونگی استفاده از لینوکس بدون نصب روی کامپیوتر

معرفی نرم افزارها و سایت های مرتبط با لینوکس

راه های نصب لینوکس آشنایی با ابزار اداری Open Office

امین فردین، مریم قنواتی

www.kelid.ir

«مجموعه کتابهای کاربردی کلید»

کلید

Linux

(لینوکس)

امین فردین، مریم قنواتی

سروشانه	: فردین، امین -۱۳۷۰
عنوان و نام پدیدآور	: کلید Linux / امین فردین، مریم قنواتی
مشخصات نشر	: تهران: کلید آموزش، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهري	: ۱۲۰ ص، مصور
فروست	: ...مجموعه کتاب‌های کاربردی کلید: ۷۴
شابک	: 978-600-5656-31-2
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: سیستم عامل لینوکس.
موضوع	: سیستم‌های عامل (کامپیوتر)
شناسه افزوده	: قنواتی، مریم ۱۳۶۳
رده‌بندی کنگره	: QAV ۷۶/۷۶ ف ۴ ۱۳۸۹
رده‌بندی دیوبی	: ۰۰۵/۴۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۰۵۶۹۱۴

کلید Linux

(لينوكس)

از مجموعه
کلید - ۷۴

info@sajadco.com

طراح و مجری مجموعه: منصور سجاد

مدیر تحریریه: احسان مظلومی

مؤلفین: امین فردین، مریم قنواتی

مدیر تولید و طراح جلد: مهدی سجاد

ناشر: انتشارات کلید آموزش

مرکز پخش:

۰۲۱-۶۶۴۰۶۰۶۱-۶۶۹۵۳۰۷۳

۰۳۱۱-۲۲۲۳۷۲۵

۰۲۵۱-۷۷۳۵۴۱

شمارگان: ۳۱۰۰ جلد

نوبت چاپ: چاپ دوم - آذر ۱۳۸۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۹-۵۶۵۶-۳۱-۲

قیمت همراه با CD: ۲۰۰۰ تومان

-
- کلیه حقوق و حق چاپ متن، طرح روی جلد و عنوان کتاب بانگرس به قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.
  - هرگونه استفاده از عنوان این مجموعه که به ثبت رسیده است ممنوع و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.
-

برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت بر مجموعه کتابهای کاربردی

((کلید))

منصور سجاد

۱۳۸۹ مرداد

:

چاپ اول

۱۳۸۹ آذر

:

چاپ دوم

نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را به صورت پیام کوتاه به شماره‌ی زیر ارسال کنید:

093600 (5 3 5 4 3)
(K e l i d)

فهرست مطالب

۷	.....	پیشگفتار
۹	.....	این کتاب برای چه کسانی نوشته شده است
۱۱	.....	فصل اول - مفاهیم
۱۱	.....	مزایای استفاده از سیستم عامل لینوکس
۱۲	.....	فرهنگ استفاده از نرم افزارهای آزاد و بازمند و سیستم عامل لینوکس
۱۲	.....	ساختار فایل سیستم
۱۵	.....	فصل دوم - اجرای سیستم عامل لینوکس توسط دیسک زنده و ...
۱۵	.....	دیسک زنده (Live Disc) چیست؟
۱۵	.....	مزایای استفاده از دیسکهای زنده (Live Disc) چیست؟
۱۶	.....	اجرای سیستم عامل لینوکس به صورت دیسک زنده (Live Disc)
۱۹	.....	آشنایی با محیط گرافیکی و میز کار GNOME
۲۰	.....	پنل ها
۲۰	.....	کار با منوی های اصلی در لینوکس
۲۲	.....	ناحیه میز کار (Desktop)
۲۳	.....	فصل سوم - آشنایی با پنجره مدیر فایل (Home Folder)
۲۴	.....	معرفی بخش های مختلف پنجره مدیر فایل
۳۰	.....	ایجاد پوشه جدید
۳۱	.....	تغییر نام پوشه ها
۳۲	.....	کپی کردن فایل ها و شاخه ها
۳۴	.....	حذف فایل ها یا پوشه ها
۳۶	.....	بازیابی اطلاعات از زباله دان

۳۷	اضافه کردن زبان فارسی به صفحه کلید
۳۹	تنظیم صفحه کلید برای جابجایی بین زبان‌های انگلیسی و فارسی
۴۱	اضافه کردن نشانگر زبان به لبه بالایی صفحه نمایش
۴۳	فصل چهارم - آشنایی با برنامه‌های کاربردی
۵۱	فصل پنجم - ابزارهای گرافیکی و برنامه اداری Open Office
۵۸	تنظیم واژه‌پرداز (Word Processor) برای فارسی‌نویسی
۶۱	فصل ششم - ابزارهای چند رسانه‌ای، صوت و ویدیو
۶۵	فصل هفتم - اتصال به اینترنت و آشنایی با ابزارهای اینترنت
۶۵	اتصال به اینترنت به روش Dialup
۷۵	آشنایی با ابزارهای اینترنت
۷۹	فصل هشتم - نکات و تنظیمات محیط کاری Gnome
۸۲	اضافه کردن یادداشت به فایل‌ها و پوشدها
۸۴	تغییر تصویر پس‌زمینه میزکار
۸۷	اعمال جلوه (Theme) به ظاهر سیستم عامل
۸۹	اضافه کردن تصویر به پس‌زمینه پوشدها
۹۱	تنظیم تاریخ و ساعت سیستم
۹۲	گرفتن عکس از صفحه نمایش
۹۴	معرفی نرم‌افزار و سایتها مربوط به سیستم عامل لینوکس
۹۵	معادل‌سازی نرم‌افزارهای تحت لینوکس به نرم‌افزارهای تحت ویندوز
۹۷	فصل نهم - نصب سیستم عامل لینوکس
۱۰۸	ورود به سیستم
۱۱۲	سخن آخر

پیشگفتار

چه بخواهیم چه نخواهیم، کامپیوتر جزیی از زندگی روزمره ما شده است. حتماً تا به حال کلیپی را با کامپیوتر تماشا کرده‌اید، از آهنگی با کیفیت دیجیتال لذت برده‌اید، متنی را تایپ کرده‌اید یا شبی را به گشت و گذار در دنیای اینترنت یا چت روم‌ها به صبح رسانده‌اید! بستر اجرایی همه این برنامه‌ها، برنامه‌ای مادر به نام سیستم عامل است. به احتمال زیاد شما یکی از نسخه‌های ویندوز مایکروسافت مانند ویندوز XP و Vista یا Seven را استفاده می‌کنید. آیا تا به حال برایتان پیش نیامده که کامپیوترتان خود به خود ریست شود یا یک روز صبح که کامپیوتر اداره‌تان را روشن می‌کنید بالا آمدن ویندوز‌تان را نبینید؟

آیا تا به حال به فکر امتحان کردن سیستم عامل دیگری افتاده‌اید؟ یک سیستم عامل با کارایی بیشتر: یک سیستم عامل امن، چند منظوره، قابل اعتماد و کاربردی به معنای واقعی کلمه، البته مقصود تولیدات شرکت مایکروسافت یا سیستم عامل صنعتی یونیکس (Unix) و یا سیستم گرانقیمت اپل مک‌یتاش (Apple Macintosh) نیست. ما می‌خواهیم از سیستم عامل دیگری صحبت کنیم: سیستم عاملی "آزاد" و "رایگان" به نام: لینوکس (Linux).

اگر چه سیستم عامل لینوکس (Linux) خالق مشخصی ندارد، ولی این لینوس بندیکت توروالدز (Linus Benedict Torvalds) دانشجوی فنلاندی بود که در ۵۲ آگوست ۱۹۹۱، این راه را آغاز کرد. او از همان ابتدا رویای ایجاد یک سیستم عامل باز متن یا (Open Source) با کارایی بالا و ضریب اطمینان فوق العاده و امنیت کامل را در سر می‌پروراند.

هر آنچه در سیستم عامل ویندوز انجام می‌دهید، از گوش دادن به موسیقی گرفته تا ایجاد شبکه و دریافت نسخه‌ای از اسناد ذخیره شده در

کامپیوتر، همگی با استفاده از سیستم عامل‌های دیگر، از جمله لینوکس نیز امکان‌پذیر هستند، ولی نوعاً انجام این کارها نسبت به آنچه در ویندوز تجربه کرده‌ایم، دشوارتر است. با در نظر گرفتن این حقیقت که یادگیری سیستم عامل لینوکس نیز سخت‌تر از ویندوز است، به راحتی می‌توان متوجه شد که چرا بیشتر کاربران ویندوز نسبت به یادگیری لینوکس و استفاده از آن هیچ علاقه‌ای نشان نمی‌دهند. پس در واقع علت برتری ویندوز در یادگیری سریع آن نهفته است. اگرچه نمی‌توان به صورت کامل استفاده از ویندوز را ترک کرد، ولی یادگیری و استفاده از نسخه‌ها جدید لینوکس خیلی هم سخت نیست.

نسخه‌های متعددی از سیستم عامل لینوکس توسط شرکت‌های مختلف به بازار عرضه شده است؛ در نتیجه انتخاب نسخه که امکانات ارائه شده برای آن با نیازهای شما کاملاً هماهنگ باشد، کار مشکلی به نظر می‌رسد. به سرعت در می‌یابید که بعضی از نسخه‌ها برای کاربران خانگی مناسب نیستند.

در اینجا ما نسخه اوبونتو (یازدهمین انتشار اوبونتو در اکتبر ۲۰۰۹ برابر با: مهر ماه ۱۳۸۸ با شماره انتشار Ubuntu ۱۰.۹) را معرفی کرده و آموزش می‌دهیم. این سیستم عامل پس از دریافت از طرف کاربر، به مدت ۱۸ ماه به طور رایگان پشتیبانی می‌شود یعنی تا آوریل ۲۰۱۱ که برابر با فروردین ماه ۱۳۹۰ قابلیت به روز شدن دارد.

نکته‌ی مهم این سیستم عامل این است که شما آن را می‌توانید از سایت Ubuntu به طور رایگان دانلود کنید. این سیستم عامل کاملاً قابل رایت است و مجاز به این کار هم هستید و به طور کل روی جلد CD رایت کردن و پخش کردن آن میان دوستان تشویق شده است.

نکته ...

شرکت اوبونتو، سی دی های رایگان این سیستم عامل را به ایران ارسال می کند به آدرس اینترنتی <http://shipit.ubuntu.com> بروید و چند سی دی درخواست کنید تا به صورت رایگان به آدرس پستی شما ارسال شود.

این همه اطمینان به لینوکس برای این است که جهان امروز بیش از هر چیز جویای امنیت است؛ امنیتی که در لینوکس به واسطه لایه های امنیتی مختلف فراهم شده است. تقریباً هیچ ویروسی برای لینوکس شناخته نشده است و کرم های رایانه ای (برنامه های مخرب) نهایتاً توانایی از بین بردن محتویات دایرکتوری خانگی یک کاربر و نه کل سیستم را دارند. این طور نیست که لینوکس فاقد هرگونه اشکال امنیتی باشد. ولی بازمند بودن آن باعث می شود بسیاری از اشکالات امنیتی، پیش از ایجاد خسارت و در مراحل توسعه و برنامه نویسی کشف و اصلاح شوند. در صورتی که در سیستم عامل ویندوز برای مشخص شدن ضعف های امنیتی باید هزینه سنگین ناشی از خسارت های آنها را بپردازیم.

این کتاب برای چه کسانی نوشته شده است

این کتاب برای کاربرانی نوشته شده که یا تاکنون به هیچ عنوان با سیستم عامل لینوکس آشنایی نداشته اند و مایلند این سیستم عامل را شناخته، با آن کارکنند و یا کاربرانی که با لینوکس آشنایی مقدماتی دارند و مایلند اطلاعات خود را از حد مقدماتی به سطوح متوسط و پیشرفته افزایش دهند.

در این کتاب سعی شده تا تعدادی از نرم افزارهای موجود لینوکس تشریح شوند تا کاربر بتواند با کاربرد هر یک از آنها آشنا شود و سعی شده تا بیشتر مطالب به جای تئوری بودن، به سمت عملی و کاربردی تر شدن سوق داده شوند.

در میان مباحث کتاب به موضوعاتی اشاره شده که می‌تواند شمارا را از حد یک کاربر مقدماتی لینوکس به سطوح بالاتر منتقل نمایند و شمارا در استفاده بهینه از سیستم تان یاری کنند.

لینوکس این امکان را برای بسیاری از کشورها فراهم نموده است تا بجای از میان بردن سرمایه‌های ملی خود برای خرید نرم‌افزارهای اختصاصی، آن را مطابق با نیازهای خود تغییر داده و استفاده نمایند. این حرکت راه روز و هر روز به طور گسترده‌تر شاهد هستیم. آلمان، اسپانیا، برباد، ژاپن، استرالیا و حتی ایران و... کشورهایی هستند که بیشترین استقبال به این سیستم عامل در آنها مشاهده می‌شود.

در صورتی که ما بتوانیم کاربران و مدیران سیستم‌ها را با لینوکس و نرم‌افزارهای جایگزین باز متن (Open Source) برای نرم‌افزارهای اختصاصی موجود آشنا کنیم و با اقدامات مختلف مانند انتشار کتب و مقالات، همایش‌ها و نشست‌ها، فرهنگ استفاده از آن را گسترش دهیم، خواهیم توانست با بکارگیری آن جلوی از میان رفتن سرمایه‌های ملی کشور را گرفته و علاوه بر آن امنیت و قابلیت اطمینان سیستم‌های خود را نیز تا حد زیادی افزایش دهیم.

یکی از اهداف اساسی انتشار این کتاب نیز همین امر بوده است. مابه عنوان کسی که با این سیستم عامل کار می‌کنیم، وظیفه خود می‌دانیم تا دانسته‌های خود را به سایرین منتقل نماییم تا سهم کوچکی در امر فرهنگ‌سازی استفاده از سیستم عامل لینوکس ایفا کرده باشیم. سیستم عاملی که قطعاً پیام‌آور آزادی و نمایانگر یکی از بزرگترین حرکت‌های اجتماعی بشر در تاریخ بوده و خواهد بود. با امید به روزی که مانیز در کشورمان شاهد استفاده گسترده‌تر از این سیستم عامل باشیم.

مریم قنواتی، امین فردین

فصل اول

مفاهیم

مزایای استفاده از سیستم عامل لینوکس

کاربران جدید لینوکس لازم است بدانند لینوکس یک سیستم عامل قدرتمند و بسیار پایدار، دارای محیطی با امکانات چند کاربره پیشرفته و چند وظیفه‌ای Multitasking، بدون نیاز به سخت افزارهای گران قیمت و در بسیاری موارد بدون نیاز به خرید نرم افزارهای پرهزینه می‌باشد.

وجود ابزارهای برنامه‌سازی برای تقریباً تمام زبان‌های برنامه‌نویسی موجود در جهان از لینوکس یک محیط ایده‌آل برای برنامه‌نویسان کامپیوتری ساخته است.

خوشبختانه به جرأت می‌توان گفت که تاکنون تقریباً هیچ نوع ویروس کامپیوتری مهمی برای لینوکس شناخته نشده است. در حال حاضر دهها هزار کارشناس و متخصص از سراسر جهان تحت عنوان اجتماع نرم افزارهای باز متن بصورت داوطلبانه در امر توسعه لینوکس مشارکت دارند و این امر توسعه مستمر و پشتیبانی از کاربران آن مزایای زیادی دارد که برخی از آنها عبارتند از:

- لینوکس سیستم عاملی است که می‌توان آن را رایگان تهیه و استفاده کرد. برای خریداری و استفاده از سایر سیستم عامل‌ها باید مبلغی بین ۱۰۰ تا چند هزار دلار هزینه کنید.

- انواع مختلف سیستم عامل لینوکس را می‌توانید به هر تعداد بین دوستان و همکارانتان تکثیر نمایید. این در مورد سایر سیستم عامل‌ها امکان‌پذیر نیست باید به ازای هر نصب مجوز نصب خریداری نمایید.

- کد منبع لینوکس برای همگان در دسترس است. وقتی شما سیستم عاملی مانند ویندوز مایکروسافت را تهیه می‌کنید، فقط فایل‌های قابل اجرا در دسترس شما قرار دارند. شما نمی‌توانید و اجازه ندارید آن را دستکاری کنید. موجود بودن کد منبع لینوکس، رفع اشکالات برنامه‌ها، سفارشی‌سازی و تغییرات آن را برای همگان بسیار آسان می‌سازد.
- سایر سیستم عامل‌ها معمولاً توسط شرکت‌ها و مؤسسات تجاری توسعه می‌یابند، در حالی که بخش‌های مختلف سیستم عامل لینوکس توسط داوطلبانی در سرتاسر دنیا توسعه می‌یابد. البته در این میان برخی از شرکت‌های تجاری نیز برای سود خود و دیگران با این خیل گسترده همکاری می‌کنند.

فرهنگ استفاده از نرم‌افزارهای آزاد و بازمن و سیستم عامل لینوکس

بنیاد نرم‌افزار آزاد بر این اعتقاد است که نرم‌افزارها باید آزاد باشند. این آزادی شامل موجود بودن کد منبع برنامه‌های اجرایی نیز می‌گردد. کد منبع باید حتماً همراه برنامه ارائه شود و یا به نحوی امکان دسترسی به آن فراهم باشد. همراه بودن کد منبع این امکان را برای جامعه بازمن فراهم ساخته است که بتوانند اشکالات و نقطه ضعف‌های امنیتی موجود در نرم‌افزارها را با سرعت بسیار بیشتری حل کنند.

ساختار فایل سیستم

فایل سیستم هر کامپیوتر، امکان ذخیره‌سازی فایل‌ها و اطلاعات را روی آن فراهم می‌سازد. هنگامی که از داخل برنامه واژه پرداز خود سندی را

ذخیره می‌کنید، این فایل سیستم است که تعیین می‌کند سند چگونه و کجا ذخیره شود. فایل سیستم‌های گوناگونی برای سیستم عامل‌های مبتنی بر لینوکس ارائه شده‌اند.

در سیستم عامل لینوکس دیگر چیزی به نام درایوهای (C, D و...) وجود ندارد. تمام درایوها در سیستم عامل لینوکس به شکل یک درخت پیاده‌سازی شده است. تمام فایل سیستم‌ها (همان درایوهای ویندوز مایکروسافت) شاخه‌هایی از این درخت هستند. مرکز این درخت، ریشه یا root نام دارد که بالاترین جایگاه را در سیستم عامل لینوکس دارد. همانطور که می‌بینید فایل سیستم از تعداد زیادی پوشه تشکیل شده است.

نکته ...

فایل سیستم ریشه یا root در سیستم عامل لینوکس همانند نام کاربری Administrator در ویندوز مایکروسافت است.

فصل دوم

اجرای سیستم عامل لینوکس توسط دیسک زنده و آشنایی با میز کار گنوم

در این فصل قصد داریم یکی از مزایای سیستم عامل لینوکس را آموزش دهیم و آن اجرای سیستم عامل لینوکس توسط دیسک زنده است که مفهوم آن را در ادامه توضیح خواهیم داد.

دیسک زنده (Live Disc) چیست؟

دیسک‌های زنده قابلیتی را برای کاربر فراهم می‌کنند تا بتواند یک سیستم عامل کامل را بدون نیاز به نصب شدن، بر روی کامپیوتر خود راهاندازی کند. دیسک‌های زنده معمول از CDROM یا DVDROM و یا ابزارهای ذخیره‌سازی مثل USB برای راهاندازی و انجام عملیات خود استفاده می‌کنند. سیستم عامل بحث شده در این کتاب قابلیت اجرا به صورت دیسک زنده را دارا می‌باشد که در ادامه به نحوه اجرای این روش برای بارگذاری سیستم عامل لینوکس می‌پردازیم.

مزایای استفاده از دیسک‌های زنده (Live Disc) چیست؟

استفاده از دیسک‌های زنده، امروزه بسیار رایج شده است، این دیسک‌ها ابزارهای بسیار مفیدی جهت استفاده به عنوان دیسک‌های راهانداز سیستم (دیسک نجات)، نمایش و آزمایش قابلیت‌ها و سیستم عامل همراه به شمار می‌روند. دیسک‌های زنده معمول دارای سیستم شناسایی خودکار قدرتمندی هستند که در حین بوت، سخت‌افزارهای نصب شده بر روی سیستم را شناسایی

کرده و درایوهای مورد نیاز آنها را بارگذاری می‌کند. تقریباً تمام کارهایی که با استفاده از سیستم عامل نصب شده خود انجام می‌دهید را می‌توانید با دیسک‌های زنده هم انجام دهید. برنامه‌های کاربردی مختلف را اجرا کنید، در اینترنت جست و جو کنید، اطلاعات خود را بر روی دیسک سخت نصب شده بر روی سیستم یا ابزارهای ذخیره‌سازی دیگر ذخیره نمایید.

اجرای سیستم عامل لینوکس به صورت (Live Disc)

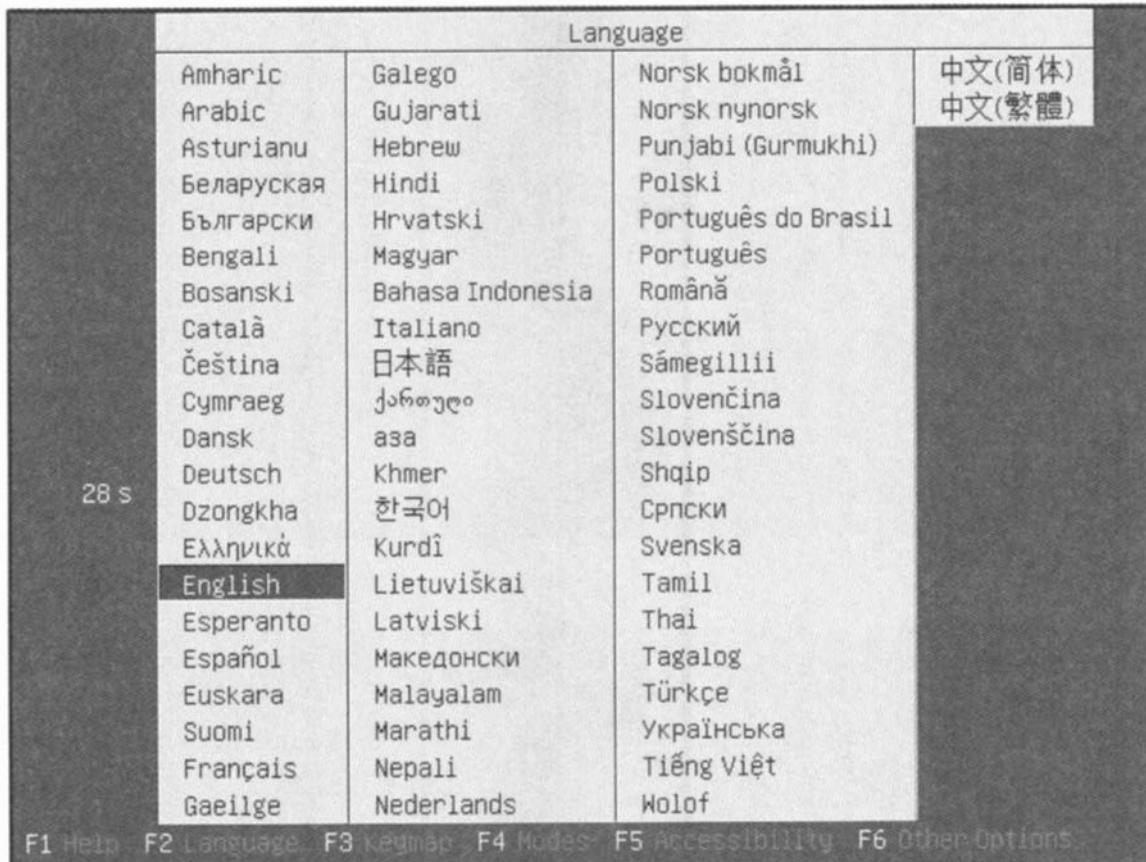
برای استفاده از سیستم عامل لینوکس در حالت دیسک زنده کافی است آن را در درایو CDROM قرار داده و سیستم را با استفاده از آن راهاندازی کنید. در صورتی که سیستم با استفاده از دیسک زنده سیستم عامل لینوکس بوت نشد، این احتمال وجود دارد که اولویت نخست بوت سیستم بر روی CDRÖM قرار نداشته باشد. در این صورت باید این اولویت را از طریق برنامه تنظیمات بایوس سیستم تنظیم کنید.

نکته ...

لینوکس به صورت خودکار سخت‌افزارهای سیستم و پارتیشن‌های هارد دیسک را می‌کند.

در نخستین قدم، صفحه‌ای ظاهر می‌شود و از شما زبان مورد نظر را درخواست می‌کند. با استفاده از کلیدهای فلش‌دار، زبان مورد نظر خود را (معمولًاً English) انتخاب کنید. بعد از انتخاب زبان دکمه Enter را از صفحه کلید بفشارید تا به مرحله بعد بروید. زبانی را که انتخاب می‌کنید فقط طی مراحل نصب شما را یاری خواهد کرد. توجه داشته باشید که

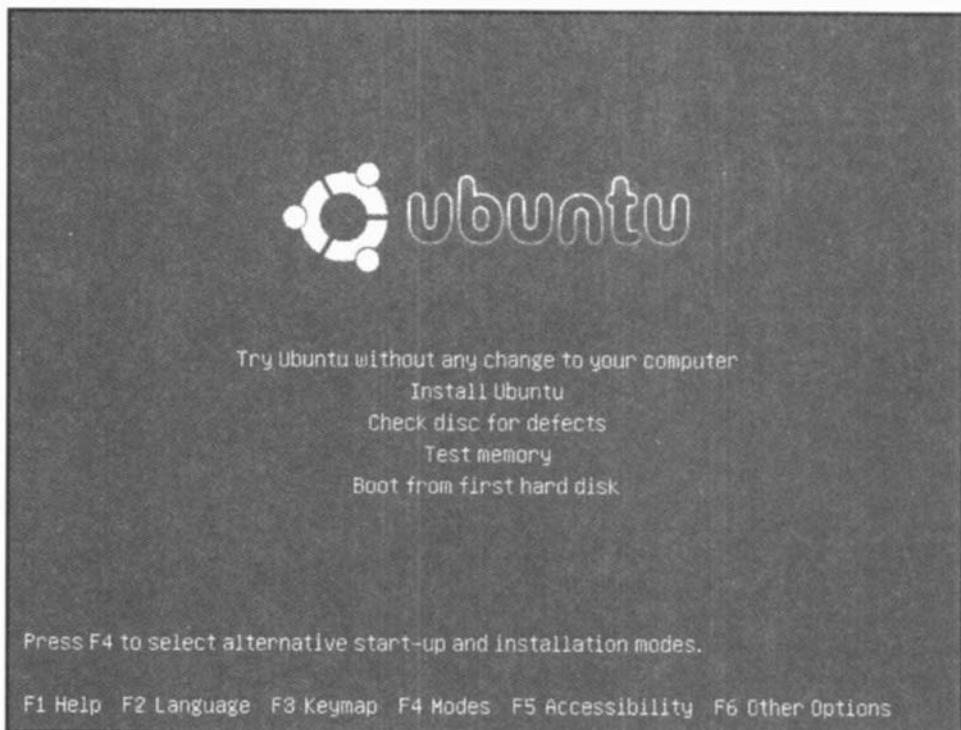
انتخاب این زبان، به زبان‌هایی که لینوکس پس از نصب پشتیبانی می‌کند بستگی ندارد. (تصویر ۱)

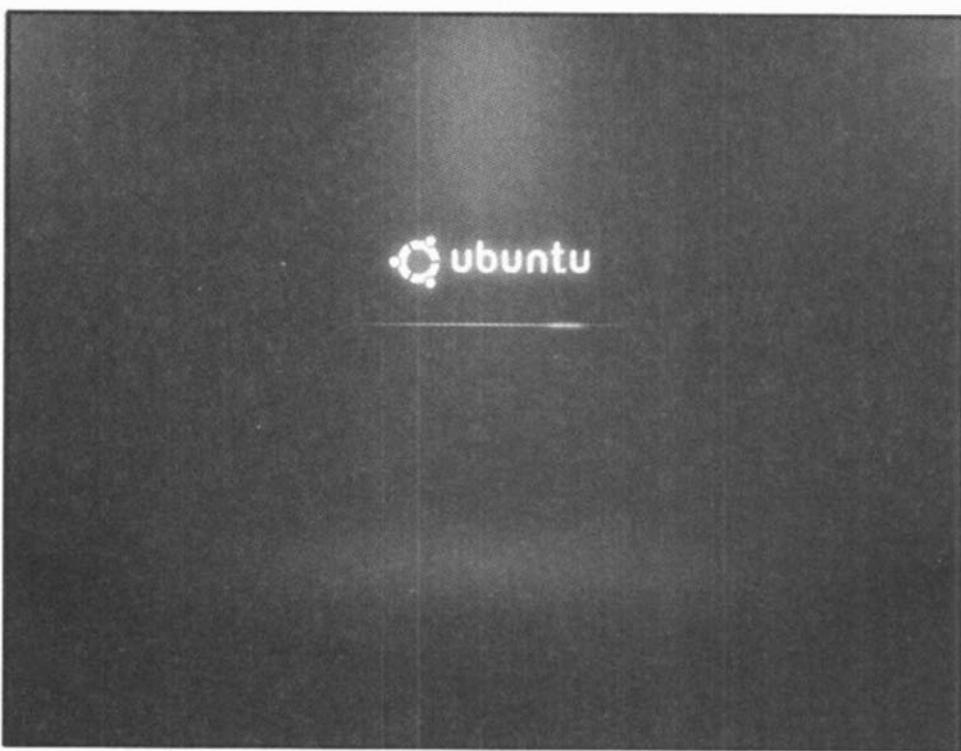
تصویر ۱

همان طور که مشاهده می‌کنید (تصویر ۲) پنج گزینه در اختیار شما قرار گرفته است. برای اجرا سیستم عامل لینوکس به صورت دیسک زنده (Live Disc)، گزینه اول یعنی: ... Try Ubuntu without (Live Disc) را انتخاب کرده و دکمه Enter را از صفحه کلید بفشارید.

بعد از ۲۰ ثانیه پنجره بارگذاری اطلاعات سیستم عامل لینوکس ظاهر می‌شود. این پنجره همانند پنجره بارگذاری ویندوز مایکروسافت می‌باشد. (تصویر ۳)

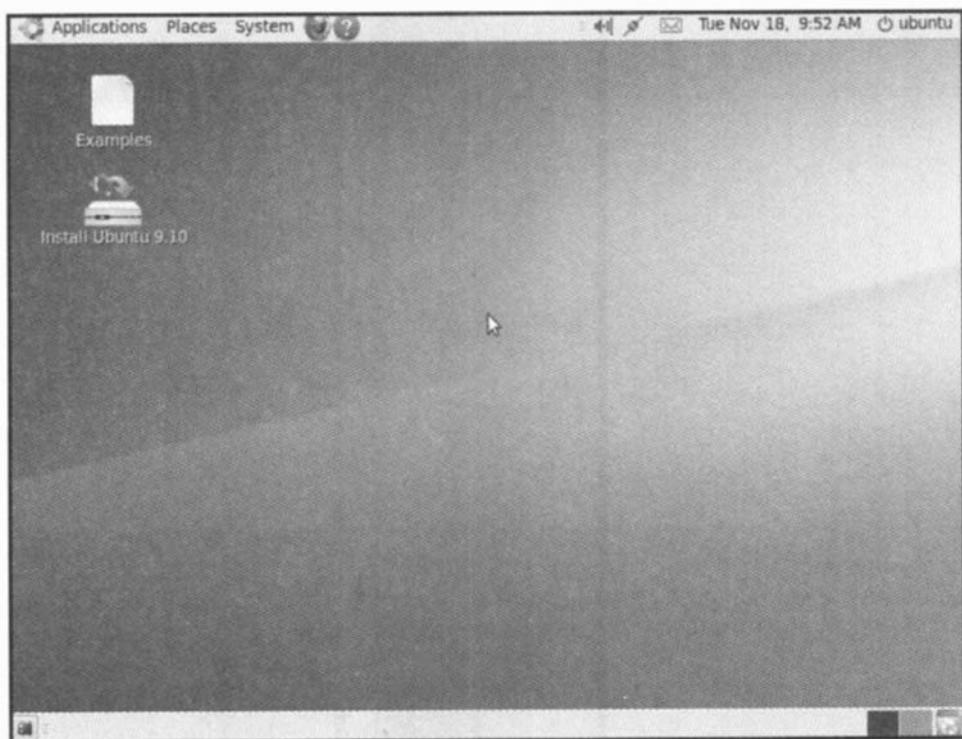

تصویر ۲

تصویر ۳

بعد از عملیات بارگذاری، پنجره‌ی اصلی سیستم عامل لینوکس ظاهر می‌شود. (تصویر ۴)

تصویر ۴

به همین آسانی وارد محیط گرافیکی Gnome (تلفظ کنید گنوم) سیستم عامل لینوکس به صورت دیسک زنده (Live Disc) شدیم. اولین باری که وارد لینوکس می‌شویم، با یک میزکار تمیز و آراسته روبرو خواهید شد. هیچ آیکنی به غیر از آیکن‌های نصب بر روی میزکار شما بصورت پیش‌فرض وجود ندارد! حتی سطل آشغال نیز به پنل پایین میزکار منتقل شده است. این میزکار معادل Desktop در ویندوز است.

آشنایی با محیط گرافیکی و میزکار GNOME

GNOME یک محیط‌های گرافیکی است که دارای پایداری خوب و امکانات متعدد و قدرتمندی می‌باشد. میزکار Gnome از بخش‌های همچون: پنل‌ها، اپلت‌نوار وظیفه (Taskbar)، منوها و میزکار تشکیل شده است. این بخش‌ها را با ویژگی‌های اصلی میزکار گنوم آشنا خواهد ساخت.

پنل‌ها

پنل‌ها قسمتی در میزکار گنوم هستند از طریق آنها کاربر می‌تواند به تمامی منوها و برنامه‌های کاربردی سیستم دسترسی پیدا کند. امکان تغییر و تنظیم پنل‌ها تا حد بسیار زیادی وجود دارد. یکی از مهم‌ترین پنل‌ها، پنل بالای میزکار است و مهم‌ترین قسمتی است که در میز کار به آن نیازمند هستید. این پنل حاوی نوار منو می‌باشد. (تصویر ۵)

تصویر ۵

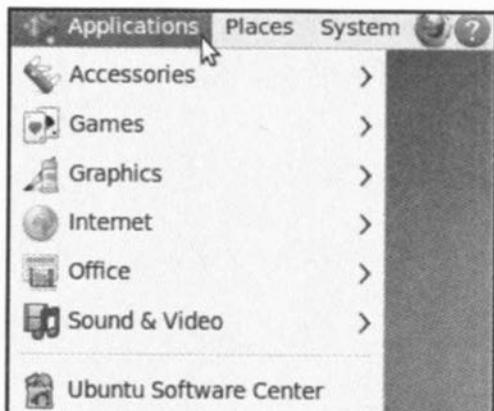
نکته ...

پنل‌ها در سیستم عامل لینوکس، همانند نوار وظیفه (Taskbar) در ویندوز مایکروسافت هستند.

کار با منوی‌های اصلی در لینوکس

با استفاده از منوها خواهید توانست به تمامی بخش‌های میزکار گنوم دسترسی پیدا کنید. نوار منو دارای سه منو است که عبارتند از:

منوی Applications: حاوی تعدادی زیر منو و دسته بندی‌های

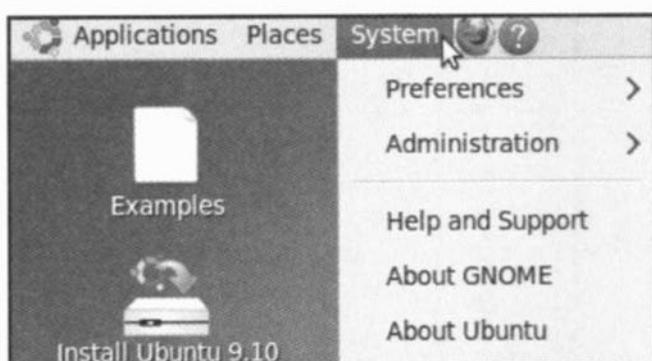

تصویر ۶

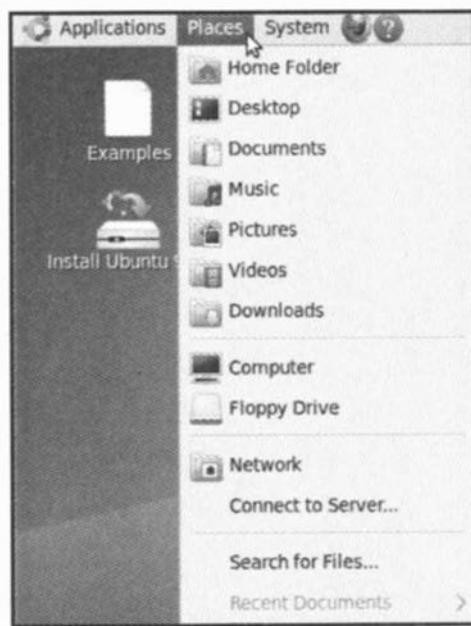
مختلف نرمافزارهای کاربردی گنوم است. ابزارهای سیستمی نیز در این منو قرار دارد. (تصویر ۶)

منوی Places: حاوی تعدادی ابزار دسترسی به بخش‌های مختلف میزکار گنوم است. مانند ابزارهای دسترسی به پوشه خانگی، میزکار، کامپیوتر و ... همچنین این منو حاوی ابزار جستجو و پوشه Recent Documents نیز می‌باشد. (تصویر ۷)

منوی System: حاوی ابزارهای پیکربندی میزکار گنوم است، دسترسی به راهنمای میزکار و منوهای قفل کردن صفحه نمایش و خروج از سیستم در این منو می‌باشد. (تصویر ۸)

تصویر ۸

تصویر ۷

اپلت نوار وظیفه (Taskbar): این اپلت برنامه‌های را روی میزکار در حال اجرا هستند نشان می‌دهد و برای سوئیچ کردن بین برنامه‌ها و یا بستن یا Minimize کردن برنامه‌ها و ... استفاده می‌شود. کافی است روی دکمه‌هایی که نماینده هر برنامه هستند، کلیک کنید. (تصویر ۹)

تصویر ۹

نکته ...

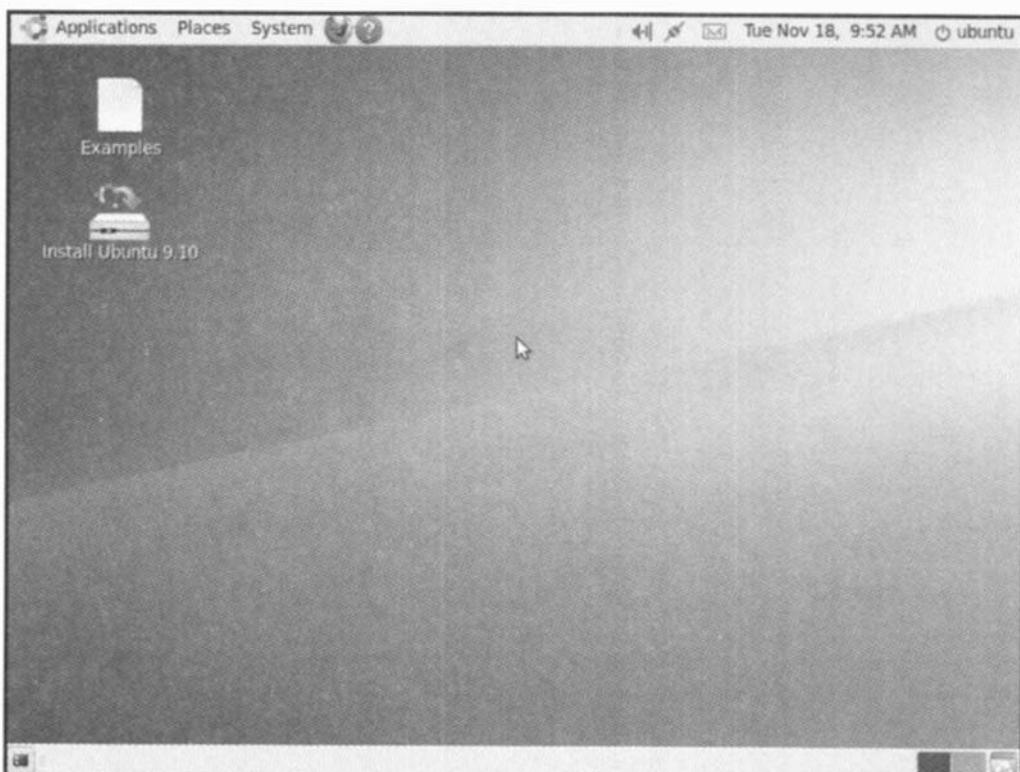
اپلتها برنامه‌های کاربردی کوچکی هستند که بر روی پنل‌ها قرار می‌گیرند.
هر اپلت دارای یک رابط کاربری ساده است که با استفاده از ماوس یا صفحه کلید می‌توانید با آن کار کنید.

ناحیه میزکار (Desktop)

میزکار در پشت تمامی اجزا قرار می‌گیرد میزکار جزیی فعال از رابط کاربری Gnome می‌باشد و می‌توانید آیتم‌های مختلفی را برای دسترسی سریع‌تر و آسان‌تر بر روی میزکار قرار دهید. (تصویر ۱۰)

نکته ...

میزکار در سیستم عامل لینوکس، همانند Desktop در ویندوز مایکروسافت می‌باشد.

تصویر ۱۰

فصل سوم

آشنایی با پنجره مدیر فایل (Home Folder)

برنامه مدیر فایل Home Folder امکان دسترسی یکپارچه به فایل‌ها و برنامه‌های کاربردی را فراهم می‌کند. با استفاده از آن می‌توانید محتويات سرتاسر درایوها و سیستم فایل را مشاهده کنید. برای دسترسی به پنجره مدیر فایل، از منوی Places بر روی گزینه کلیک کنید. (تصویر ۱۱)

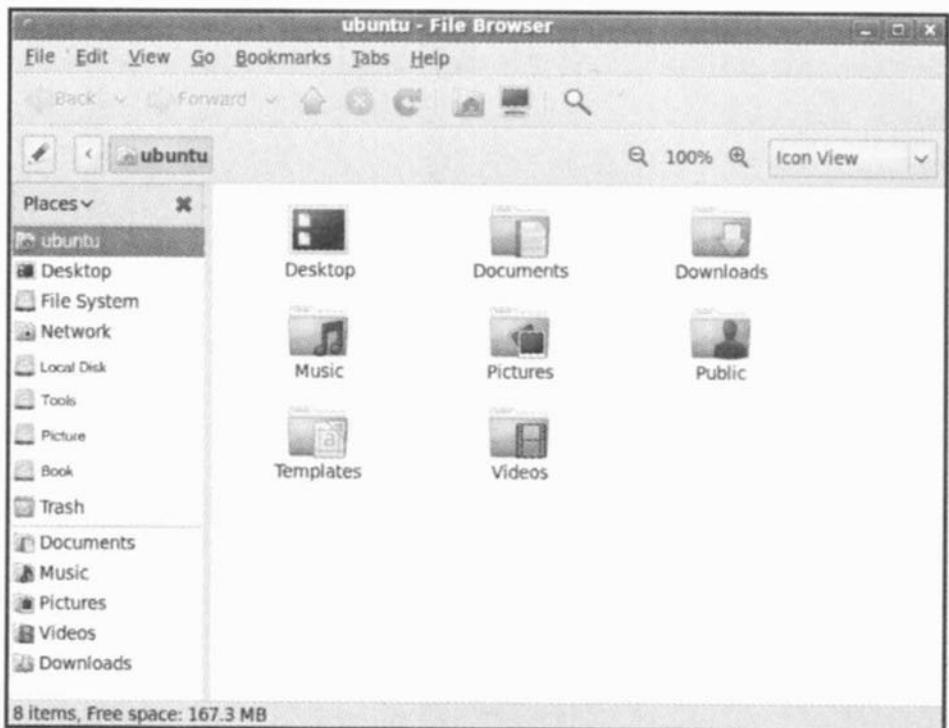

تصویر ۱۱

نکته ...

گزینه Home Folder همانند گزینه My Computer در ویندوز می‌باشد.

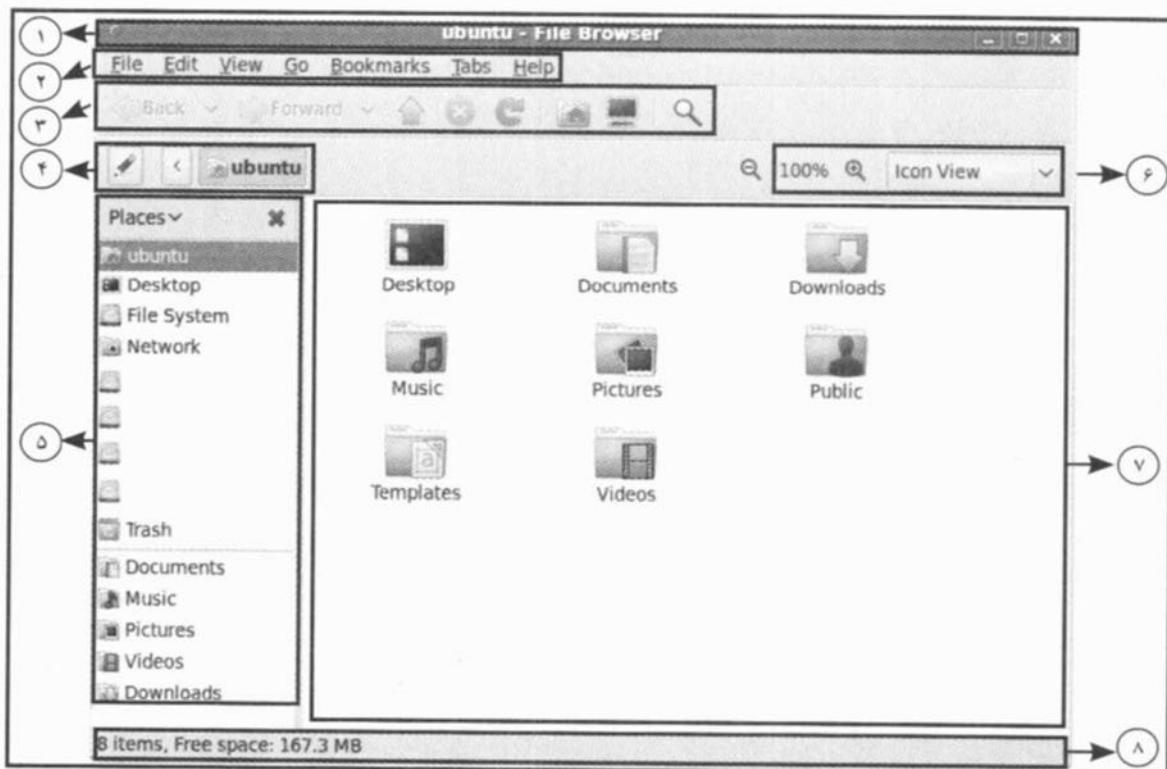
با کلیک بر روی گزینه Home Folder پنجره File Browser ظاهر شده است. (تصویر ۱۲)

تصویر ۱۲

معرفی بخش‌های مختلف پنجره مدیر فایل

در این قسمت می‌خواهیم به معرفی بخش‌های مختلف پنجره File Browser بپردازیم. (تصویر ۱۳)

تصویر ۱۳

۱- نوار عنوان (**Title Bar**): نواری رنگی در بالای پنجره است و نام پوشیده کنونی به همراه دکمه‌های به همراه دکمه‌های Close، Minimize و Maximize روی آن قرار دارد.

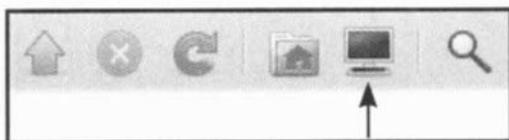
۲- نوار منو (**Menu Bar**): حاوی منوهایی است که با استفاده از آنها می‌توانید کارهای خود را بروی مدیر فایل انجام دهید.

۳- نوار ابزار (**Tool Bar**): حاوی دکمه‌هایی است که برای دسترسی آسان به برخی از عملیات طراحی شده اند.

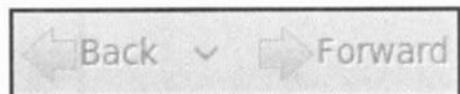
دکمه Back: برای بازگشت به پوشیده قبلی از این دکمه استفاده می‌شود.

دکمه Forward: پس از بازگشت به پوشیده قبلی، با زدن این دکمه مجدداً به جایی که بودیم، می‌رویم. (تصویر ۱۴)

برای دسترسی به درایوها بر روی دکمه در نوار ابزار (Tool Bar) کلیک کنید. (تصویر ۱۵)

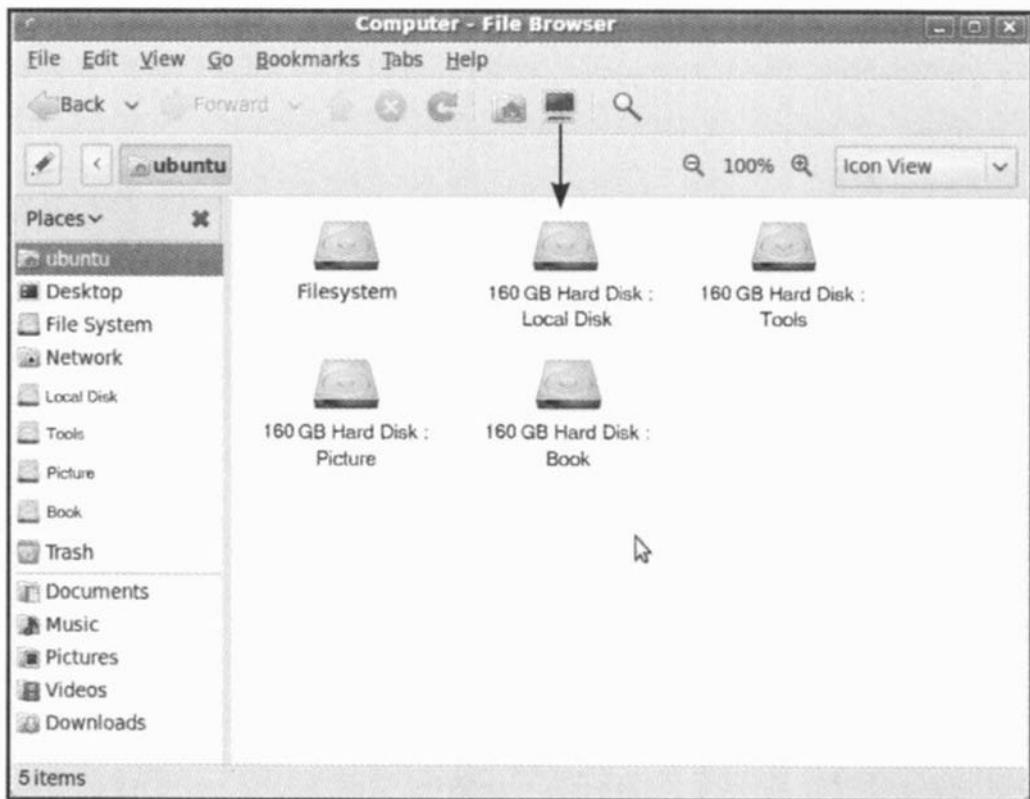

تصویر ۱۵

تصویر ۱۴

با کلیک بر روی دکمه تمامی درایوها موجود لیست می‌شود. (تصویر ۱۶)

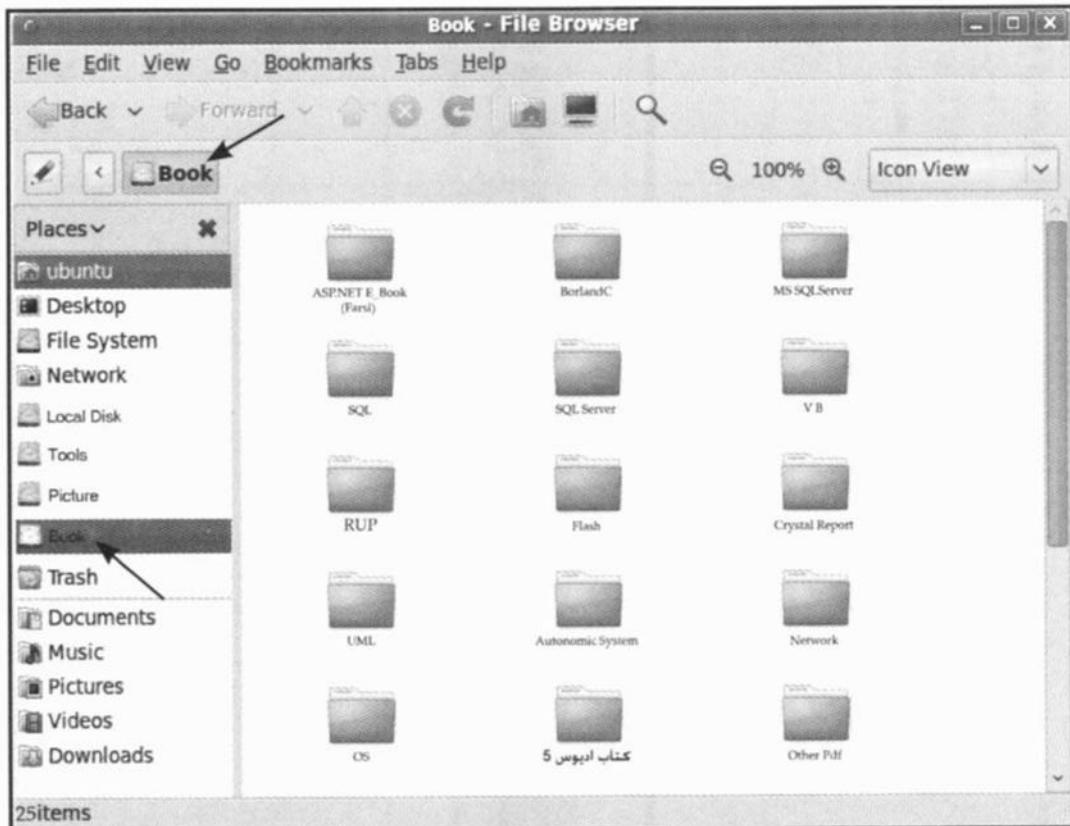

تصویر ۱۶

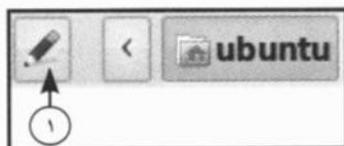
نکته ...

سیستم عامل لینوکس فقط پارتیشن‌های FAT16 و FAT32 و ویندوز مایکروسافت را پشتیبانی می‌کند و سایر پارتیشن‌ها مانند NTFS را پشتیبانی نمی‌کند.

برای وارد شدن به درایو یا ظاهر شدن اطلاعات بر روی درایوها جفت کلیک کنید. (تصویر ۱۷)

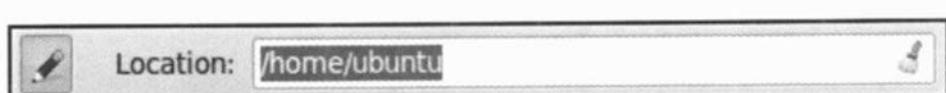
تصویر ۱۷

تصویر ۱۸

۵- نوار موقعیت (Location Bar): شامل ابزارهای زیر می باشد. (تصویر ۱۸)

۱- دکمه‌ی نوار موقعیت (Location Bar): برای فعال شدن نوار موقعیت بر روی کلیک کنید تا کادر نوار موقعیت ظاهر شود. (تصویر ۱۹)

تصویر ۱۹

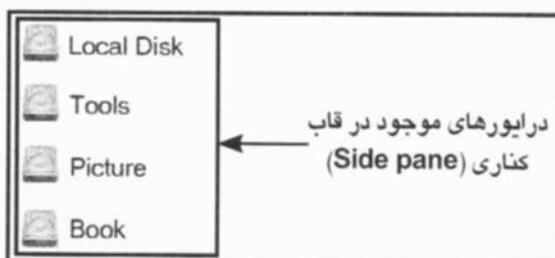
می توانید آدرس مورد نظر خود را در نوار Location تایپ کرده و با فشار دادن کلید Enter به آنجا منتقل شوید.

نکته ...

نوار موقعیت (Location Bar)، همانند نوار آدرس Address Bar ویندوز می‌باشد.

۲- قاب کناری (Side pane): اطلاعاتی در رابطه با فایل‌ها یا پوشش‌ها جاری نمایش می‌دهد، امکان مرور آسان‌تر بین پوشش‌ها و فایل‌ها را فراهم می‌کند. (تصویر ۲۰)

همان طور که در تصویر ۲۰ مشاهده می‌کنید درایوها هم در این قسمت قرار دارند که با کلیک بر روی هر یک از آنها، درایو مورد نظر، اطلاعاتش ظاهر می‌شود. (تصویر ۲۱)

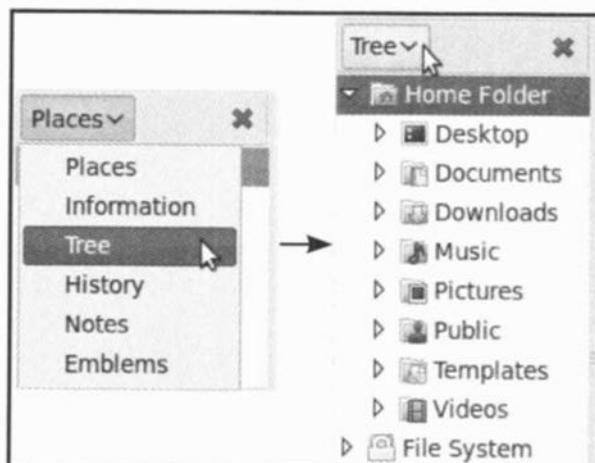

تصویر ۲۱

تصویر ۲۰

قاب کناری یک منوی کشویی است و تعیین می‌کند چه چیزی باید در روی قاب کناری نمایش داده شود. (تصویر ۲۲)

تصویر ۲۲

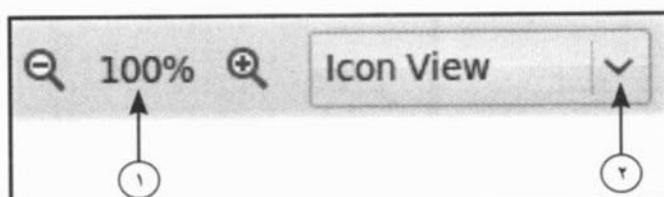
گزینه‌های زیر قابل انتخاب هستند و به این صورت می‌باشد.

- اطلاعات (information): آیکونی که نمایانگر پوشه انتخاب شده است را نمایش داده و در زیر آن اطلاعاتی درج می‌کند.
- نمادها (Emblems): لیست را به صورت نمادی نمایش می‌دهد و می‌توانید به هر فایل یا پوشه نماد اضافه کنید. نمادها را ادامه توضیح خواهیم داد.
- تاریخچه (History): حاوی لیست جدیدترین فایل‌ها، پوشه‌ها، سایتها و سایر اقلامی که در گذشته مشاهده کرده‌اید را نمایش می‌دهد.
- یادداشت (Notes): امکان اضافه کردن یادداشت به فایل‌ها و پوشه‌ها را فراهم می‌کند. در مورد اضافه کردن یادداشت به فایل‌ها در ادامه توضیح خواهیم داد.
- درخت (Tree): ساختار فایل سیستم را به صورت درختی که به آسانی قابل مرور است، نمایش می‌دهد.

نکته ...

در صورتی که قاب کناری در پنجره ناتیلوس نمایش داده نمی‌شود، می‌توانید آن را از منوی View گزینه Side pane را فعال کنید و برای بستن قاب کناری، کافی است بر روی دکمه ضربدر روی آن کلیک کنید.

۶- نوار نحوه نمایش (Location Bar): در این قسمت می‌توانید نحوه نمایش فایل‌ها و پوشه‌ها را به دلخواه تنظیم نمایید. (تصویر ۲۳)

تصویر ۲۳

۱- اندازه نمایش (View Size): دکمه های بزرگ نمایی و کوچک نمایی است و می توانید اندازه آیکون های نمایش داده شده در درون پنجره را تغییر دهید.

۲- نمایش آیکن ها (Icon View): منوی کشویی که نحوه نمایش آیتم های درون پنجره مدیر فایل را نمایش می دهد.

۷- قاب نمایش (Side Preview): قاب نمایش محتویاتی همچون انواع فایل ها، پوشه ها و غیره را نمایش می دهد.

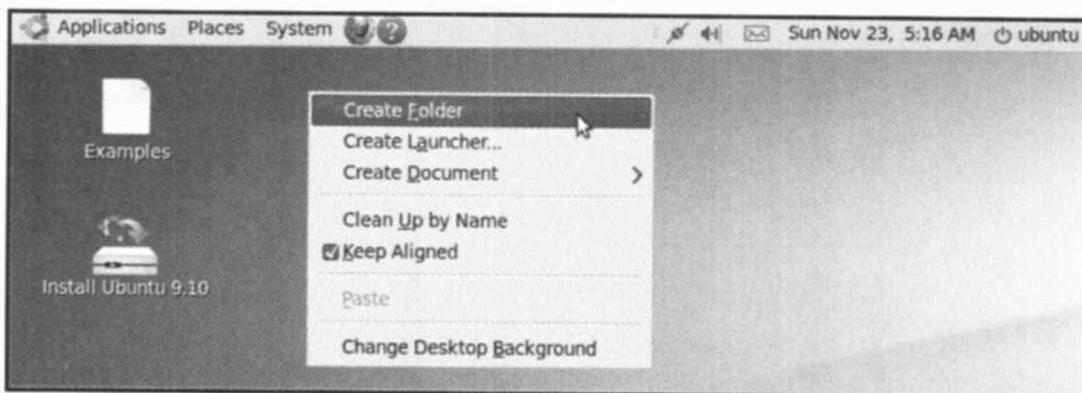
۸- نوار وضعیت (Status Bar): اطلاعاتی در مورد وضعیت کنونی، تعداد فایل ها و پوشه ها و میزان فضای خالی دیسک را نمایش می دهد.

ایجاد پوشه جدید

برای ایجاد یک پوشه جدید، مراحل زیر را انجام دهید:

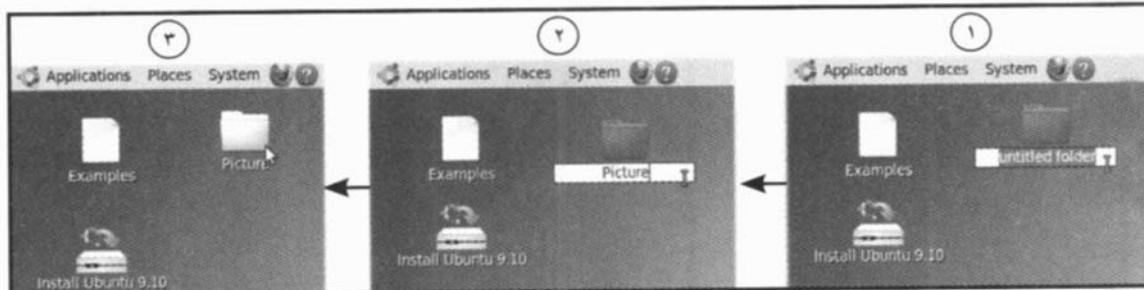
۱- محل مورد نظر برای ایجاد پوشه جدید را انتخاب کنید. من در اینجا میز کار (Desktop) را انتخاب کرده ام.

۲- در محل مورد نظر راست کلیک کرده و از منو گزینه Create Folder را انتخاب کنید. (تصویر ۲۴)

تصویر ۲۴

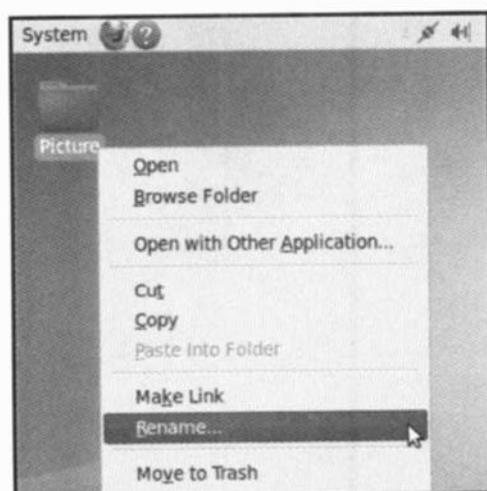
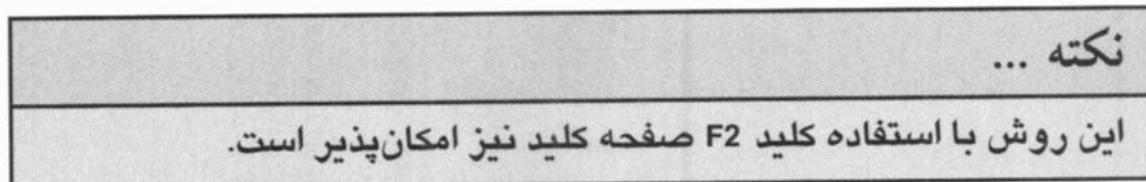
- ۳- نام پوشه را تایپ کرده و کلید Enter را از صفحه کلید بفشارید.
 (تصویر ۲۵)

تصویر ۲۵

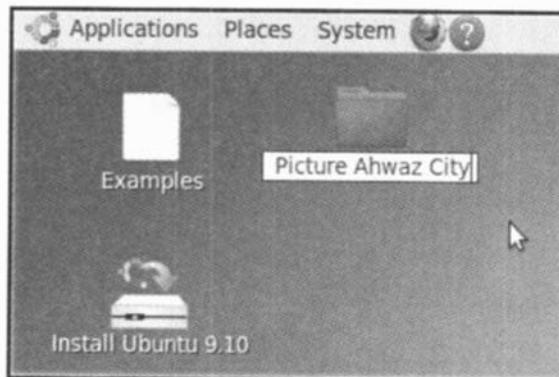
تغییر نام پوشه‌ها

- در صورتی که بخواهید نام پوشه را تغییر دهید به روش زیر عمل کنید:
- بر روی پوشه مورد نظر راست کلیک کرده و از منو گزینه... را انتخاب کنید. (تصویر ۲۶)

تصویر ۲۶

۲- نام مورد نظر خود را تایپ کرده و کلید Enter را از صفحه کلید بفشارید. (تصویر ۲۷)

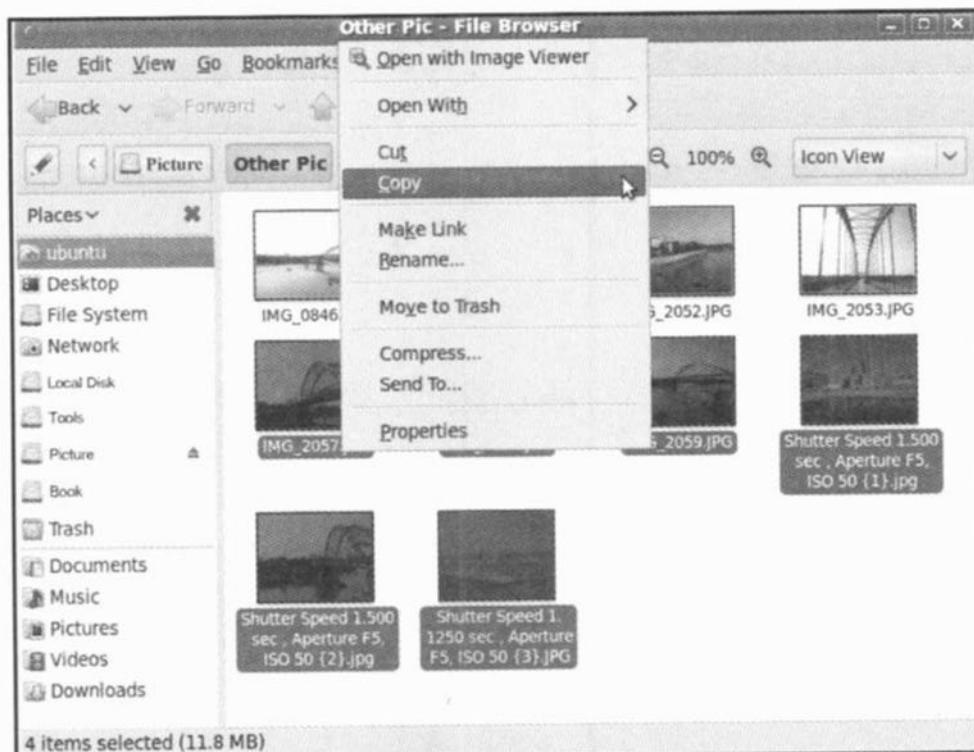
تصویر ۲۷

به همین آسانی می‌توانید نام پوشش‌ها را به دلخواه تغییر دهید.

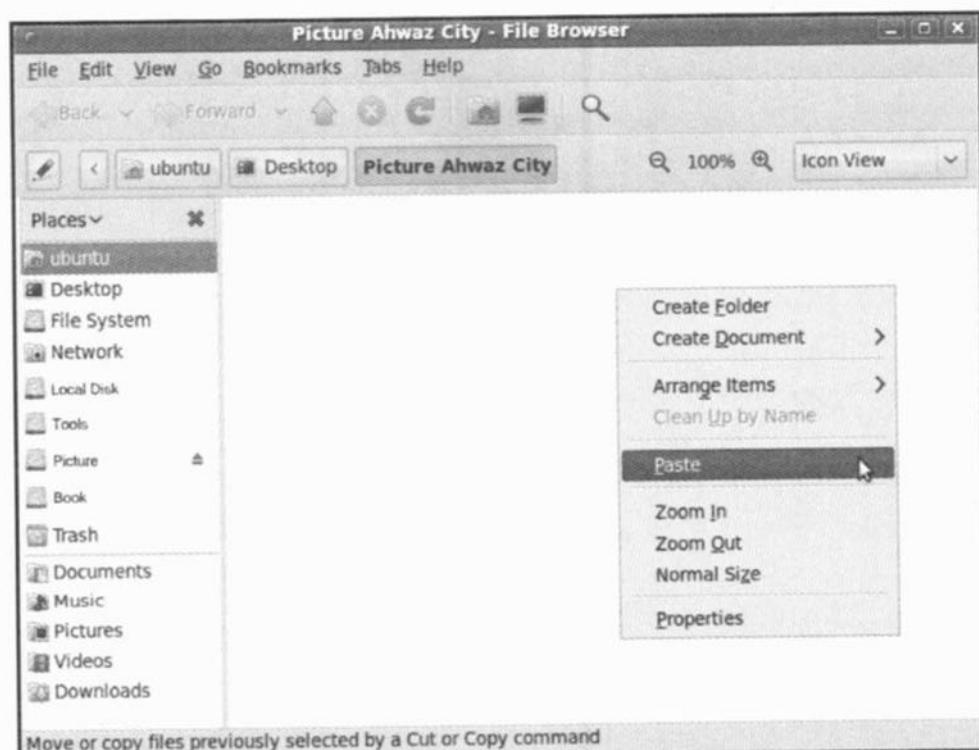
کپی کردن فایل‌ها و شاخه‌ها

امکان کپی یک فایل یا پوشش و چسباندن آن در محل جدید به سادگی وجود دارد. برای این منظور، مراحل زیر را انجام دهید:

- ۱- فایل‌ها یا پوشش‌های مورد نظر خود را انتخاب کرده، روی آنها راست کلیک کنید و از منو گزینه Copy را انتخاب نمایید. (تصویر ۲۸)
- ۲- سپس به مسیری که می‌خواهید فایل‌ها را در آنجا قرار دهید بروید. در فضای خالی راست کلیک کرده و از منو گزینه Paste را انتخاب کنید. (تصویر ۲۹)

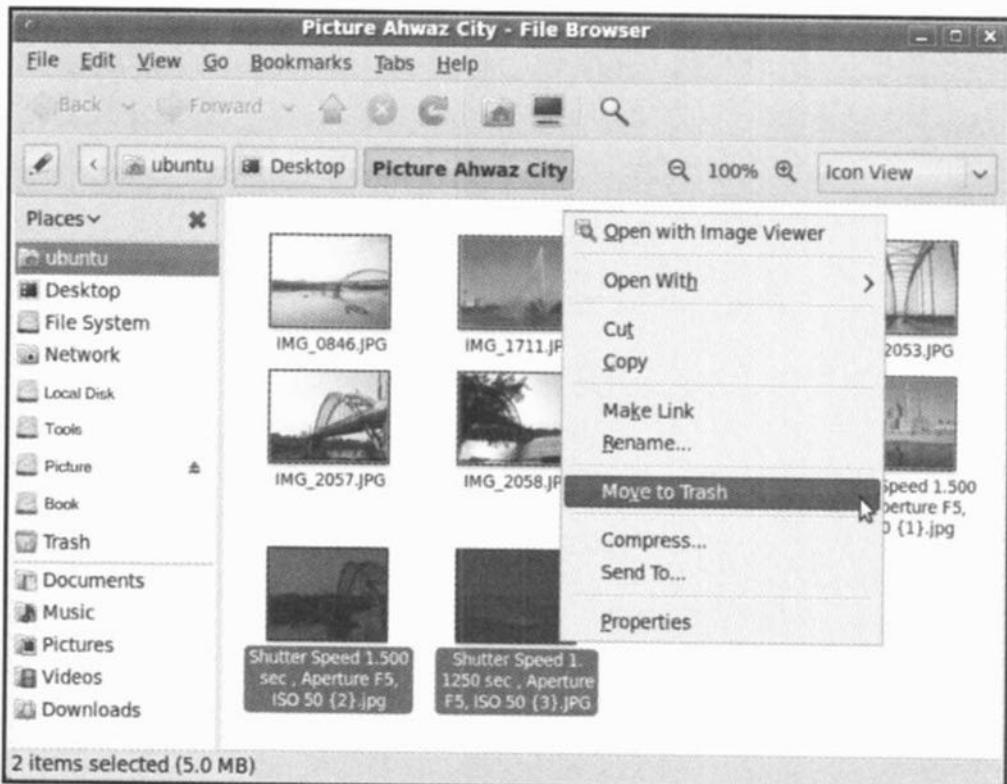
٢٨ تصویر

٢٩ تصویر

حذف فایل‌ها یا پوشه‌ها

برای حذف فایل‌ها یا پوشه‌ها روی فایل یا پوشه مورد نظر را انتخاب، راست کلیک کرده و از منو گزینه Move To Trash را انتخاب کنید.
(تصویر ۳۰)

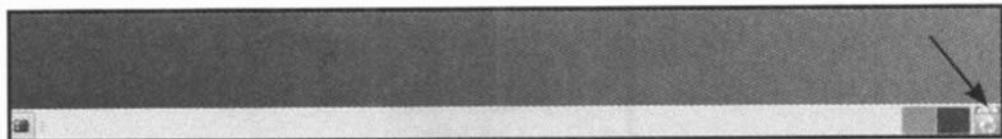

تصویر ۳۰

نکته ...

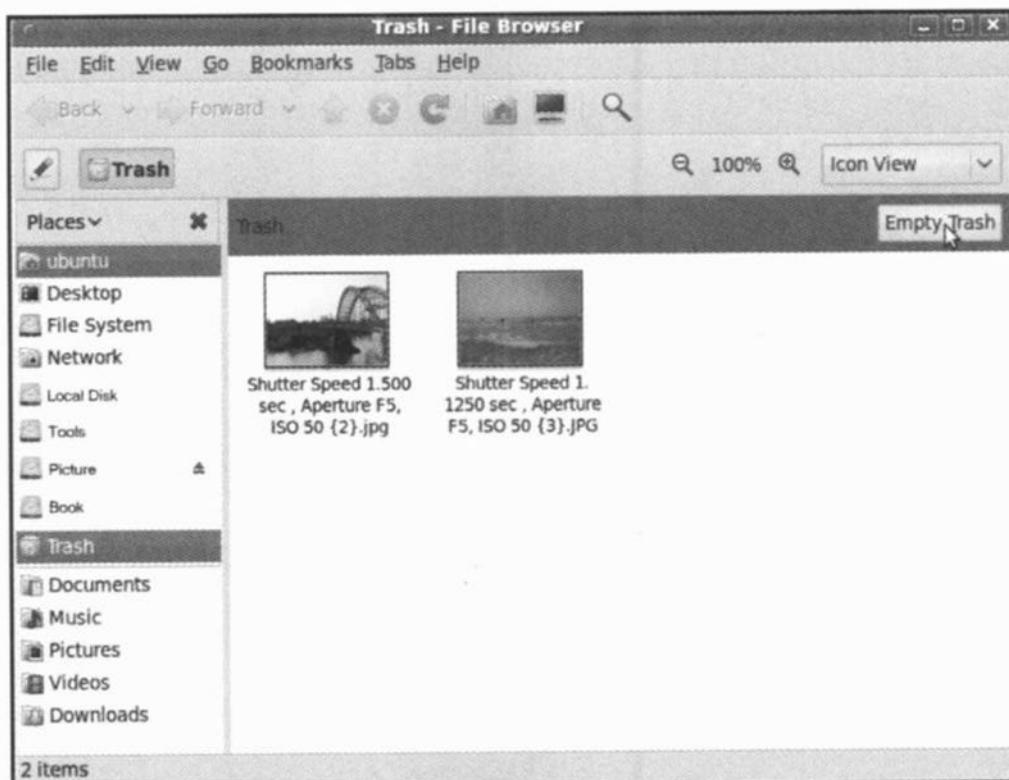
با این کار فایل‌ها به زباله دان منتقل می‌شوند. برای حذف دائمی فایل یا پوشه، باید زباله دان را خالی کنید.

برای خالی کردن زباله دان به روش زیر عمل کنید:
۱- بر روی آیکن زباله دان در گوشه سمت راست نوار وظیفه (Taskbar) کلیک کنید. (تصویر ۳۱)

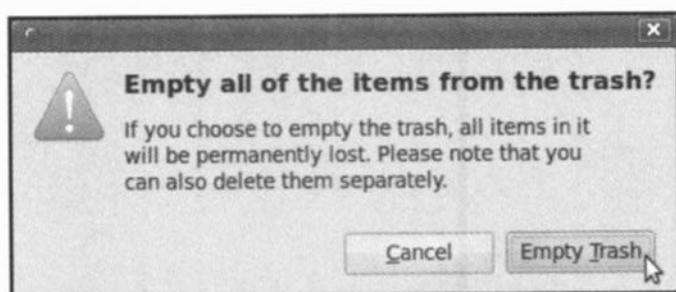
تصویر ۳۱

۲- پنجره زباله دان (Trash) ظاهر می شود. بر روی دکمه گوشه سمت راست بالا کلیک کنید. (تصویر ۳۲)

تصویر ۳۲

با کلیک بر روی دکمه **Empty Trash** پنجره ای باز می شود و هشدار پاک شدن اطلاعات به طور قطعی رامی دهد و برای تأیید بر روی دکمه **Empty Trash** کلیک کنید. تا اطلاعات از زباله دان حذف شوند. (تصویر ۳۳)

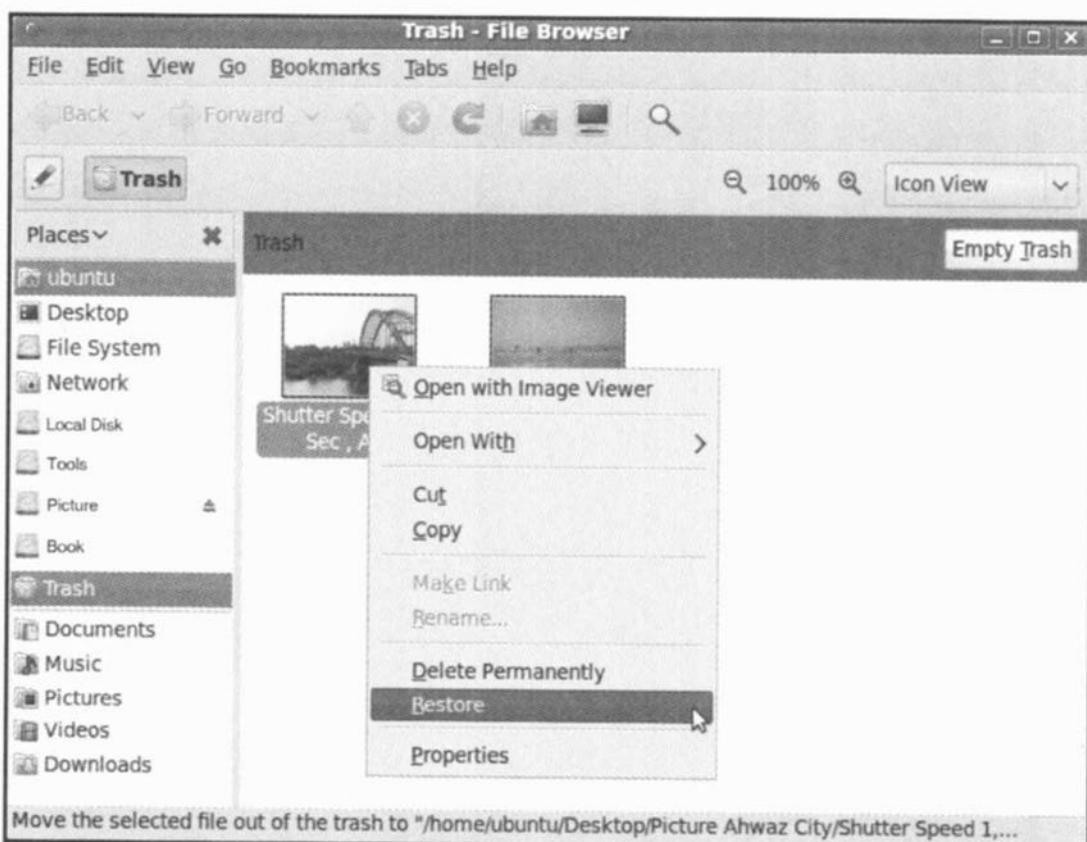

تصویر ۳۳

بازیابی اطلاعات از زباله‌دان

ممکن است اطلاعاتی را به اشتباه پاک کرده باشید و بخواهید آنها را دوباره برگردانید. در صورتی که اطلاعات را از زباله‌دان پاک کرده باشید، امکان بازیابی اطلاعات به سختی و با استفاده از نرم‌افزار ویژه‌ای وجود دارد. اما اگر اطلاعات در زباله‌دان باقی مانده باشند، کافی است بر روی فایل مورد نظر راست کلیک کرده و از منو گزینه **Restore** را انتخاب نمایید.

(تصویر ۳۴)

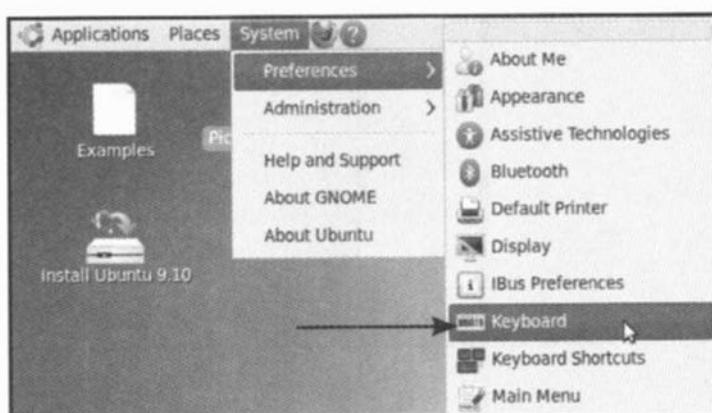
تصویر ۳۴

بدین صورت فایل پاک شده به محلی که قبلاً از آنجا حذف شده بود باز می‌گردد.

اضافه کردن زبان فارسی به صفحه کلید

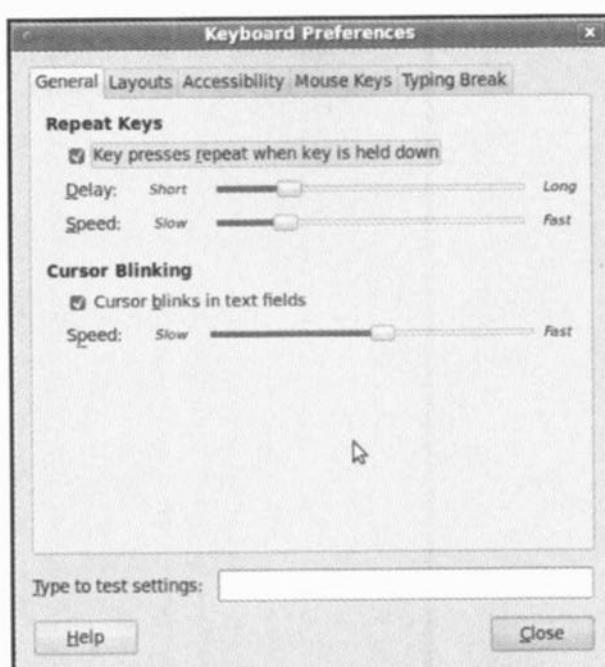
پس از اضافه کردن زبان فارسی شما قادر خواهید از امکانات زبان فارسی در اغلب برنامه‌های اوبونتو استفاده نمائید. برای اضافه کردن زبان فارسی به صفحه کلید به روش زیر عمل کنید:

۱- از منوی System و زیر منوی Preferences بر روی گزینه Keyboard کلیک کنید. (تصویر ۳۵)

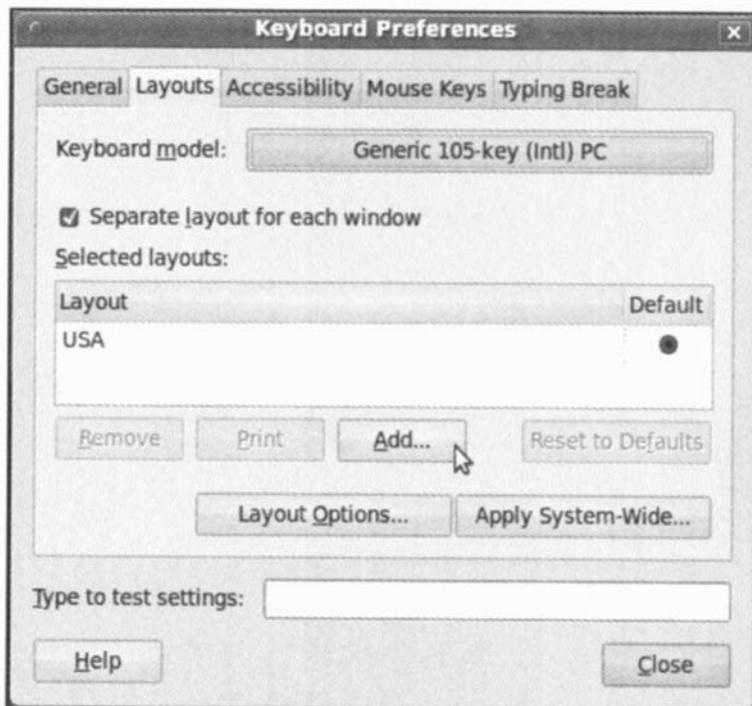
تصویر ۳۵

پنجره Keyboard Preferences ظاهر می‌شود. (تصویر ۳۶)

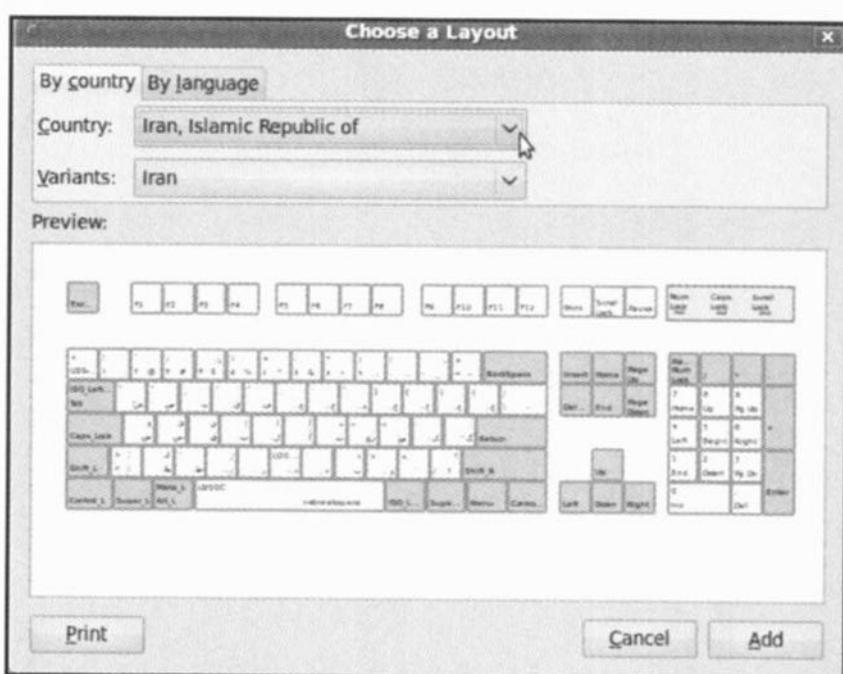
تصویر ۳۶

۲- بالای صفحه بر روی زبانه Layouts کلیک کنید و برای اضافه کردن زبان فارسی بر روی دکمه Add... کلیک کنید. (تصویر ۳۷)

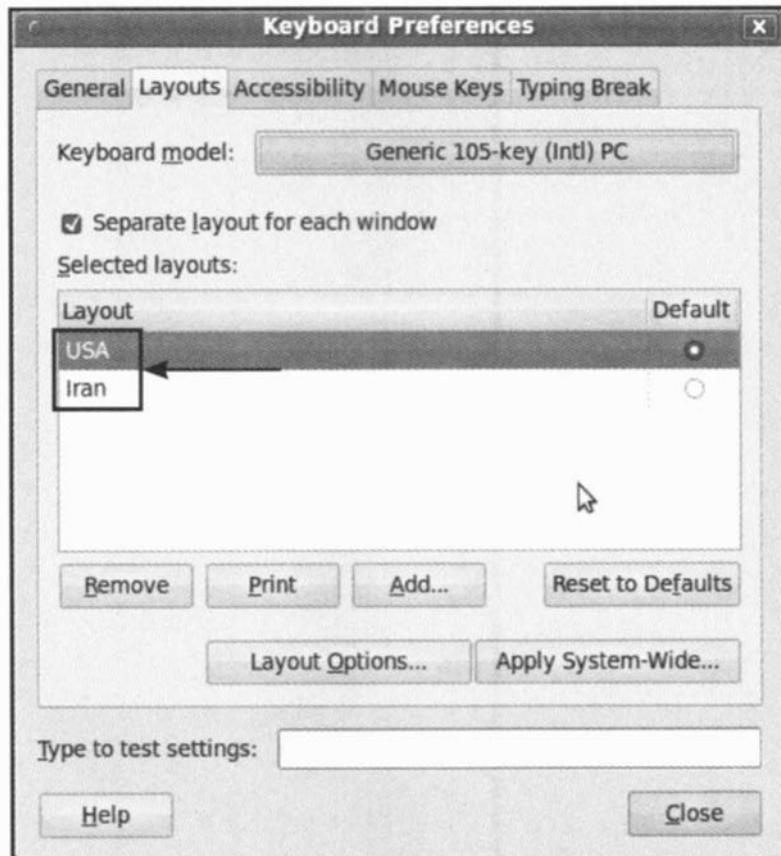
تصویر ۳۷

۳- پنجره‌ای باز می‌شود که در قسمت Country نام Iran را انتخاب کنید. (تصویر ۳۸)

تصویر ۳۸

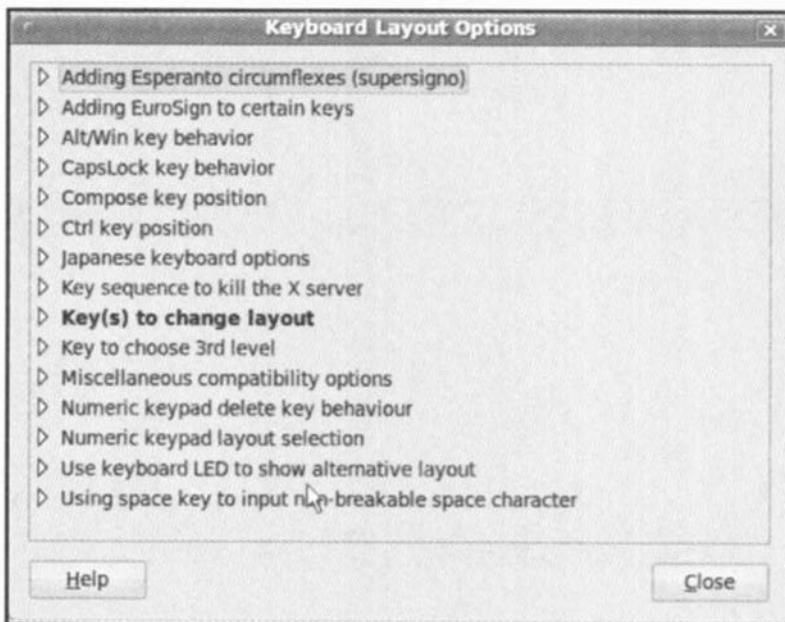
با کلیک بر دکمه **Add...** زبان فارسی به لیست زبان‌های سیستم عامل لینوکس اضافه می‌شود. (تصویر ۳۹)

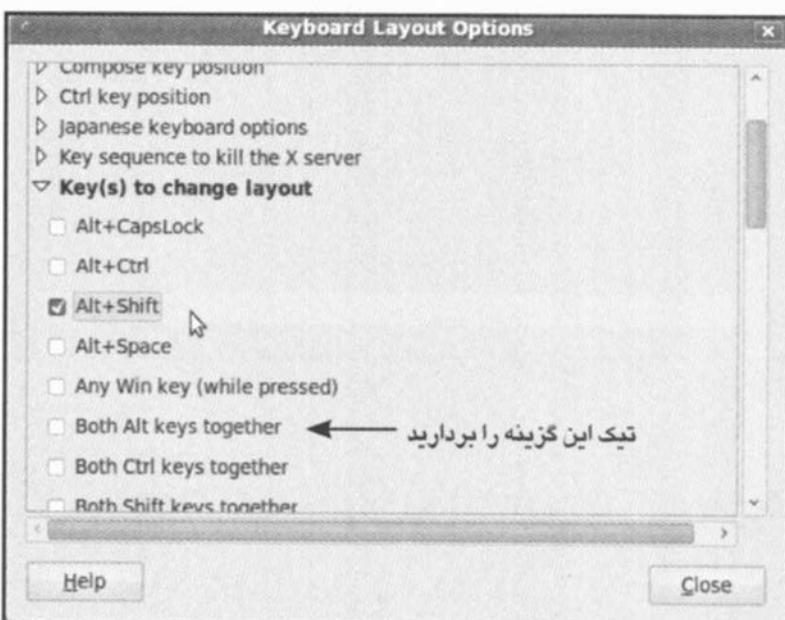
تصویر ۳۹

تنظیم صفحه کلید برای جابجایی بین زبان‌های انگلیسی و فارسی

در زبانه **Layout Options...** کلیک کنید تا پنجره **Keyboard Layout options** ظاهر شود. (تصویر ۴۰) از بخش **Both Alt Key(s) To Change Layout** تیک قسمت **keys together** را برداشته و قسمت **Alt+Shift** را تیک دار نمایید. (تصویر ۴۱)

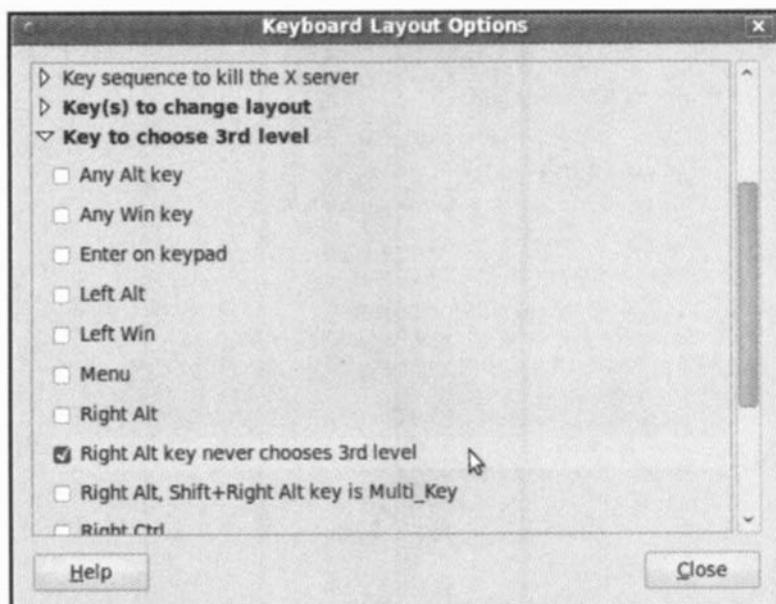

تصویر ۴۰

تصویر ۴۱

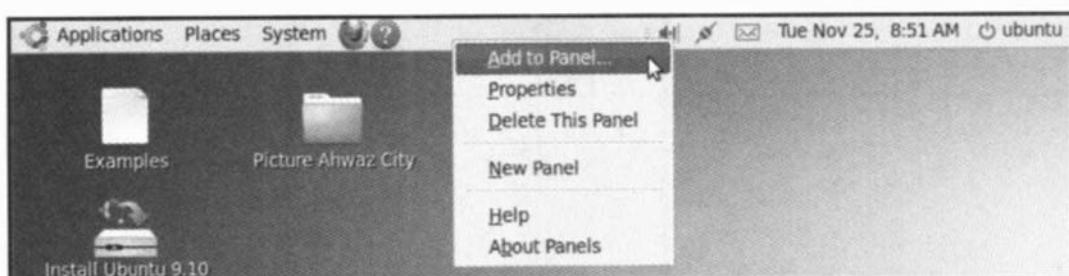
در این حالت می‌توانید زیان را با Alt+Shift سمت راست کیبورد به فارسی و با سمت چپ به انگلیسی تغییر دهید. در پایان در بخش Right Alt key never chooses 3rd Key to choose 3rd level قسمت level را تیک دار نمایید. (تصویر ۴۲)

تصویر ۴۲

اضافه کردن نشانگر زبان به لبه بالایی صفحه نمایش

بر روی لبه بالایی میزکار راست کلیک نموده و از منو بر روی گزینه Add to panel کلیک نمایید. (تصویر ۴۳)

تصویر ۴۳

در پنجره‌ای که باز می‌شود (تصویر ۴۴) دنبال بگردید و روی آن کلیک نموده و یا دکمه Add را فشار دهید تا نشانگر به لبه بالایی میزکار شما اضافه شود. (تصویر ۴۵) اکنون با فشار همزمان کلیدهای Alt و Shift قادر خواهید بود زبان نوشتاری صفحه کلید سیستم را تغییر داده و از تغییرات آن مطلع شوید.

تصویر ۴۴

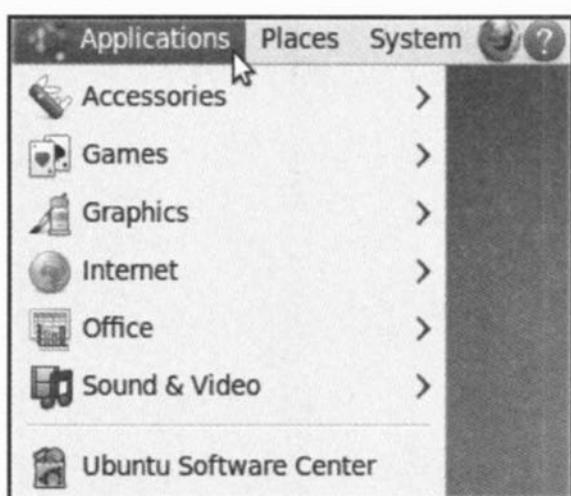

تصویر ۴۵

فصل چهارم

آشنایی با برنامه‌های کاربردی

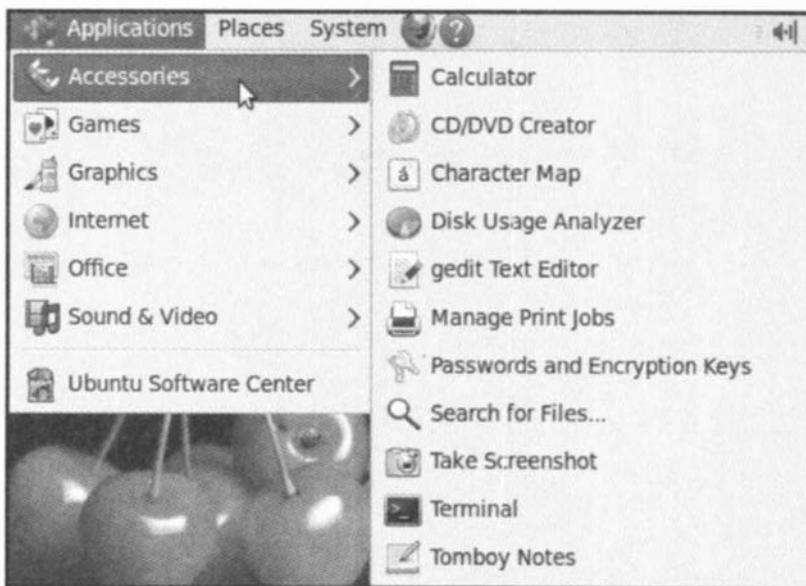
در این فصل با مهم‌ترین برنامه‌های کاربردی که به صورت استاندارد به همراه لینوکس ارائه می‌شوند، آشنا خواهید شد. توجه داشته باشید که ما در این فصل و فصل بعد قصد آموزش این نرم‌افزارهای کاربردی را نداریم، زیرا آموزش هر یک از آنها خود به یک کتاب جداگانه نیاز دارد. البته در مواردی که لازم باشد، توضیحات لازم را ارائه خواهیم داد. در ادامه به معرفی نرم‌افزارهای کاربردی، اداری، گرافیکی و نرم‌افزارهای چند رسانه‌ای خواهیم پرداخت.

تصویر ۴۶

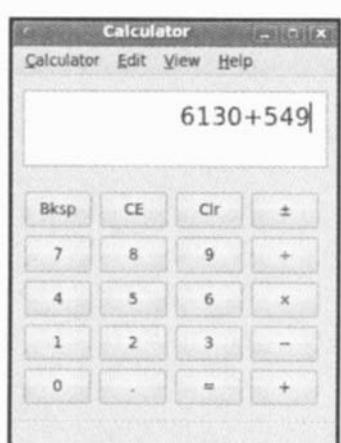
برنامه‌های کاربردی موجود در لینوکس از طریق منوی Applications و در دسته‌بندی‌های مربوط به خود قابل دسترسی هستند. اکنون هر یک از این دسته‌بندی‌ها و برنامه‌های کاربردی موجود در آنها را به صورت مجزا بررسی خواهیم کرد. (تصویر ۴۶)

ابزارهای جانبی تعدادی برنامه کاربردی عمومی هستند که در منوی Accessories جای گرفته‌اند. (تصویر ۴۷)

تصویر ۴۷

برنامه‌های کاربردی این دسته‌بندی به شرح ذیل هستند.

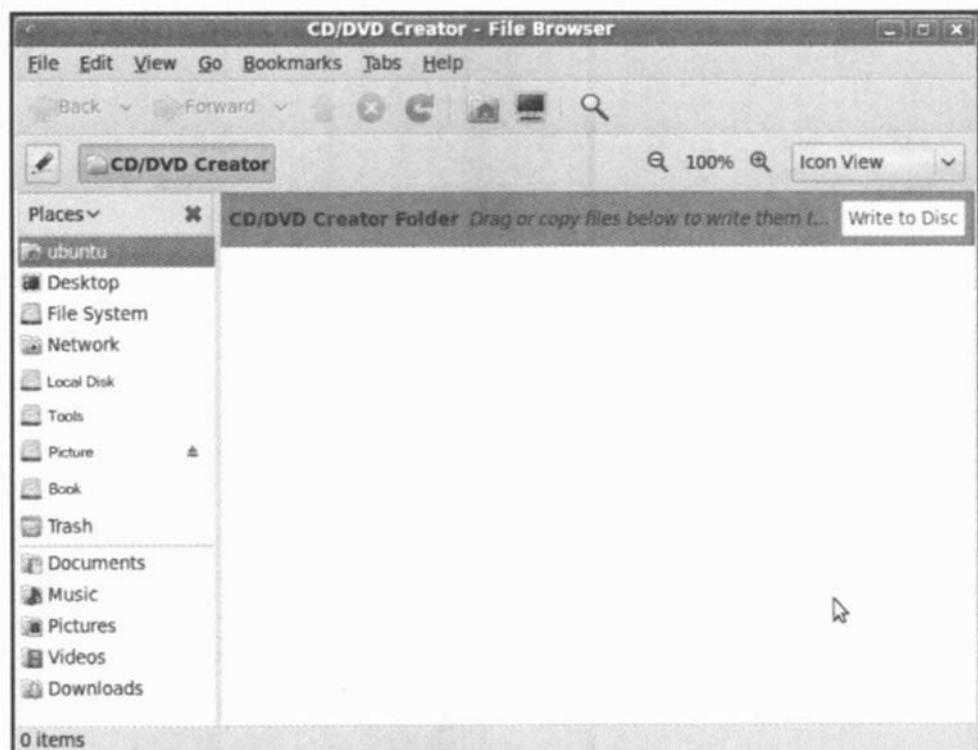

تصویر ۴۸

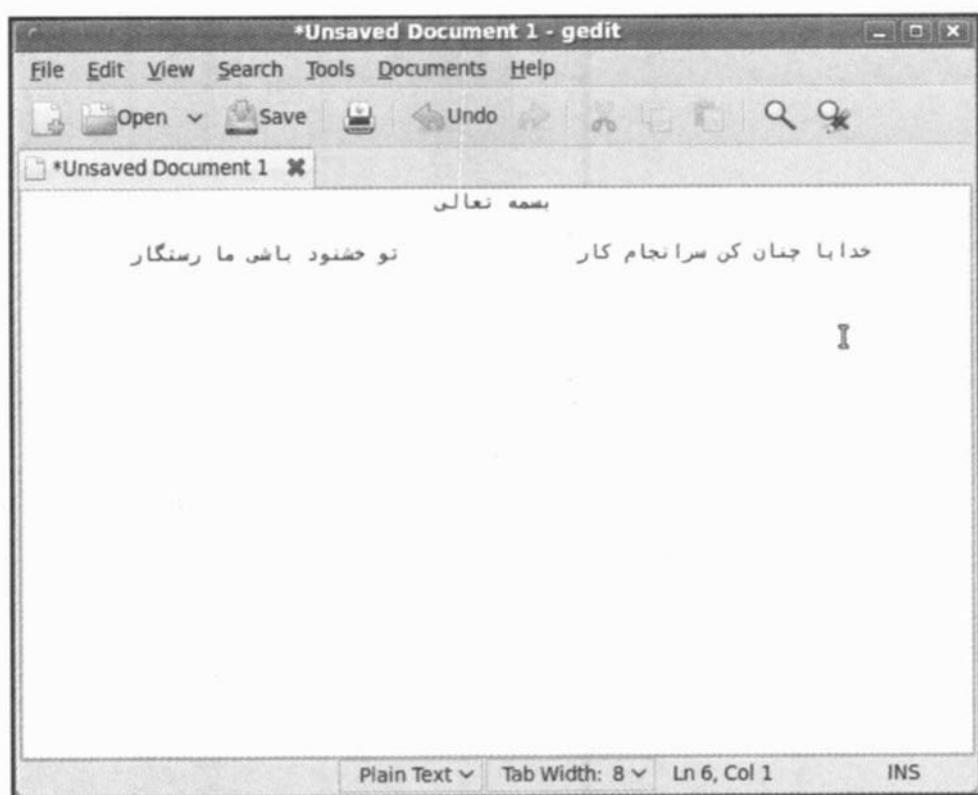
ماشین حساب: ماشین حساب (Calculator) از ابزارهایی است که به صورت روزانه استفاده می‌شود. این ابزار دارای چهار حالت پایه، پیشرفته، مالی، علمی است که می‌تواند نیازهای محاسباتی مختلف شما را پوشش دهد. کار کردن با ماشین حساب نیاز به توضیح بیشتری ندارد. (تصویر ۴۸)

ابزار رایت CD و DVD: ابزاری ساده و راحت برای رایت و ایجاد CD و DVD کار کردن با این ابزار آسان بوده و به راحتی می‌توانید رایت CD و DVD انجام دهید. (تصویر ۴۹)

ابزار ویرایشگر متن: غیر ممکن است که هر چند وقت یکبار به استفاده از یک ویرایشگر متنی نیاز پیدا نکنید. برای نوشتن فایل‌های جدید و بسیاری امور دیگر می‌توانید از ابزار Gedit Text Editor جهت تایپ استفاده نمایید. (تصویر ۵۰)

تصویر ۴۹

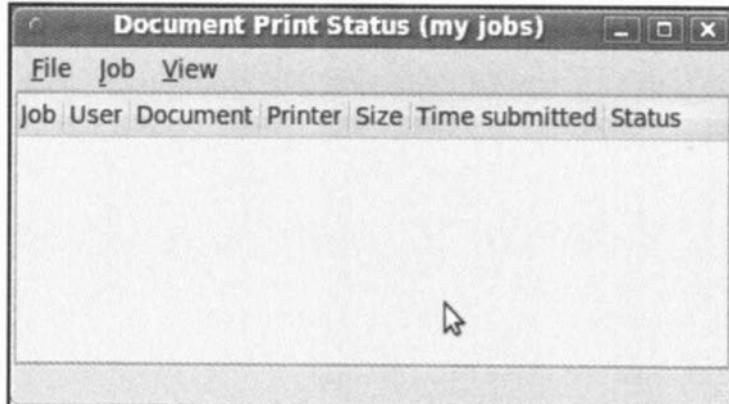
تصویر ۵۰

نکته ...

ابزار Gedit Text Editor همانند ابزار Notepad در ویندوز عمل می‌کند.

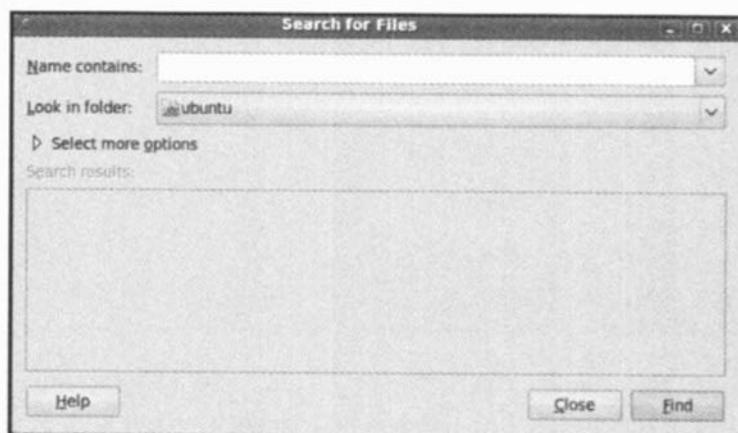
مدیریت صفحه پرینت: توسط این ابزار می‌توانید کارهایی را که به چاپگر فرستاده می‌شود را مدیریت کنید. زمانی که شما پنجره مدیریت صفحه را باز می‌کنید هیچ ورودی را در این پنجره مشاهده نمی‌کنید مگر اینکه اخیراً سندی را برای چاپ به پرینتر فرستاده باشید.

(تصویر ۵۱)

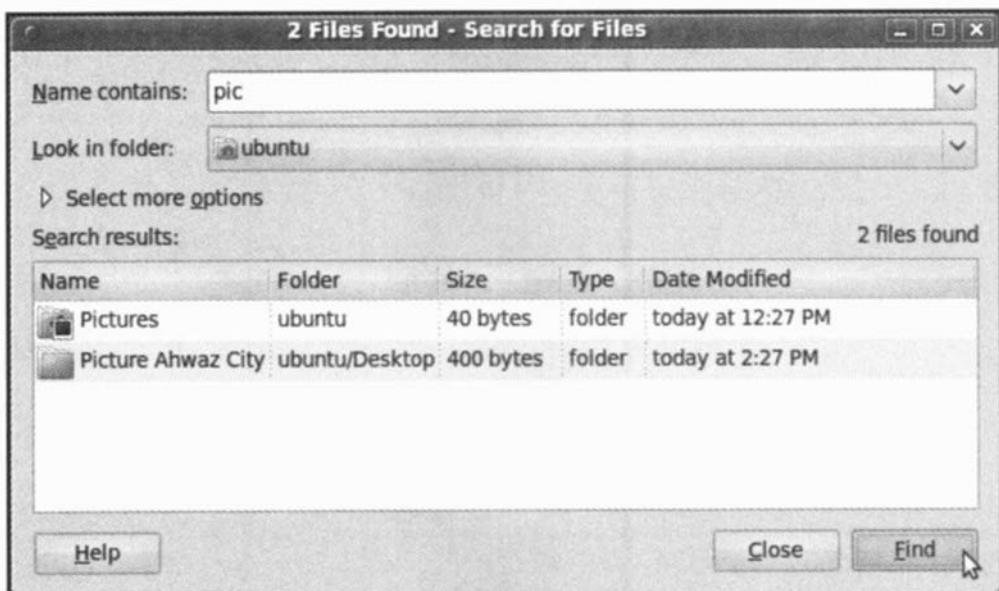
تصویر ۵۱

جست و جو در فایل‌ها و پوشه‌ها: با کلیک بر روی دکمه ابزار جست و جو باز می‌شود. (تصویر ۵۲)

تصویر ۵۲

در قسمت Name Contains نام فایلی که می‌خواهید جست و جو کنید را وارد کرده و بر روی دکمه **Find** کلیک کنید تا نتایج مورد نظر را مشاهده کنید. (تصویر ۵۳)

تصویر ۵۳

نکته ...

در قسمت Look in folder می‌توانید درایو یا پوشه خاصی را تعیین کنید که جستجو در آن انجام شود.

ابزار خط فرمان (Terminal): یکی مهم‌ترین ابزار در تمامی نسخه‌های سیستم عامل لینوکس ابزار Terminal (خط فرمان) می‌باشد. همانطور که رابطه‌های گرافیکی کاربر امکان انجام امور روزمره را بر روی سیستم فراهم می‌کنند، خط فرمان نیز نوعی رابط کاربری ولی به صورت متنی است. تمامی اموری را که به صورت گرافیکی و با استفاده از رابطه‌های گرافیکی کاربر قابل انجام هستند را می‌توانید توسط خط فرمان نیز انجام دهید. بسیاری از اوقات پیش می‌آید که انجام برخی از کارها با استفاده

از خط فرمان بسیار ساده‌تر از انجام آن با استفاده از ابزارهای گرافیکی است. برای کار کردن با خط فرمان در لینوکس ابتدا باید تمامی ذهنیت‌های سابق خود را با خط فرمان سیستم عامل‌هایی مانند ویندوز کنار بگذارید. کار کردن با خط فرمان نه تنها ترسناک نیست، بلکه بسیار سریع و دل چسب نیز هست. خواهید دید که بسیاری از کاربران پیشرفت‌های لینوکس ترجیح می‌دهند تا بسیاری از کارهای خود را با استفاده از خط فرمان انجام دهند. خط فرمان ابزاری فوق‌العاده و بی‌نظیر برای آنها به شمار می‌رود. نخستین چیزی که در خط فرمان مشاهده می‌کنید، اعلان فرمان است که بصورت علامت \$ می‌باشد. (تصویر ۵۴)

تصویر ۵۴

نکته ...

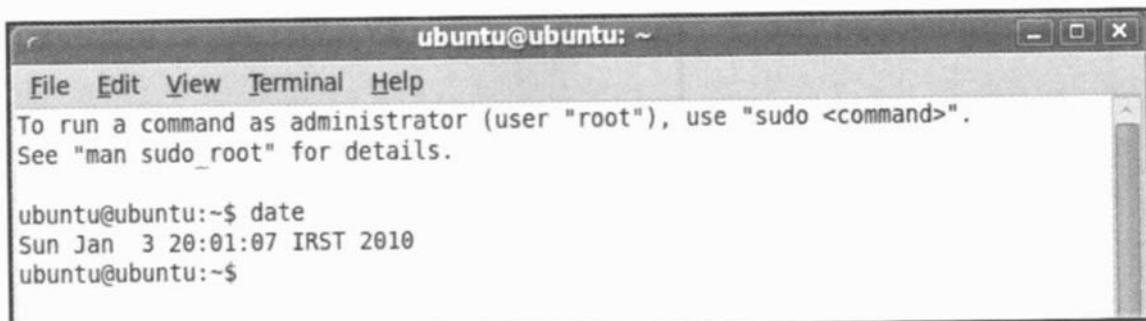
خط فرمان (Terminal) تقریباً همانند خط فرمان (داس) در ویندوز عمل می‌کند.

دستورات خط فرمان (Terminal): تایپ دستورات در محیط خط فرمان بسیار آسان می‌باشد. برای این که با محیط خط فرمان آشنا شوید، سعی کنید با دستوراتی که در زیر بررسی می‌شوند، تمرین کنید. در ابتدا با چند دستور ساده شروع می‌کنیم.

نکته ...

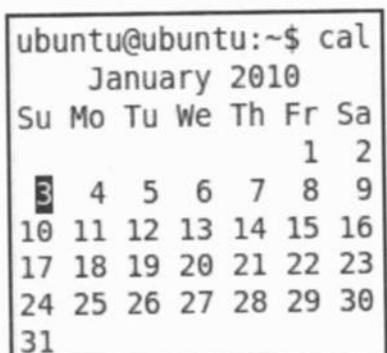
بعد از تایپ دستور مورد نظر باید کلید Enter را از صفحه کلید بفشارید تا دستور اجرا شود.

دستور Date: تاریخ و ساعت جاری سیستم را نمایش می‌دهد.
(تصویر ۵۵)


```
ubuntu@ubuntu:~$ date
Sun Jan 3 20:01:07 IRST 2010
ubuntu@ubuntu:~$
```

تصویر ۵۵

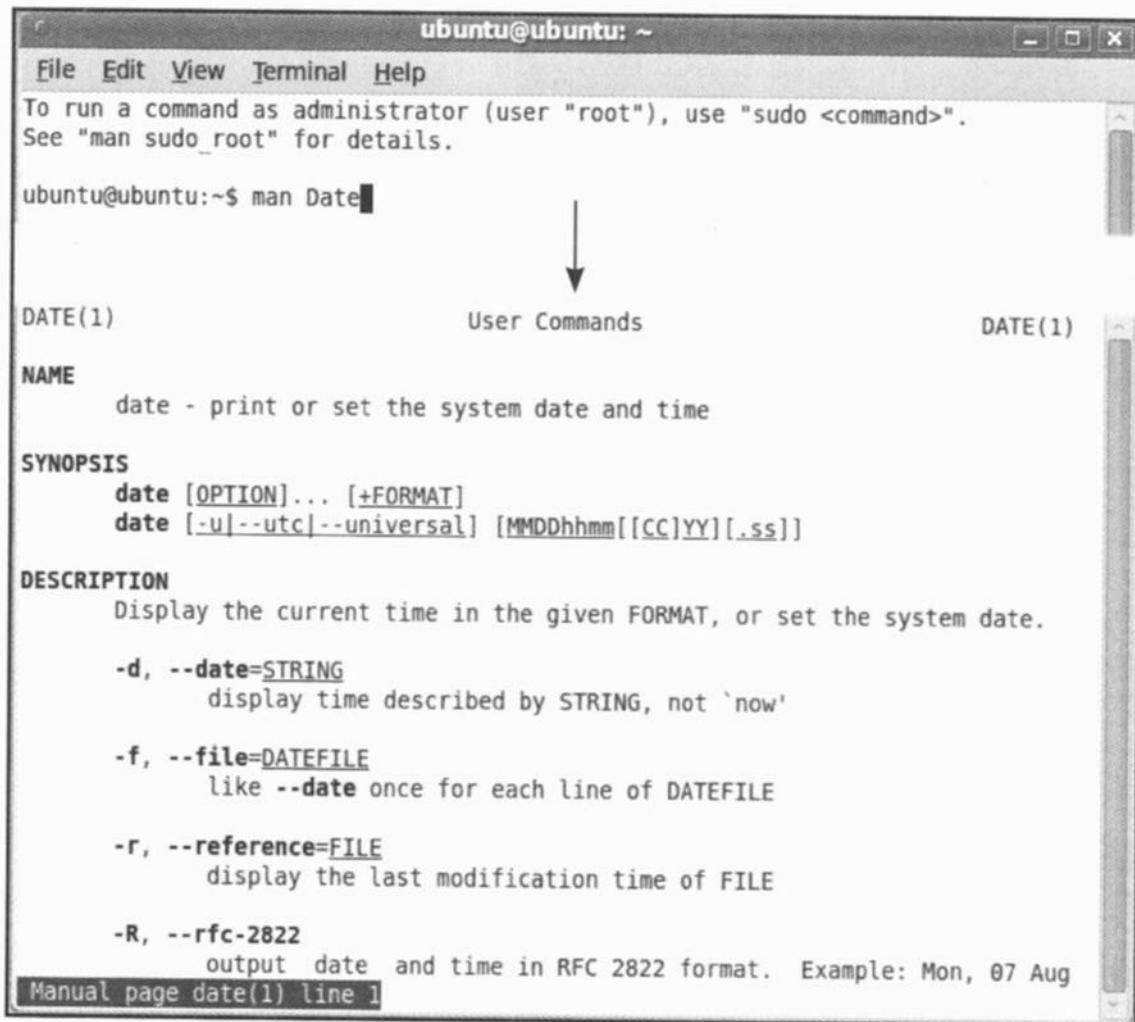


```
ubuntu@ubuntu:~$ cal
January 2010
Su Mo Tu We Th Fr Sa
      1  2
 3  4  5  6  7  8  9
10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28 29 30
31
```

تصویر ۵۶

دستور Cal: تاریخ سیستم را به صورت Classic نشان می‌دهد. (تصویر ۵۶)

دستور Man: این دستور خود یک دستور راهنمایی است، به این شکل که در صورتی که از دستوری اطلاع نداشتند با تایپ man و سپس دستور مورد نظر، کاربرد دستور فوق را در یک فایل متنه مشاهده خواهید کرد. مثال: دستور Man Date (تصویر ۵۷)

The screenshot shows a terminal window titled "ubuntu@ubuntu: ~". The window displays the man page for the "Date" command. The text in the window is as follows:

```

ubuntu@ubuntu:~$ man Date
To run a command as administrator (user "root"), use "sudo <command>".
See "man sudo_root" for details.

ubuntu@ubuntu:~$ man Date

DATE(1)          User Commands          DATE(1)

NAME
    date - print or set the system date and time

SYNOPSIS
    date [OPTION]... [+FORMAT]
    date [-u|--utc|--universal] [MMDDhhmm[[CC]YY][.ss]]

DESCRIPTION
    Display the current time in the given FORMAT, or set the system date.

    -d, --date=STRING
        display time described by STRING, not 'now'

    -f, --file=DATEFILE
        like --date once for each line of DATEFILE

    -r, --reference=FILE
        display the last modification time of FILE

    -R, --rfc-2822
        output date and time in RFC 2822 format. Example: Mon, 07 Aug
Manual page date(1) line 1

```

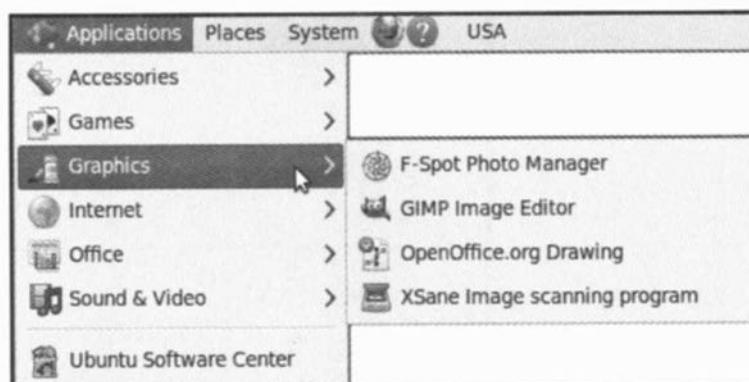
٥٧ تصویر

فصل پنجم

ابزارهای گرافیکی و برنامه اداری Open Office

ابزارهای گرافیکی تعدادی نرم افزار هستند که کاربرد آنها در ایجاد و ویرایش فایل های گرافیکی و نمایش تصاویر، کار با اسکنرها و دوربین های دیجیتالی می باشند. این ابزارها در زیر منوی Graphics جای گرفته اند.

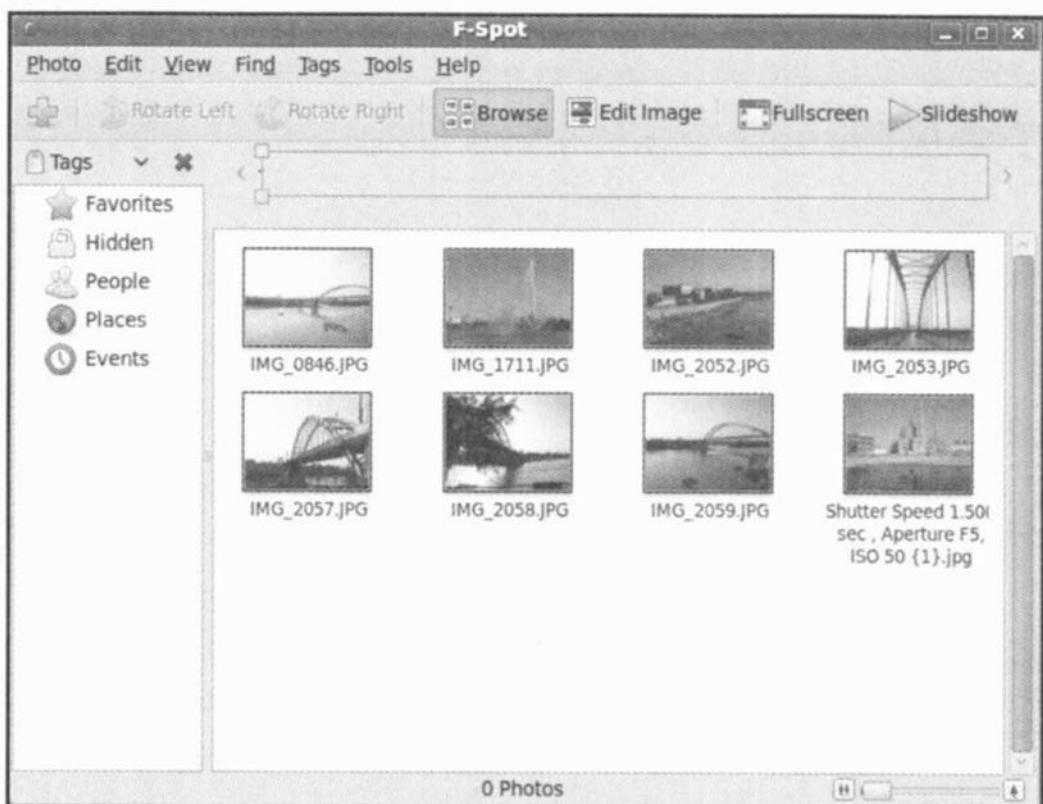
(تصویر ۵۸)

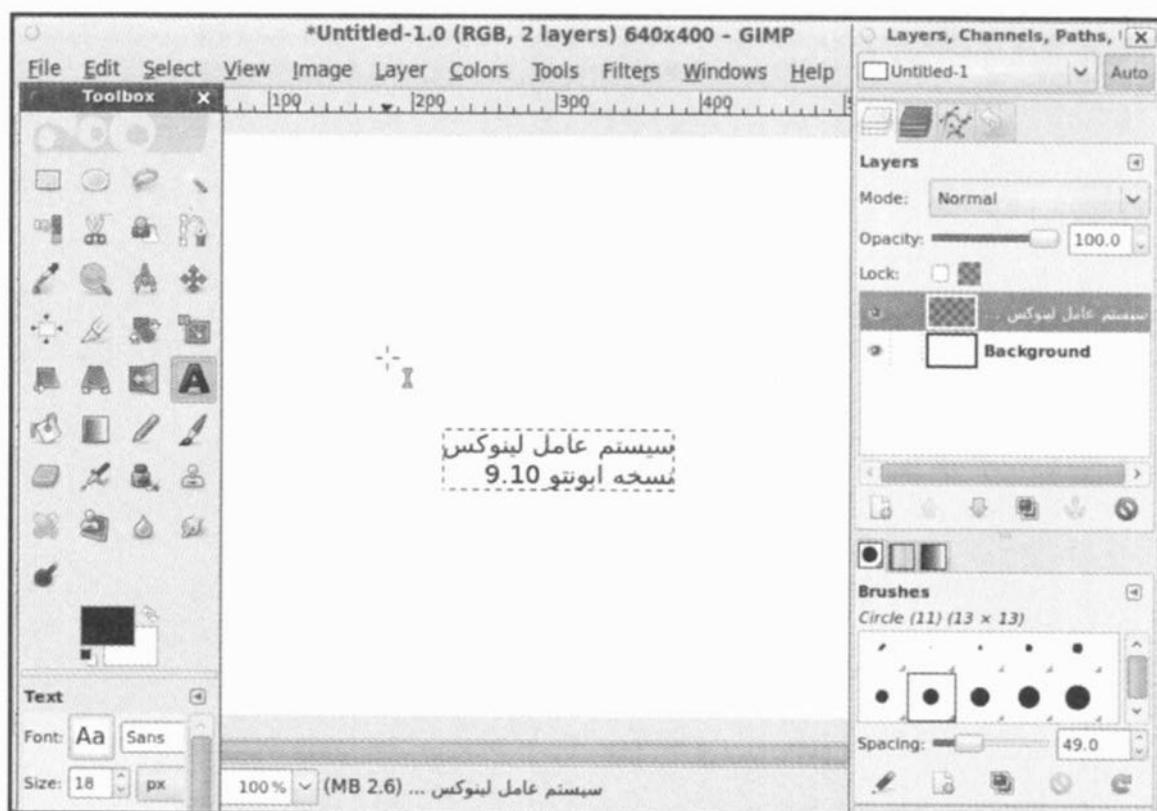
تصویر ۵۸

ابزار مدیریت تصاویر: یکی از قویترین و بهترین نرم افزارهای موجود برای مدیریت و نمایش تصاویر ابزار F-Spot است با این ابزار همچنین قادر خواهد بود تصاویر را به صورت های مختلف دسته بندی و مشاهده نمایید. (تصویر ۵۹)

ابزار ویرایش تصاویر: کاربران برنامه فتوشاپ احتمالاً از دیدن ابزار قدرتمند گرافیکی GIMP Image Editor خرسند خواهند شد. مخصوصاً وقتی که ببینند این ابزار به خوبی با زبان فارسی هم سازگار است و فایل های PSD را نیز پشتیبانی می کند. GIMP به نوعی رقیب فتوشاپ در عرصه باز متن محسوب می شود. (تصویر ۶۰)

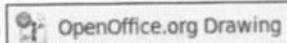

تصویر ۵۹

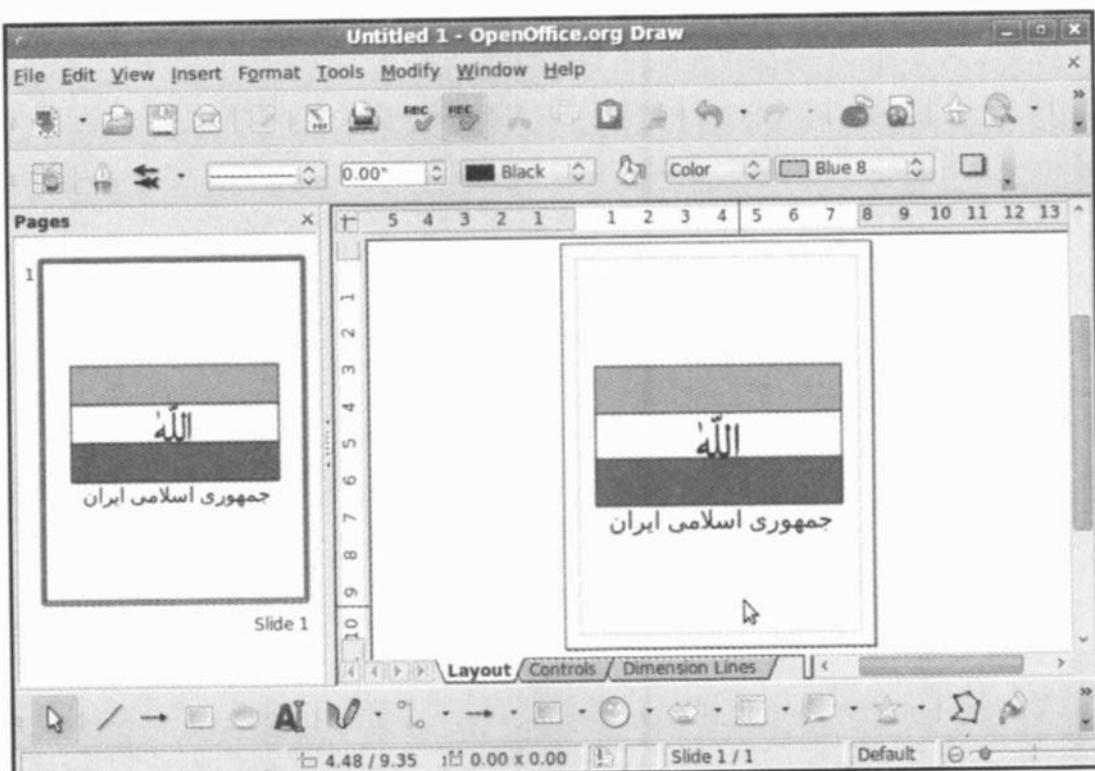

تصویر ۶۰

ابزار طراحی گرافیکی: در صورتی که با نرم افزارهای

رسم اشکال برداری مانند Corel Draw کار کرده باشد، مفاهیم این نرم افزار را به آسانی در ک خواهید کرد. با استفاده از این نرم افزار می توانید انواع نمودارها، اشکال، دیاگرامها و پوسترها را رسم و طراحی کنید و با فرمت Sxd (فرمت اصلی برنامه Draw) و همچنین فرمت های متنوع تصویری ذخیره نمایید. ضمناً این نرم افزار به خوبی از زبان فارسی پشتیبانی می کند. (تصویر ۶۱)

تصویر ۶۱

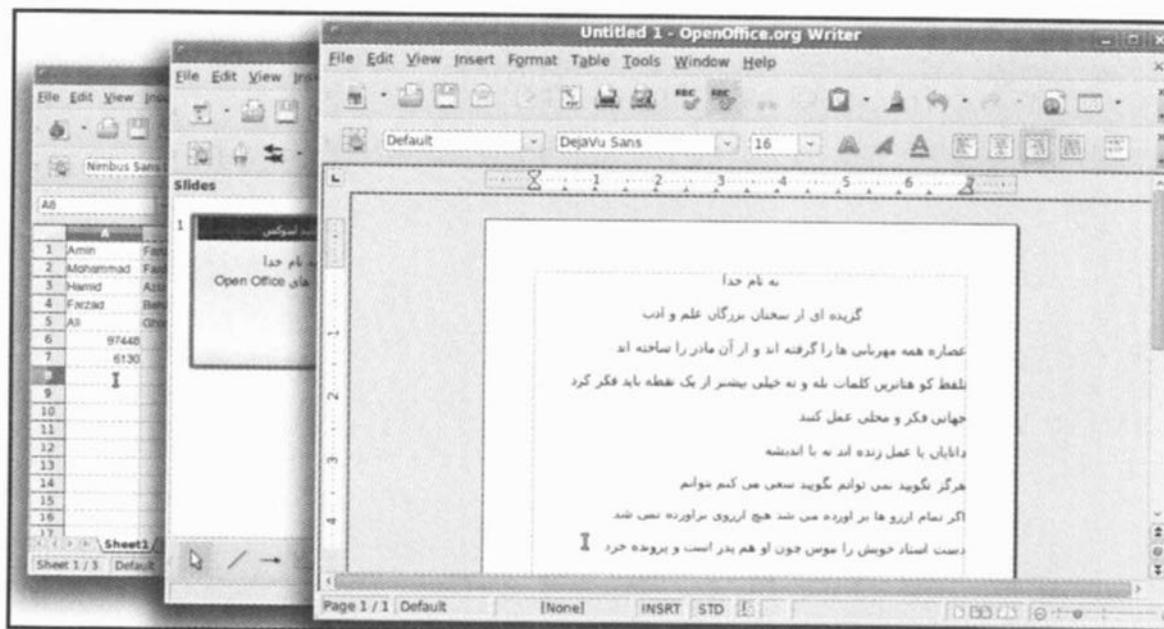
ابزار اسکن تصاویر: در صورتی که اسکنر دارید، می توانید از این ابزار برای اسکن، کپی و فکس تصاویر سود ببرید.

معرفی نرم افزار اداری (Open Office): این نرم افزار یکی از قدرتمندترین مجموعه های اداری ارائه شده در جهان می باشد. این مجموعه هم برای سیستم عامل ویندوز و هم برای سیستم عامل لینوکس ارائه می شود. این بسته نرم افزاری رایگان بوده و می توانید جدیدترین نسخه های آن را از

سایت Www.OpenOffice.Org دریافت و نصب نمایید. نسخه همراه با لینوکس ابونتو ۳.۰ می‌باشد. این مجموعه نرمافزاری توسط شرکت سان مایکروسیستمز (Sun Microsystems) و با استفاده از زبان برنامه‌نویسی جاوا و C++ تهیه شده است. این مجموعه اداری خود به تنها بی‌برای رفع تمامی نیازهای یک کاربر اداری کافی است. نکته‌ای که این نرمافزار را بیش از Office پیش قدر تمدنتر می‌سازد قابلیت‌های آن در خواندن انواع فرمات‌های ویندوز و ذخیره آن با همان فرمات‌ها می‌باشد.

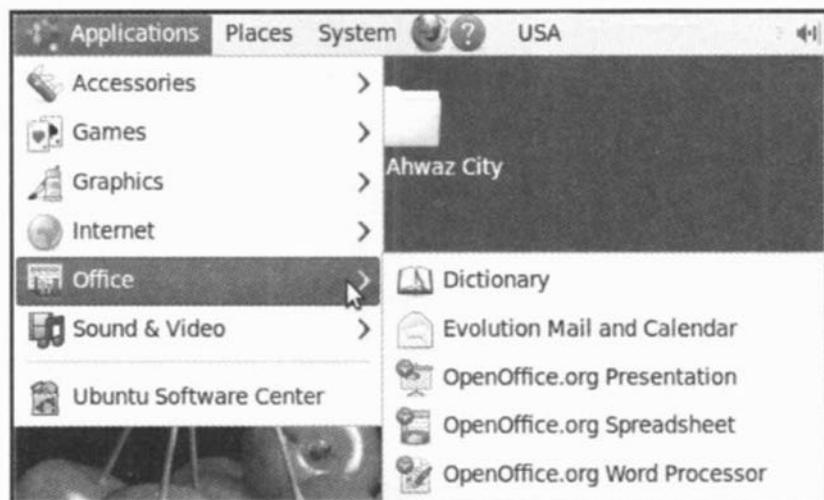
نکته ...

قادر می‌باشد فایل‌های مایکروسافت را خوانده و با همان فرمات ذخیره کند. (تصویر ۶۲)

تصویر ۶۲

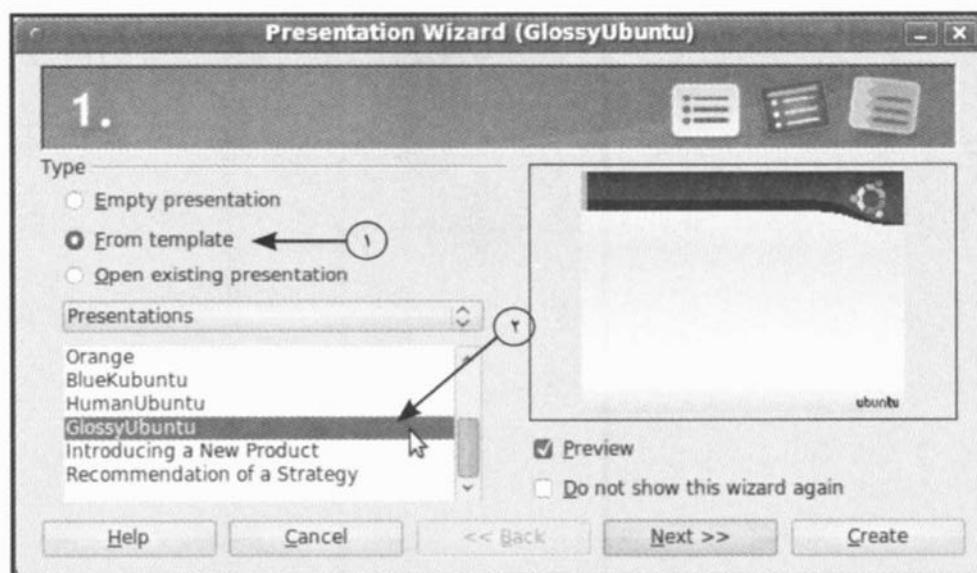
شرح کامل قابلیت‌های این مجموعه اداری خود به یک کتاب جداگانه نیاز دارد. پس اجازه دهید به معرفی اجمالی نرمافزارهای موجود در این مجموعه و Applications. ابزارهای نرمافزار اداری Open Office در منوی Applications و زیر منوی Office قرار دارند. (تصویر ۶۳)

تصویر ۶۳

ابزار ارائه (OpenOffice.org Presentation)

این ابزار می‌تواند فرمات‌ها بسیاری را از جمله فرمت ارائه Microsoft PowerPoint را خوانده و به همان فرمت ذخیره کند. با اجرای ابزار OpenOffice.org Presentation پنجره تنظیمات اولیه آن باز می‌شود. گزینه From Template را فعال کنید. در لیست کشویی پایین گزینه GlossyUbuntu را انتخاب کرده و بر روی دکمه Create کلیک کنید. (تصویر ۶۴)

تصویر ۶۴

پنجره اصلی ظاهر می‌شود. مطالب خود را جهت ارائه وارد محیط نرم‌افزار نمایید. (تصویر ۶۵)

تصویر ۶۵

نکته ...

ابزار ارائه Microsoft PowerPoint همانند ابزار OpenOffice.org Presentation در ویندوز عمل می‌کنند.

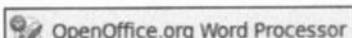
ابزار صفحه گسترده (Spreadsheet): این نرم‌افزار یک نرم‌افزار صفحه گسترده مانند Microsoft Excel می‌باشد. در صورتی که قبلاً با Excel ویندوز کار کرده باشید، کار کردن با این نرم‌افزار نیز برایتان بسیار ساده خواهد بود. این ابزار می‌تواند فرمت Microsoft Excel را خوانده و به همان فرمت ذخیره کند. (تصویر ۶۶)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Amin	Fardin	فردين	امين					
2	Mohammad	Fardin	فردين	محمد					
3	Hamid	Azizi	عزيزي	حميد					
4	Farzad	Behzadi	بهزادي	فرزاد					
5	Ali	Ghanavati	قوافل	علي					
6	97448		69	31609	3				
7	6130		549	82140	95				
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									

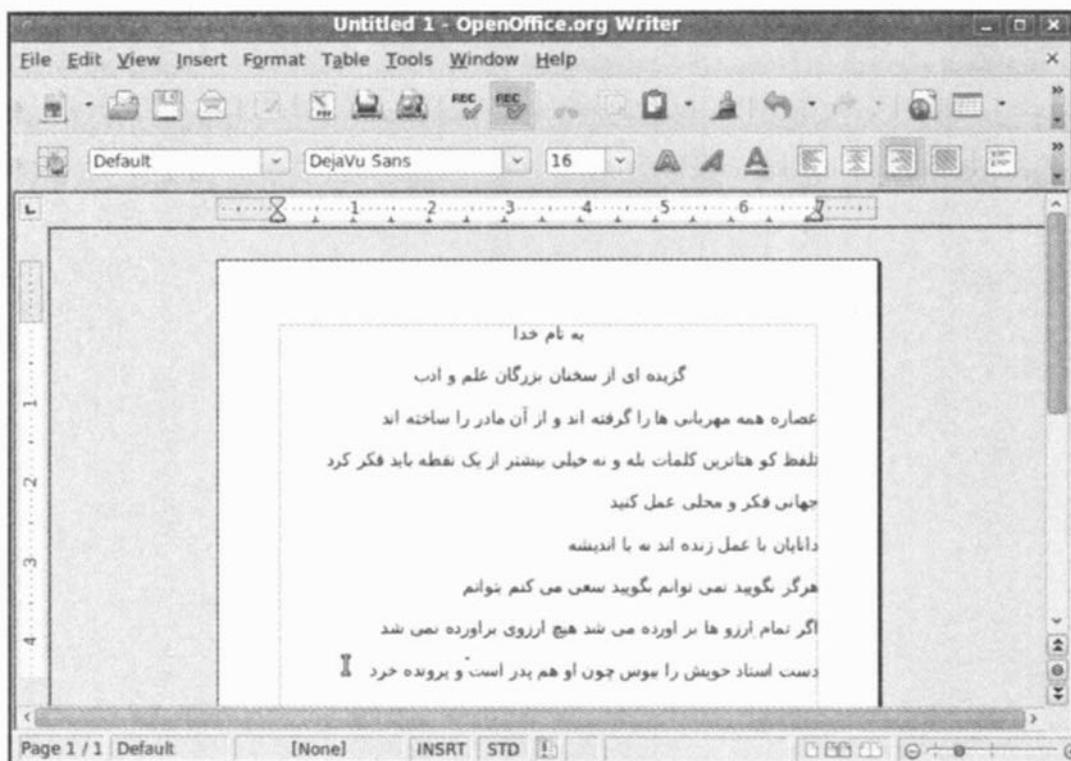
Sheet1 / Sheet2 / Sheet3 / < > | Sum=0 | 100% |

تصویر ۶۶

واژه‌پرداز (Word Processor): یک ابزار

برای تایپ و ویرایش متن می‌باشد و یکی از پر کاربردترین ابزارهای مجموعه OpenOffice می‌باشد. این ابزار همانند Microsoft Word بوده و کاربردهای آن بسیار است. (تصویر ۶۷)

تصویر ۶۷

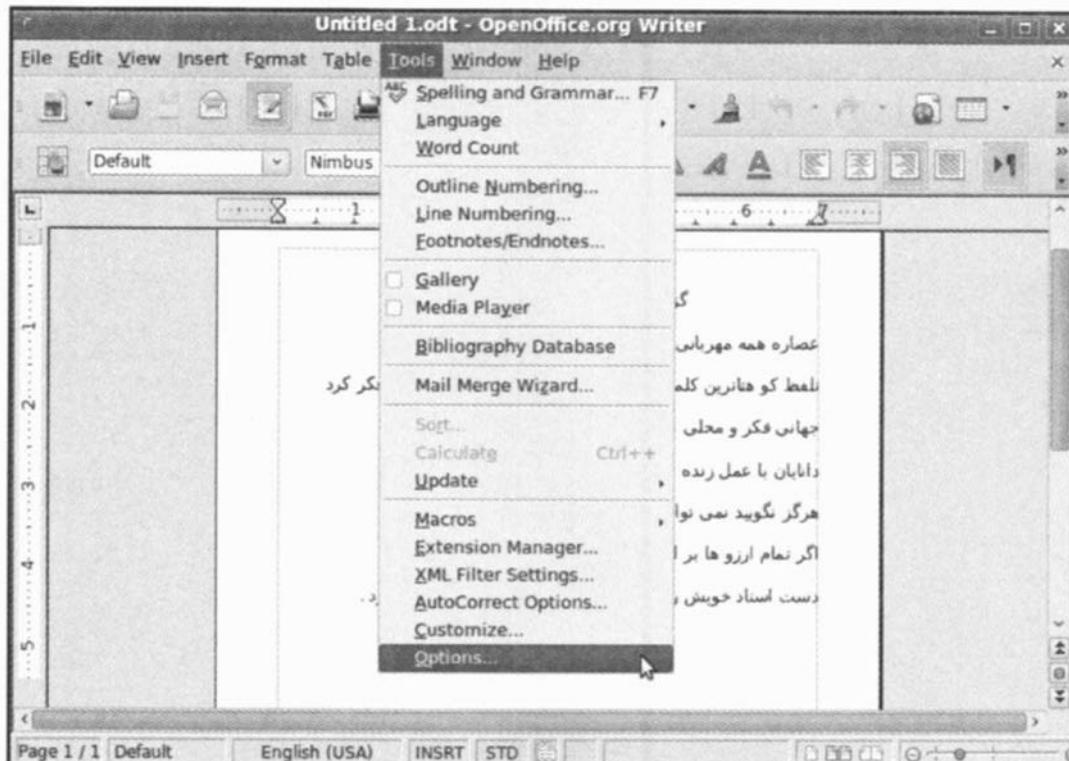
نکته ...

به ابزار واژهپرداز (Word Processor) کاتب اپن افیس گفته می‌شود.

با کمک این نرمافزار می‌توانید مستنداتی که توسط واژهپرداز Microsoft Word آماده کرده‌اید را وارد محیط لینوکس کنید.

تنظیم واژهپرداز (Word Processor) برای فارسی‌نویسی

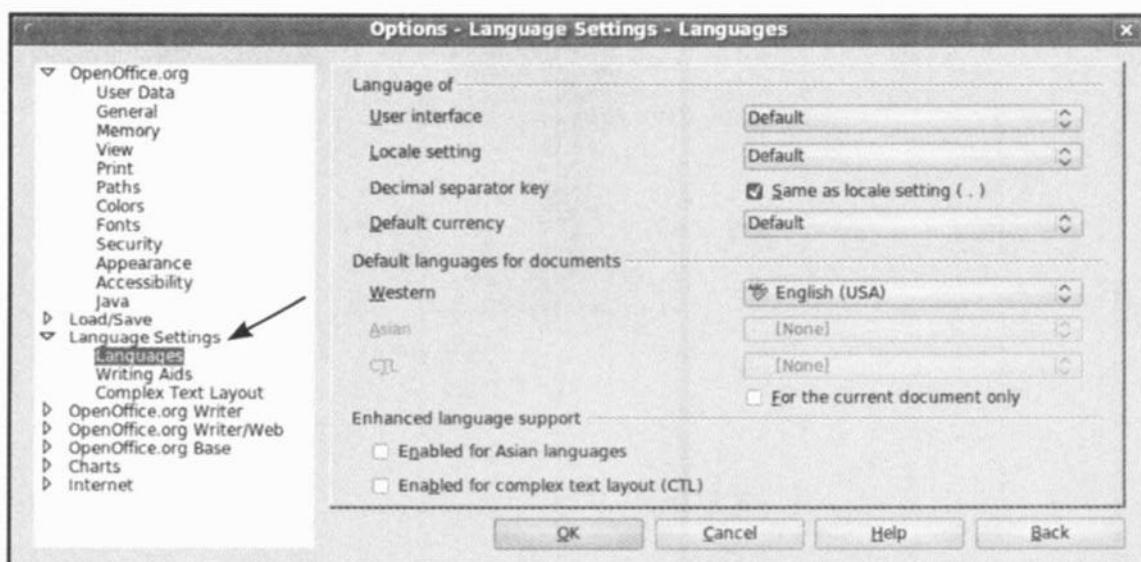
برای اینکه امکان راست به چپ‌نویسی در مجموعه اداری Open Office فعال شود، باید تغییراتی در آن اعمال نمایید. در این قسمت به عنوان نمونه ما این تغییرات را در Open Office Writer اعمال می‌کنیم
۱- از منوی Tools گزینه Options را انتخاب نمایید. (تصویر ۶۸)

تصویر ۶۸

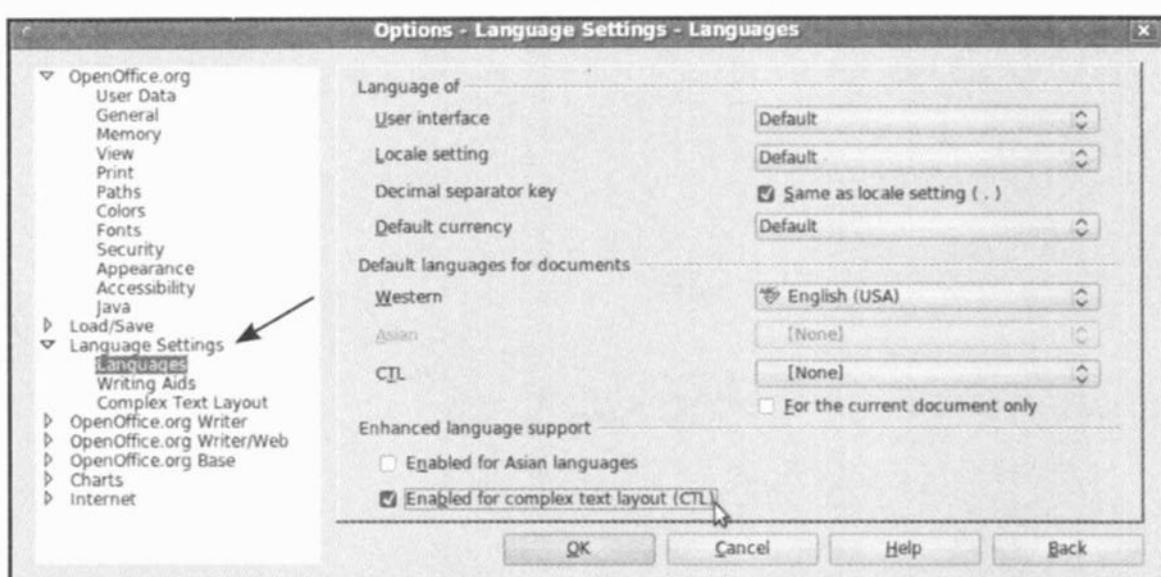
۲- پنجره تنظیمات Word Processor ظاهر می شود. وارد قسمت Languages شده و بر روی گزینه Language Settings کلیک کنید.

(تصویر ۶۹)

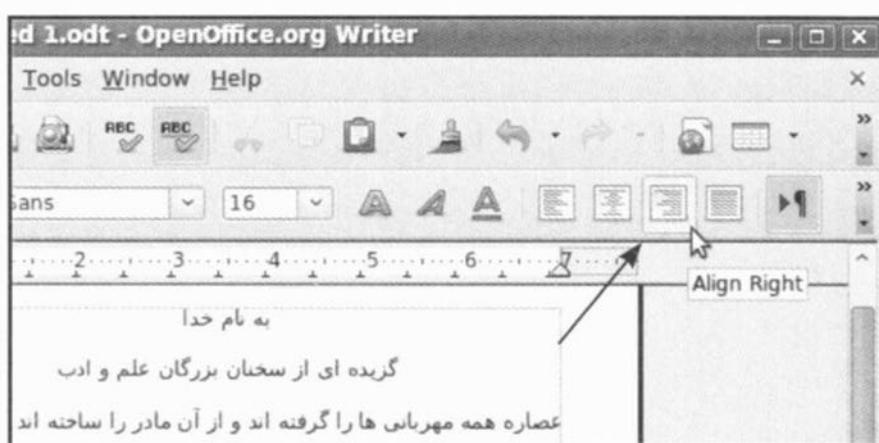
تصویر ۶۹

۳- قسمت Enabled for complex text layout (CTL) را تیک دار نمایید.
و سپس بر روی دکمه **OK** کلیک کنید تا تغییرات اعمال شود.
(تصویر ۷۰)

تصویر ۷۰

اکنون برای راست به چپنویسی در Open Office Writer، روی دکمه Right-To-Left راست به چپنویسی که در تصویر نشان داده شده است را کلیک نمایید. (تصویر ۷۱)

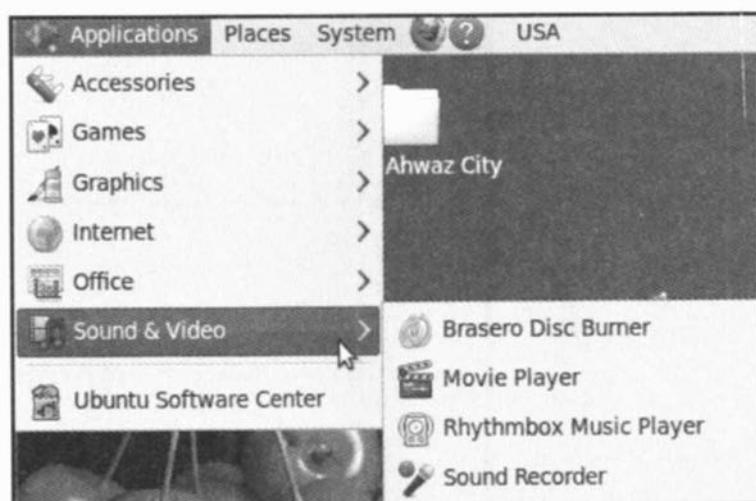

تصویر ۷۱

فصل ششم

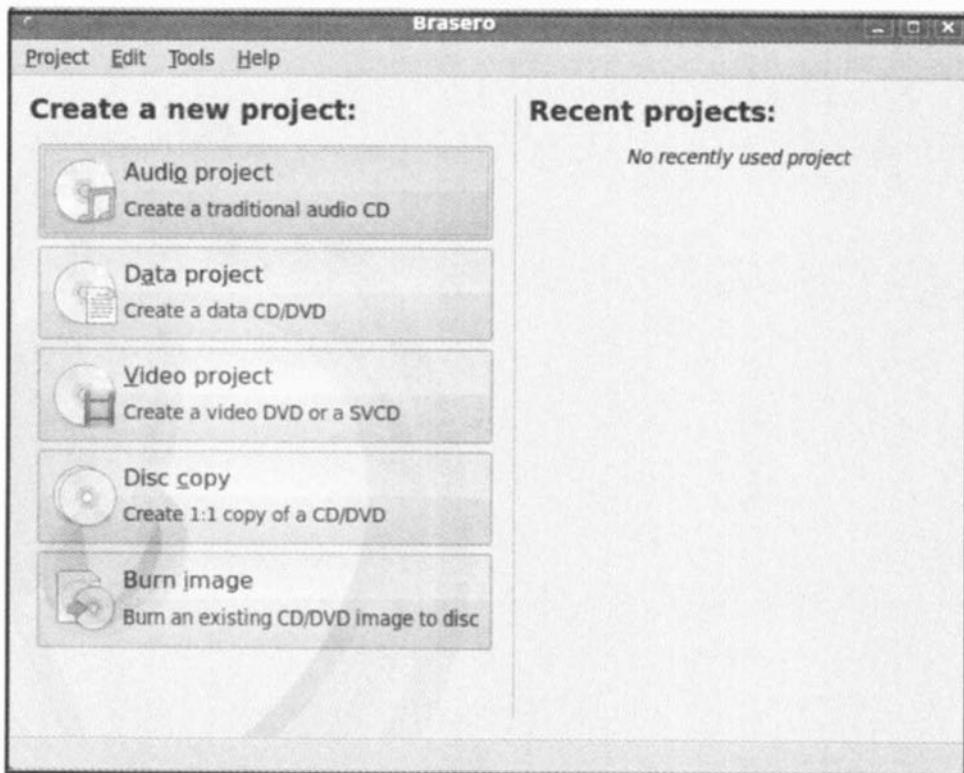
ابزارهای چند رسانه‌ای، صوت و ویدیو

امروزه کامپیوترها تبدیل به یکی از ابزارهای سرگرمی‌های خانگی شده‌اند و نرمافزارهای چند رسانه‌ای در تحقق این امر نقش بسیار مهمی داشته‌اند. لینوکس به همراه مجموعه‌ای تقریباً کامل از ابزارهای چند رسانه‌ای ارائه شده است. (تصویر ۷۲)

تصویر ۷۲

ابزار کاربردی رایت فایل‌های صوتی و تصویری: لینوکس ابزارهای قابل انعطافی برای رایت CD در اختیار کاربران قرار داده یکی از قویترین ابزارهای رایت فایل‌های صوتی تصویری می‌باشد که محیط آن را در تصویر ۷۳ می‌بینید.

تصویر ۷۳

برای رایت فایل مورد نظر فقط کافی است بر روی دکمه آن در پنجره Brasero کلیک کنید.

نکته ...

چنانچه کامپیوتر شما فاقد دستگاه (CD Writer) می‌باشد، این ابزار را نادیده بگیرید.

پخش کننده فیلم: یکی از برنامه‌های بسیار مفید برای مشاهده سریع تعداد زیادی فایل تصویری، ابزار Movie Player می‌باشد. علاوه بر این به خوبی فایل‌های ویدیویی شما را پخش می‌کند، یک پخش کننده صوتی قدرتمند نیز هست و از آن می‌توانید برای پخش آرشیو موسیقی خود نیز استفاده کنید. (تصویر ۷۴)

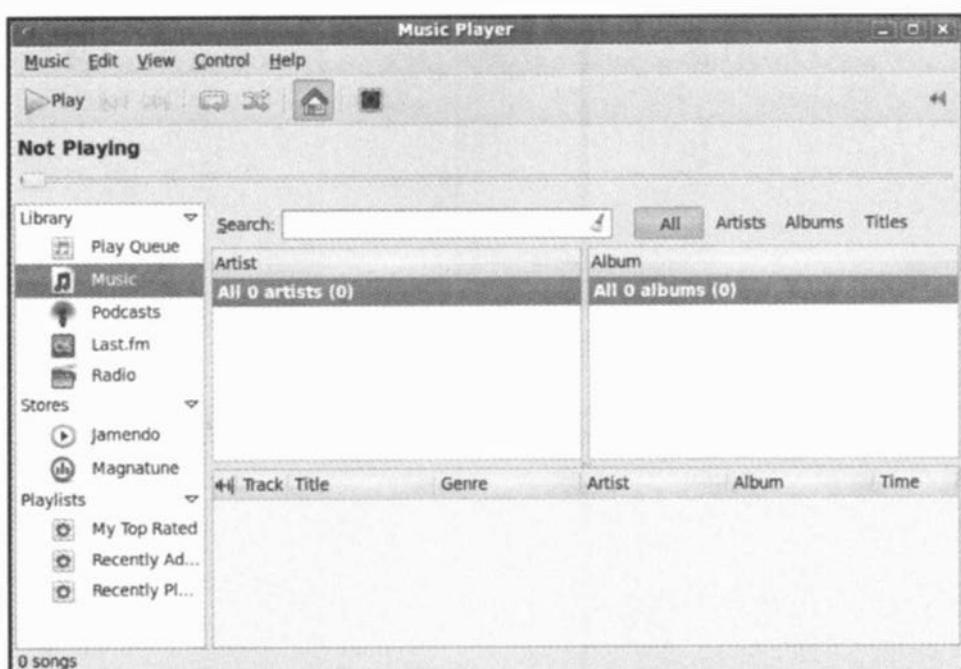

تصویر ۷۴

پخشکننده موزیک و رادیو: ابزار

یک برنامه بسیار خوب، قوی و با دقت برای گوش دادن به ایستگاه‌های مختلف رادیویی و موسیقی‌های جاری در اینترنت می‌باشد. می‌توانید با اتصال به اینترنت، موسیقی مورد نظر خود را توسط این ابزار گوش داده و در کامپیوتر خود ذخیره کنید. (تصویر ۷۵)

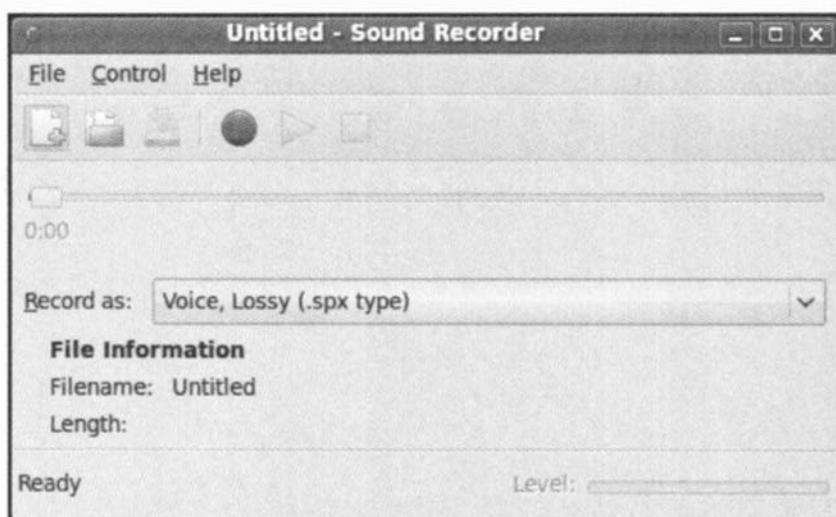

تصویر ۷۵

نکته ...

توسط این ابزار می‌توانید به فایل‌های صوتی موجود در کامپیوتر هم گوش دهید.

ابزاری کارآمد برای ضبط صدا: ابزار ساده‌ای برای ضبط صدا و ذخیره به صورت فایل‌های صوتی است. قادر است صدای را به فرمات‌های مختلف ذخیره نماید. در صورتی که بر روی سیستم خود میکروفون دارید می‌توانید از این ابزار استفاده نمایید. (تصویر ۷۶)

تصویر ۷۶

برای ضبط صدا کافی است بر روی دکمه کلیک کنید. و برای متوقف کردن عملیات ضبط بر روی دکمه کلیک کنید.

فصل هفتم

اتصال به اینترنت و آشنایی با ابزارهای اینترنت

ابزارهای مختلف و متنوعی با کارایی‌های مختلفی وجود دارند که امکان ساخت اتصالات اینترنتی را برای شما فراهم می‌کنند. ابزار خط فرمانی pppconfig امکان اتصال به اینترنت به روش Dialup را برای شما فراهم می‌کند.

نکته ...

اتصال به اینترنت در این حالت (به صورت دیسک زنده) برای شما کاربردی نخواهد داشت و فقط جهت آشنایی شما به اتصال به اینترنت می‌باشد چون با هر بار ریست شدن کامپیوتر مراحل زیر را باید دوباره طی کنید و یا حتی ممکن است شرکتی که مودم شما به آن تعلق دارد درایور لینوکس را نداشته باشد.

اتصال به اینترنت به روش Dialup

pppconfig یکی از محبوب‌ترین برنامه‌های ساخت اتصالات اینترنت در اوبونتو است. ppconfig یک ابزار خط فرمانی است که به صورت پیش‌فرض در کلیه توزیع‌های خانواده اوبونتو نصب شده و قابل استفاده می‌باشد. ضمناً این برنامه همخوانی خوبی نیز با نوع سرویس‌دهی ISP‌های ایرانی دارد.

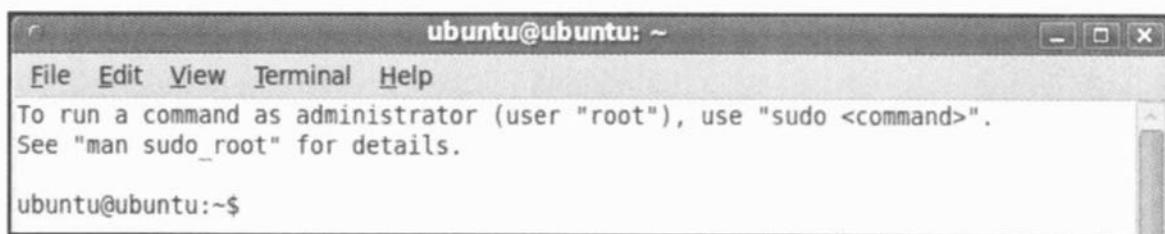
جهت ساخت اتصال به اینترنت توسط pppconfig به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از منوی Applications زیر منوی Accessories بر روی گزینه Terminal کلیک کنید. (تصویر ۷۷)

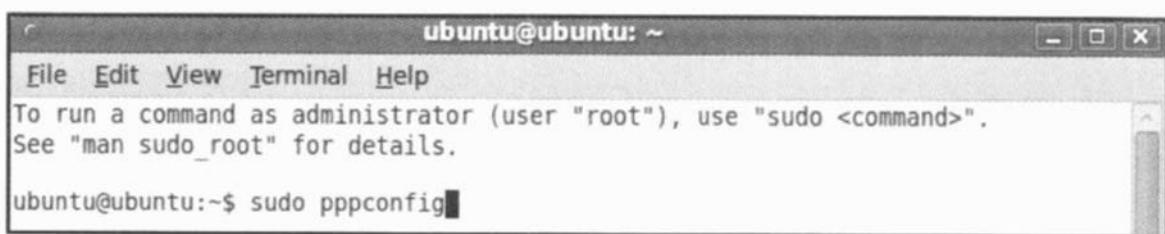
تصویر ۷۷

پنجره پوسته ترمینال ظاهر خواهد شد. (تصویر ۷۸)

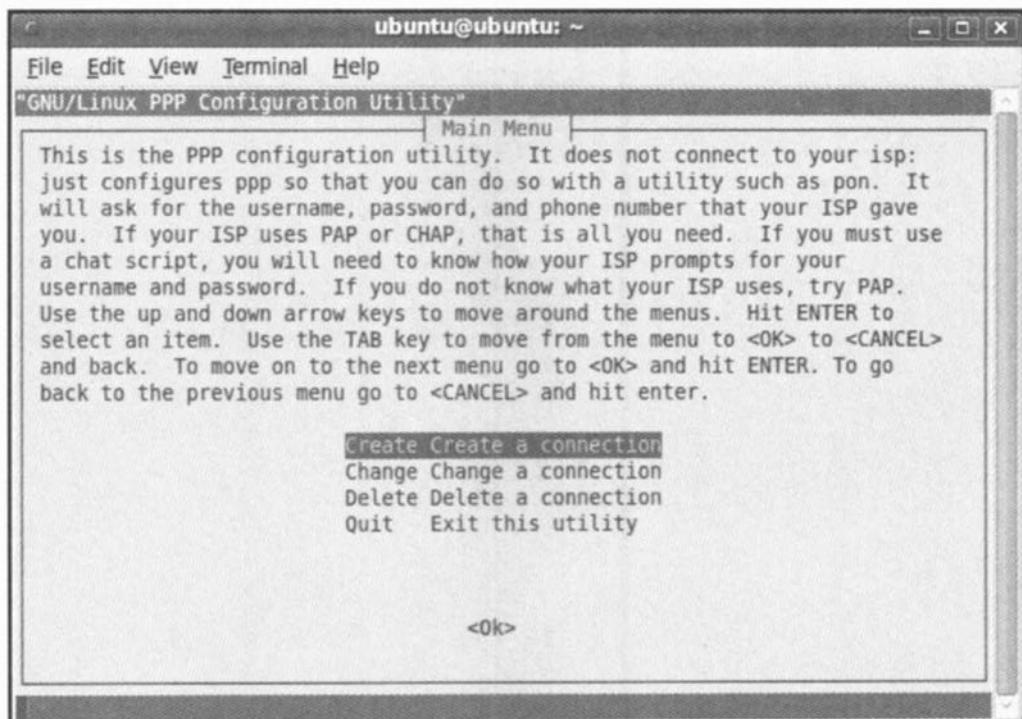
تصویر ۷۸

۲- دستور `sudo pppconfig` را تایپ کرده و کلید Enter را بفشارید.
(تصویر ۷۹)

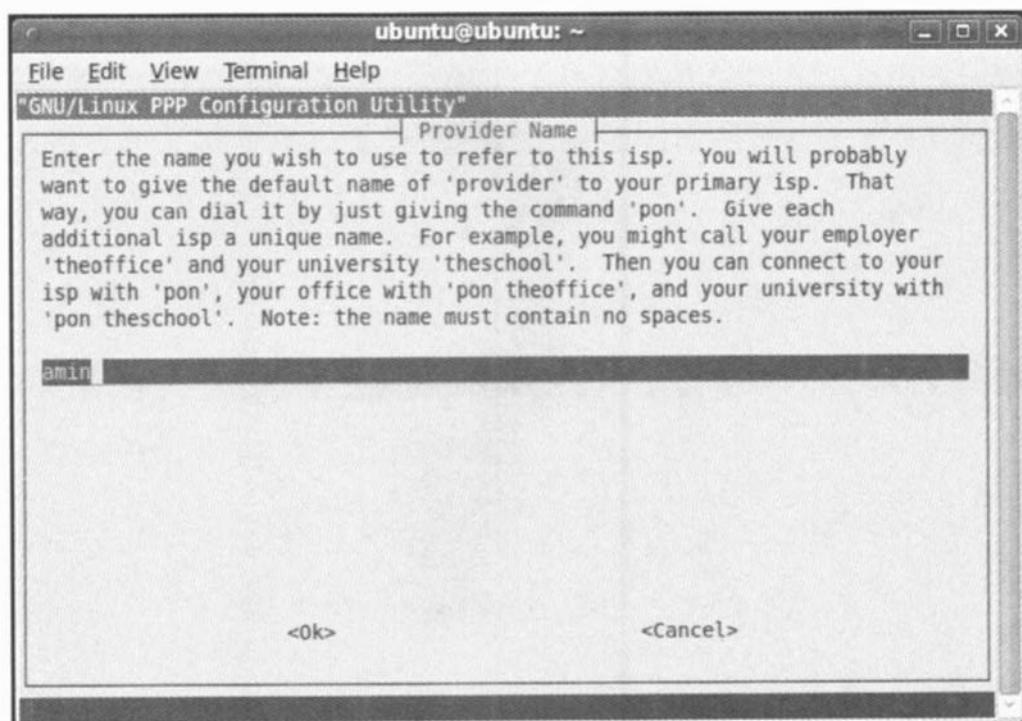

تصویر ۷۹

۳- سپس صفحه Main Menu را خواهید دید. روی Create a connection را فشار دهید.
۴- در این قسمت از شما نام سرویس دهنده پرسیده می شود. این نام را با دقت وارد نمایید چون هر بار برای اتصال به اینترنت به این نام نیاز خواهید داشت. سپس دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۰)
(تصویر ۸۱)

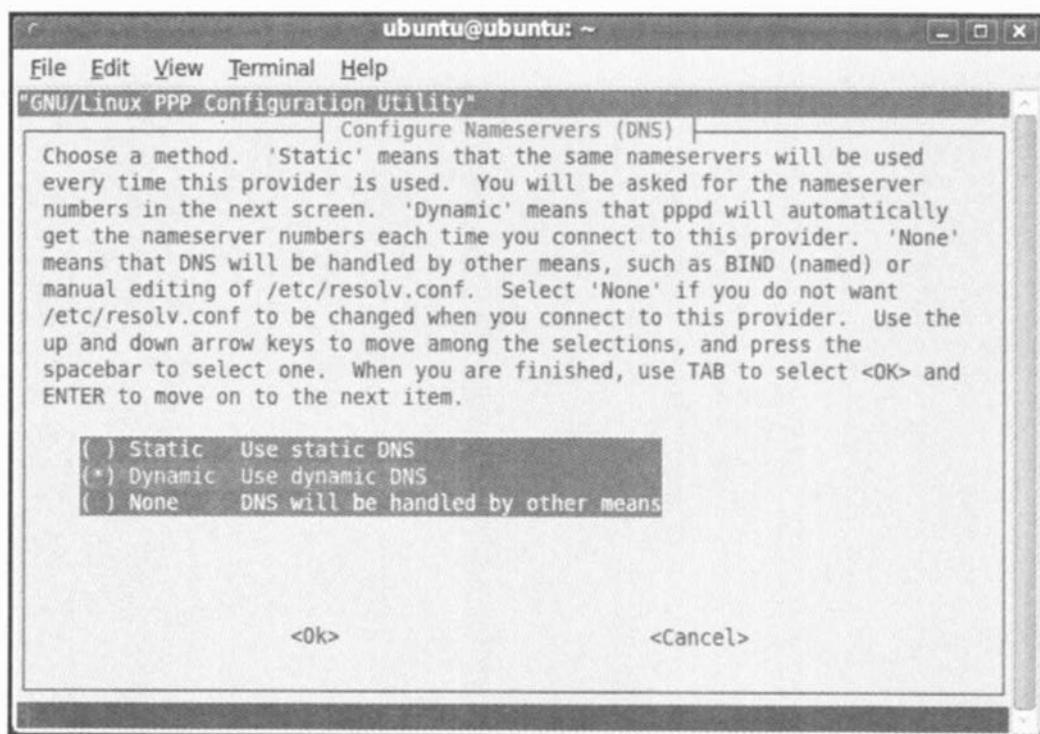

تصویر ۸۰

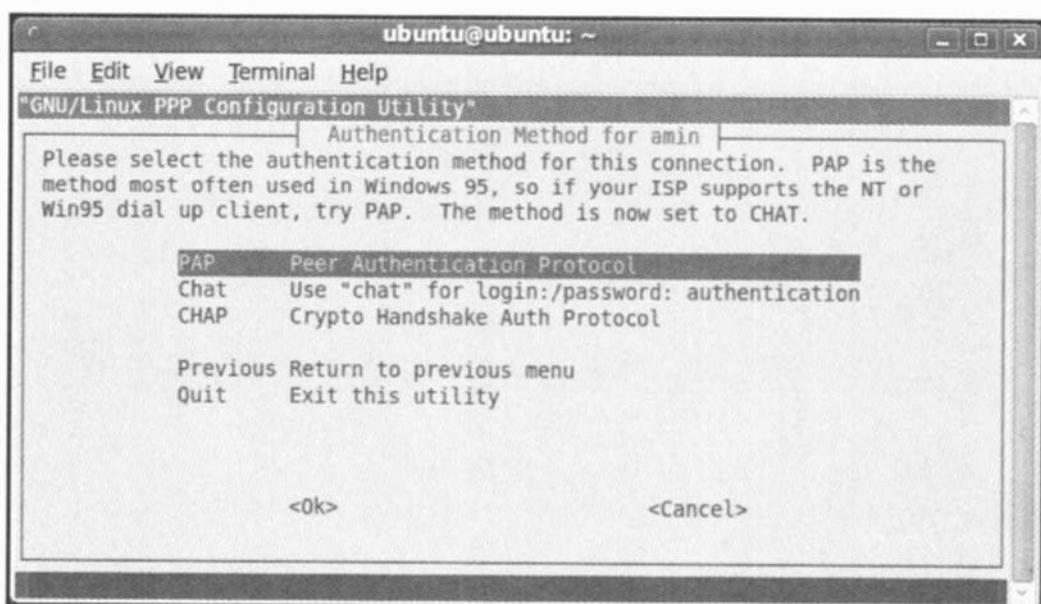
تصویر ۸۱

۵- این قسمت مربوط به پیکربندی DNS می باشد. روی گزینه Dynamic رفته و آن را به کمک کلید space از صفحه کلید ستاره دار نموده و سپس دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۲)

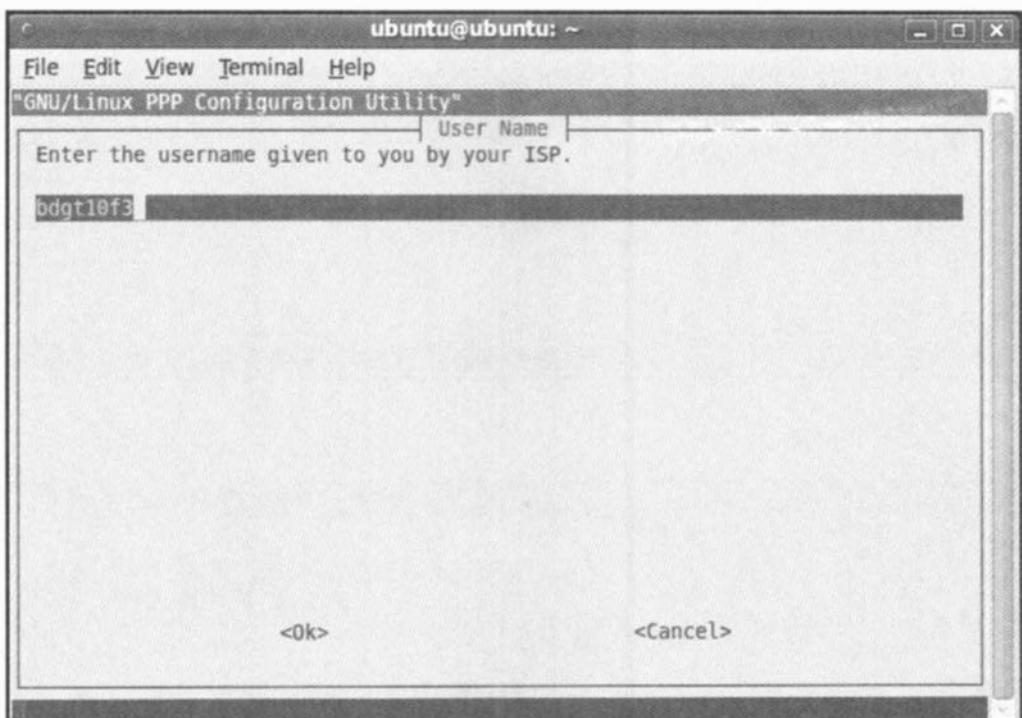
تصویر ۸۲

۶- این قسمت مربوط به نوع تأیید نام کاربری/کلمه عبور شماست که بسته به نوع سرویس ممکن است متفاوت باشد. ISP‌های ایرانی اغلب از سرویس PAP استفاده می‌کنند. شما نیز در این بخش گزینه PAP را انتخاب نموده و برای ادامه کار دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۳)

تصویر ۸۳

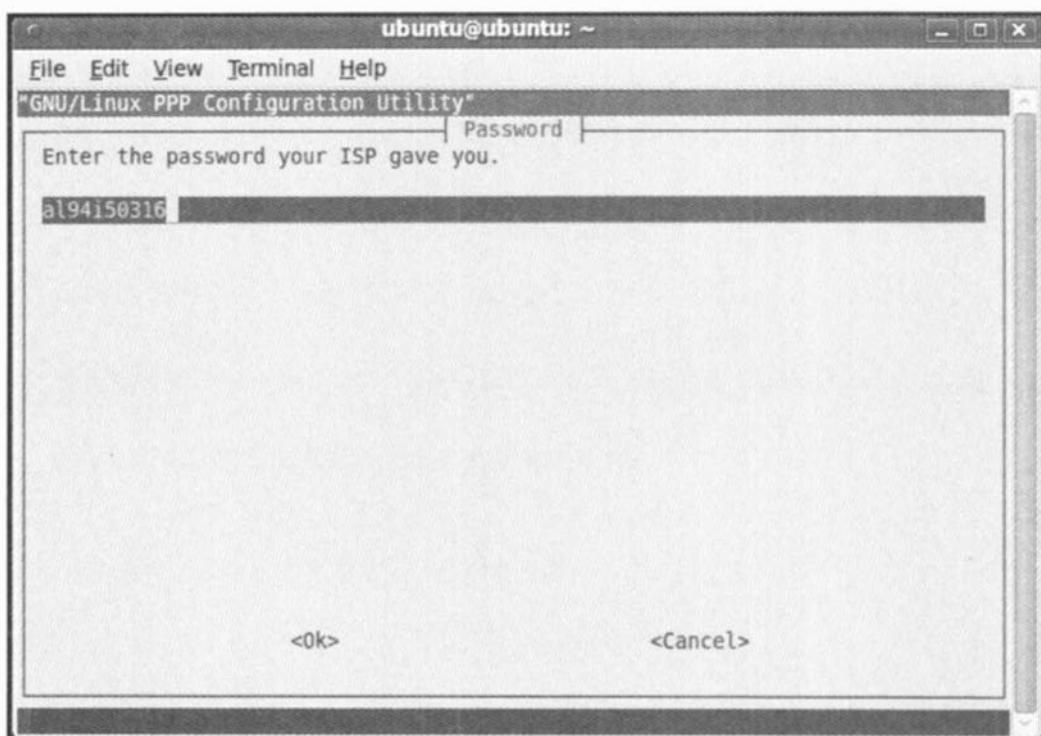
۷- این قسمت مربوط به نام کاربری است که از ISP خود دریافت نموده‌اید. نام کاربری خود را وارد نموده و کلید Enter را فشار دهید. در صورتی که از سرویس‌دهنده‌های IN یا هوشمند سرویس اینترنت دارید به جای نام کاربری یک space زده و سپس کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۴)

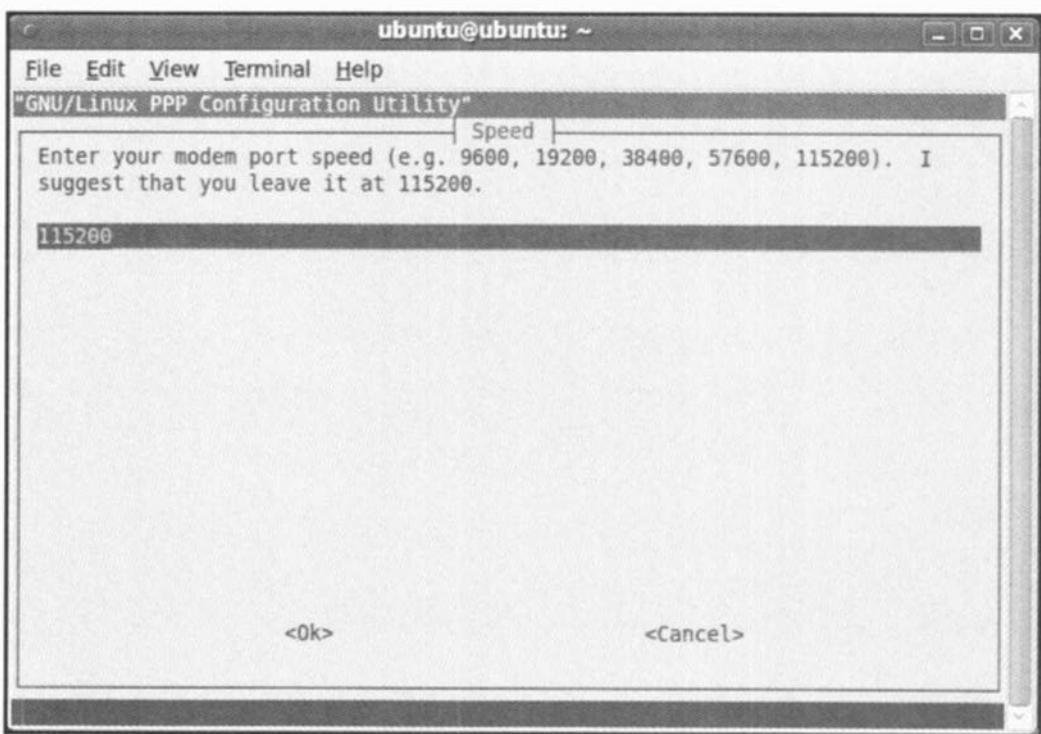
تصویر ۸۴

۸- این قسمت مربوط به کلمه عبوری است که از ISP خود دریافت نموده‌اید. کلمه عبور خود را وارد نموده و کلید Enter را فشار دهید. در صورتی که از سرویس‌دهنده‌های IN یا هوشمند سرویس اینترنت دارید به جای کلمه عبور یک space زده و سپس کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۵)

۹- در این مرحله سرعت مودم خود را وارد نمایید. در صورتی که از سرعت مودم خود اطلاع ندارید می‌توانید با مشاهده عدد ۱۱۵۲۰۰ در این قسمت برای ادامه کار کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۶)

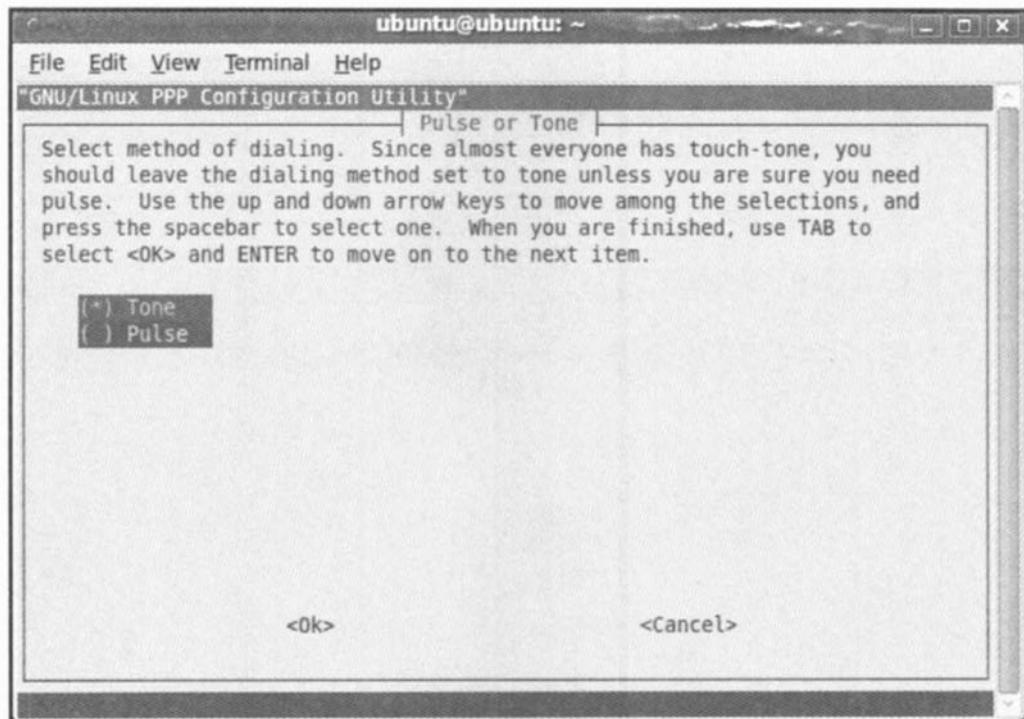

تصویر ۸۵

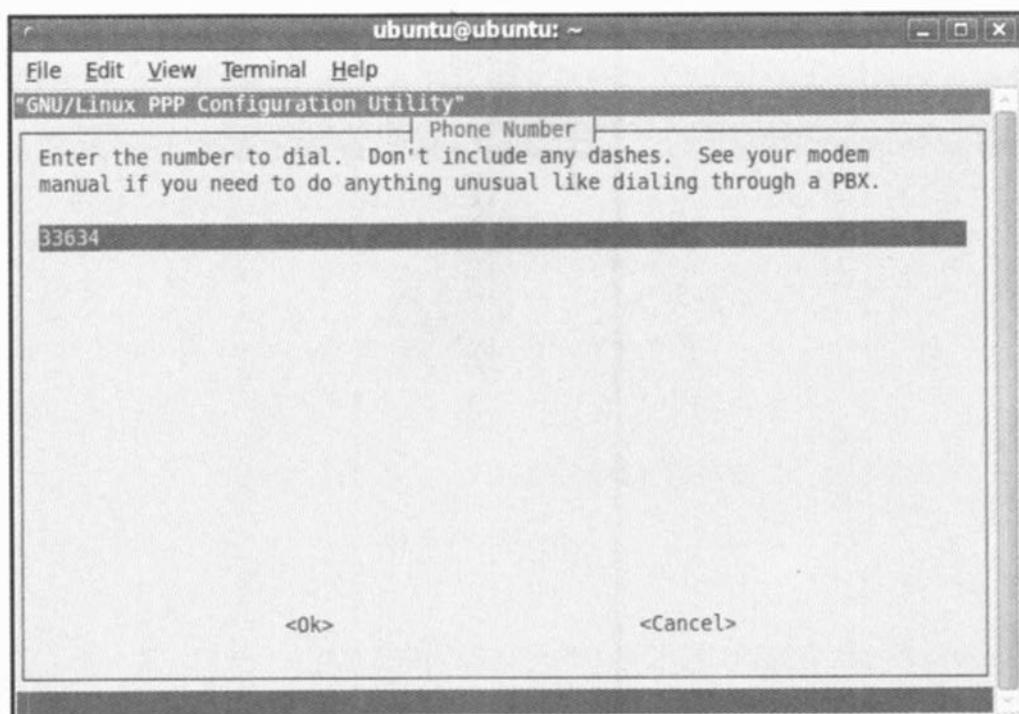
تصویر ۸۶

۱۰- نوع شماره‌گیری Tone یا پالس را مشخص نموده و برای ادامه کار دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۷)

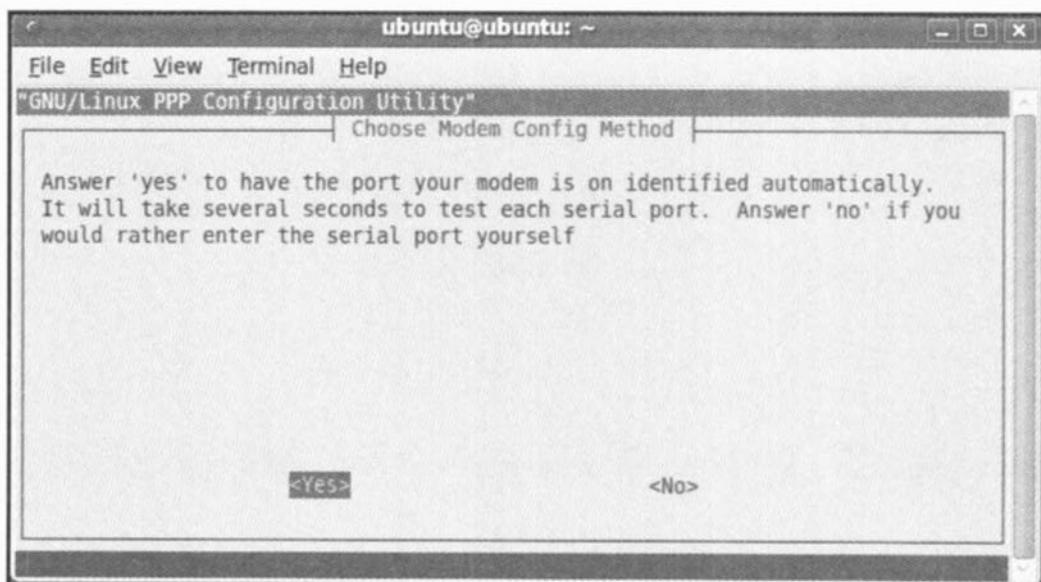
تصویر ۸۷

۱۱- در این قسمت شماره تلفنی که ISP یا سرویس دهنده جهت اتصال به اینترنت در اختیار شما قرار داده است را وارد نموده و جهت ادامه کار کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۸)

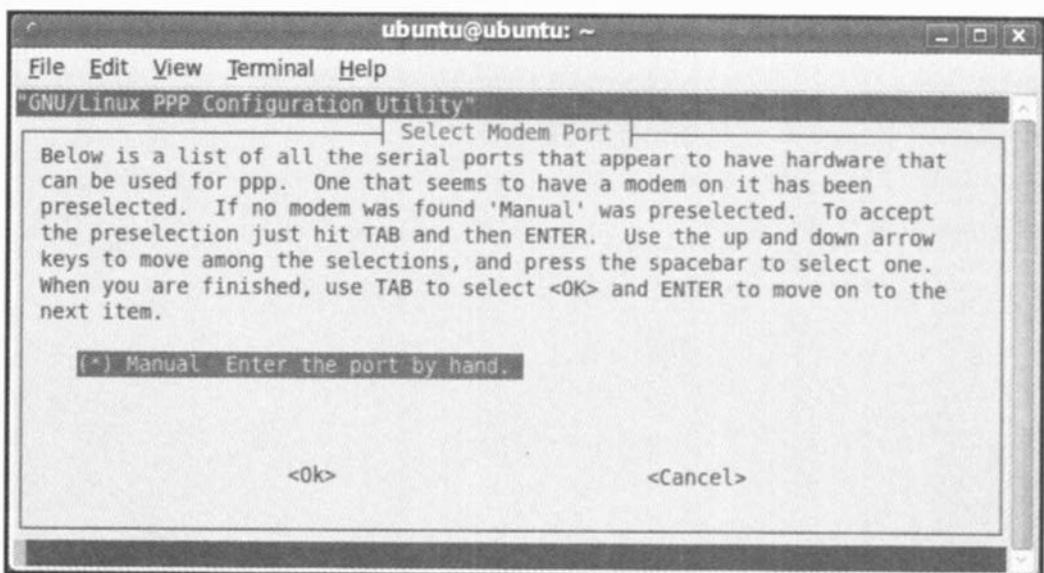
تصویر ۸۸

۱۲- در این بخش در صورتی که مایلید درگاه مودم شما به صورت اتوماتیک تشخیص داده شود روی گزینه Yes رفته و کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۸۹)

تصویر ۸۹

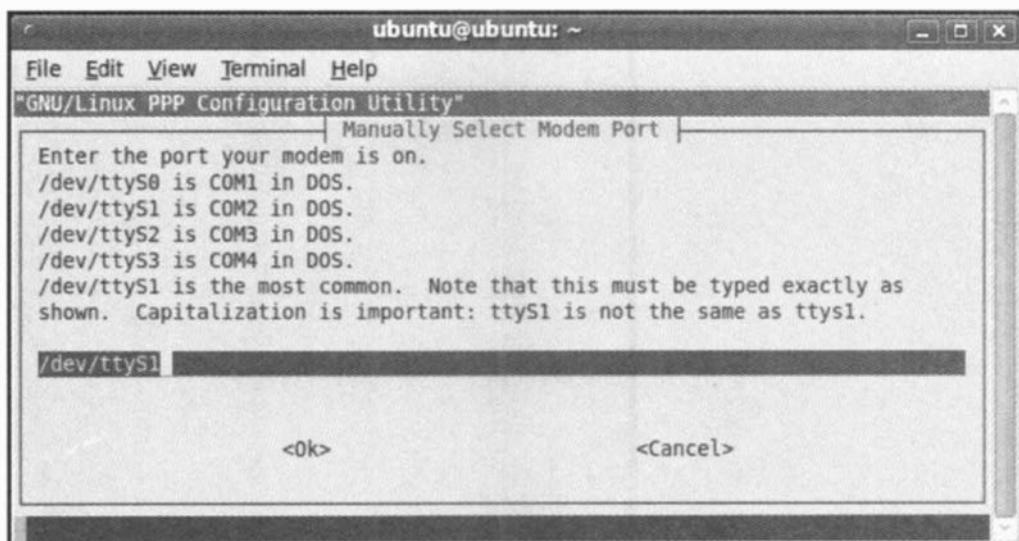
۱۳- در صورت عدم تشخیص خودکار مودم شما، صفحه جدیدی خواهد دید که به با فشردن کلید Enter شما را به صفحه انتخاب دستی درگاه مودم خواهد برد. (تصویر ۹۰)

تصویر ۹۰

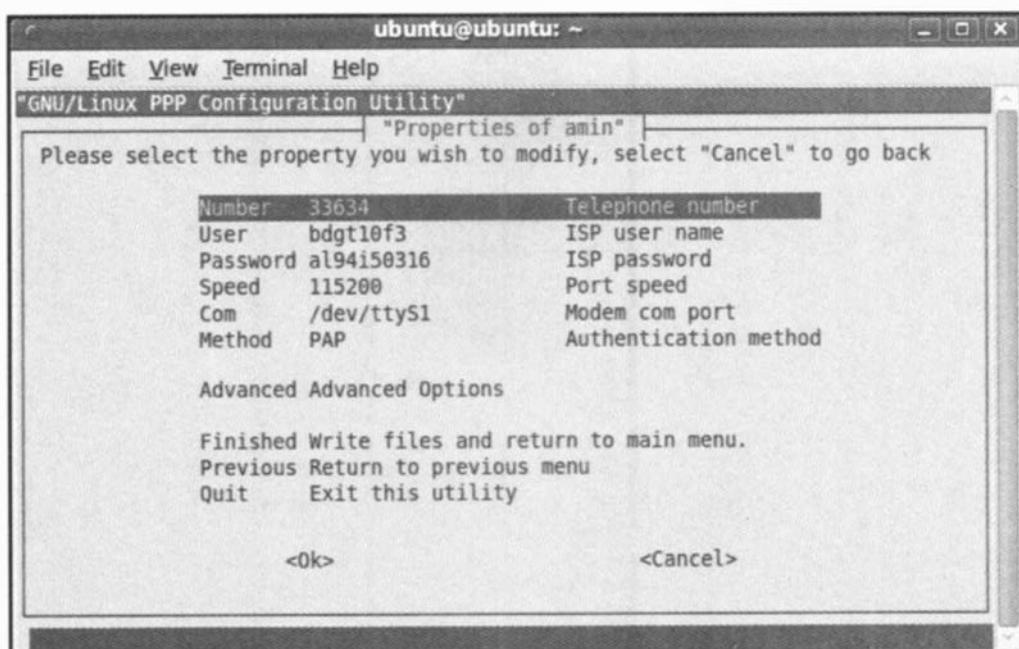
۱۴- در مرحله تنظیمات پیشفرض را قبول کرده و کلید Enter را بفشارید.

(تصویر ۹۱)

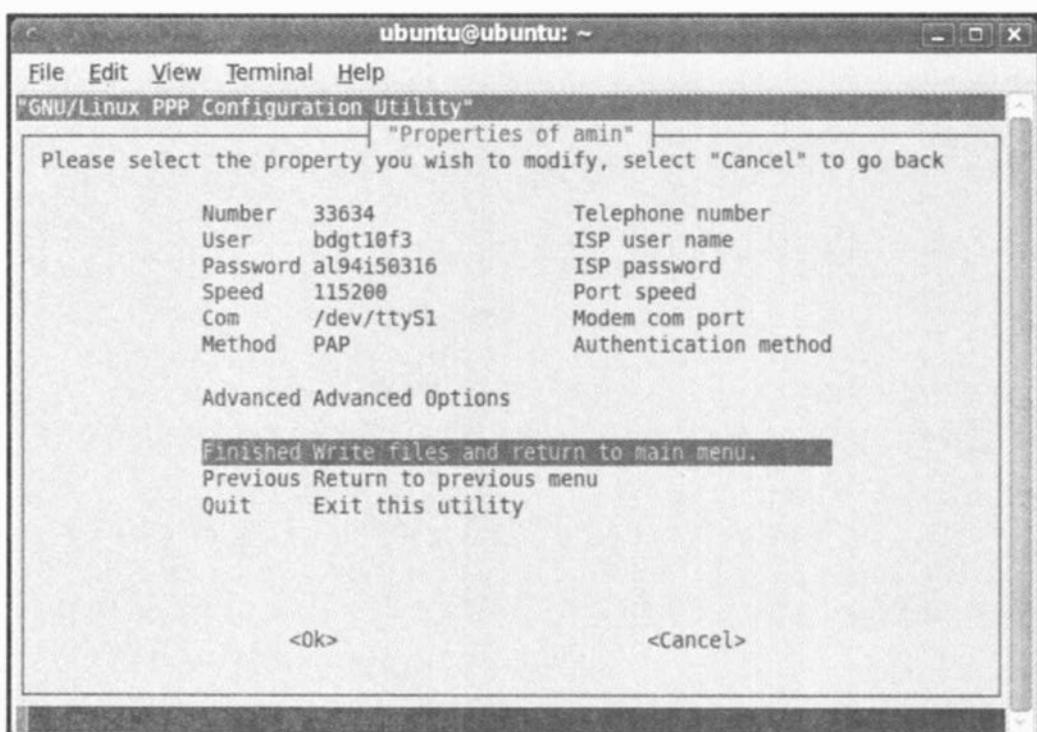
تصویر ۹۱

۱۵- این صفحه، صفحه پایانی تنظیم اتصال به اینترنت است. پس از مشاهده و بررسی اطلاعاتی که وارد نموده اید روی گزینه Finished رفته و دکمه Enter را فشار دهید. (تصویر ۹۲)

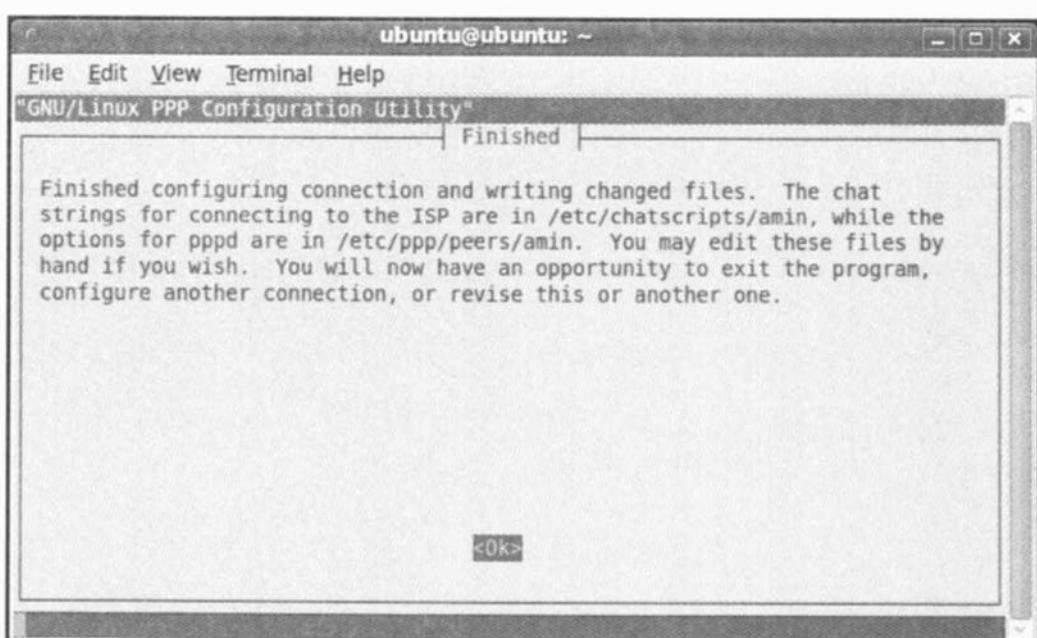
تصویر ۹۲

۱۶- دوباره کلید Enter را فشار دهید. (تصویر ۹۳)

تصویر ۹۳

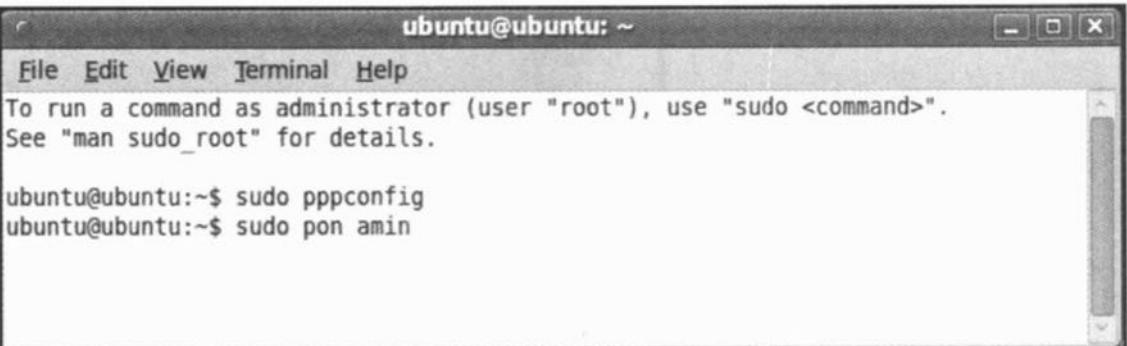
۱۷- برای خروج از pppconfig روی گزینه Quit رفته و دکمه Enter فشار دهید. (تصویر ۹۴)

تصویر ۹۴

اکنون برای اتصال به اینترنت از دستور زیر استفاده کنید. (تصویر ۹۵)
نام سرویس دهنده اینترنت که در زمان ساخت در مرحله چهارم وارد
کردید + Sudo pon

با تایپ دستور بالا بعد از چند ثانیه سیستم به اینترنت متصل می‌شود
و می‌توانید توسط مرورگرها و ابزارهای موجود در لینوکس از اینترنت
لذت ببرید.


```
ubuntu@ubuntu: ~
File Edit View Terminal Help
To run a command as administrator (user "root"), use "sudo <command>".
See "man sudo_root" for details.

ubuntu@ubuntu:~$ sudo pppconfig
ubuntu@ubuntu:~$ sudo pon amin
```

تصویر ۹۵

برای قطع شدن از اینترنت از دستور Sudo poff استفاده کنید.

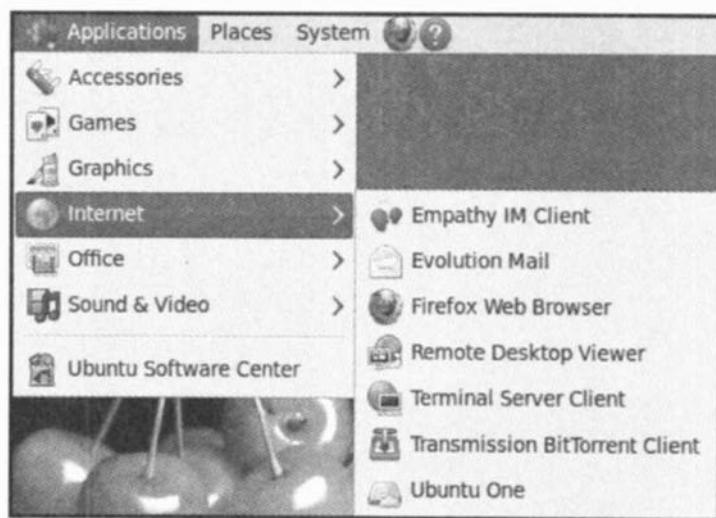
آشنایی با ابزارهای اینترنت

لينوكس ابزارهای متنوعی برای استفاده از خدمات مختلف موجود بر روی شبکه اینترنت ارائه داده است که به معرفی آنها می‌پردازیم. ابزارهای اینترنت در منوی Applications زیر منوی Internet قرار گرفته‌اند. (تصویر ۹۶)

ابزار پیام‌رسان فوری (Messenger): امروزه Empathy IM Client استفاده از برنامه‌های پیام‌رسان (Messenger) بین کاربران اینترنت بسیار گسترش یافته و تقریباً کاربری وجود ندارد که از این برنامه‌ها استفاده نکند. یکی از سرویس‌هایی که بخوبی در لینوکس پشتیبانی می‌شود، سرویس پیام‌رسان Empathy می‌باشد. (تصویر ۹۷)

تصویر ۹۷

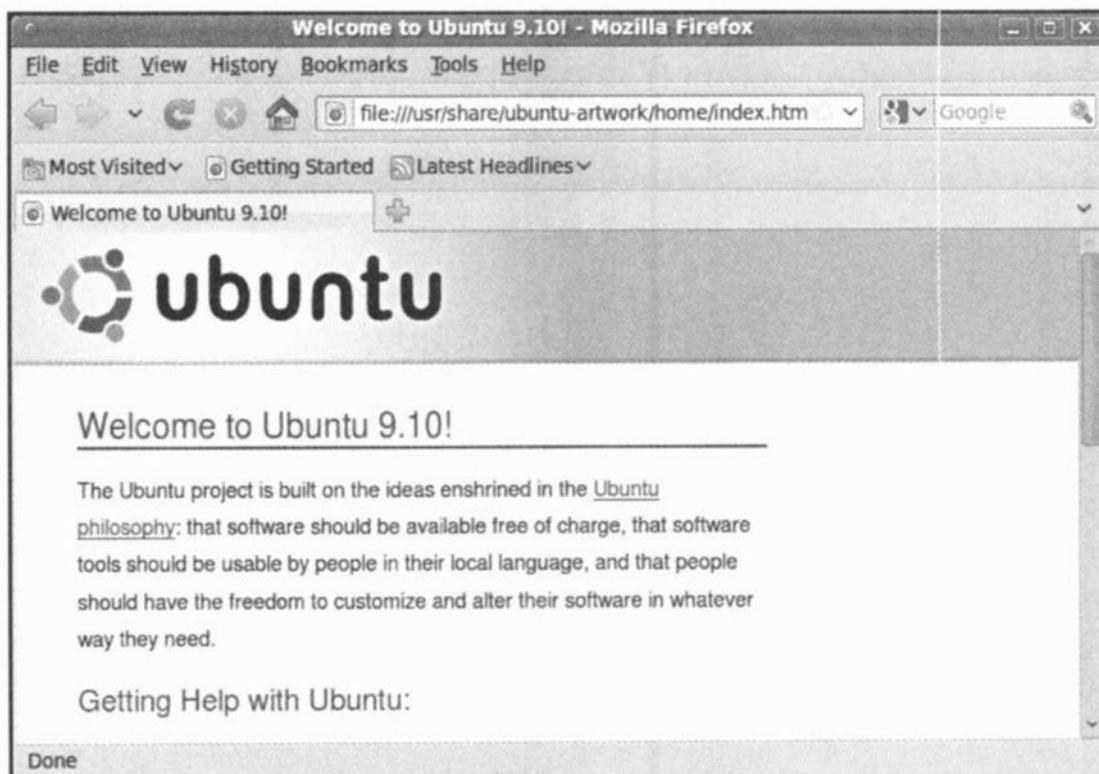
تصویر ۹۶

ابزار ارسال و دریافت ایمیل: پست الکترونیکی (ایمیل) پر استفاده‌ترین سرویس موجود بر روی شبکه اینترنت است که بستر اصلی ارتباطی بر روی این شبکه را تشیکل داده است. برنامه‌های سرویس گیرنده پست الکترونیکی این امکان را فراهم می‌کنند تا بتوانید نامه‌های الکترونیکی خود را دریافت و پاسخ دهید. یکی از این برنامه‌ها ابزار Evolution Mail می‌باشد و امکان جست و جو بین ایمیل‌های دریافتی را دارا می‌باشد.

نکته ...

کار این ابزار همانند ابزار Microsoft Outlook در ویندوز مایکروسافت می‌باشد.

مروگر وب: مروگر وب پیش گزیده در لینوکس،
مروگر مشهور موزیلا فایرفاکس است که قابلیت‌هایش کم‌نظیر می‌باشد.
از جمله: باز کردن چند سایت به صورت هم زمان، برنامه مدیریت دانلود،
سرعت، امنیت و.... (تصویر ۹۸)

تصویر ۹۸

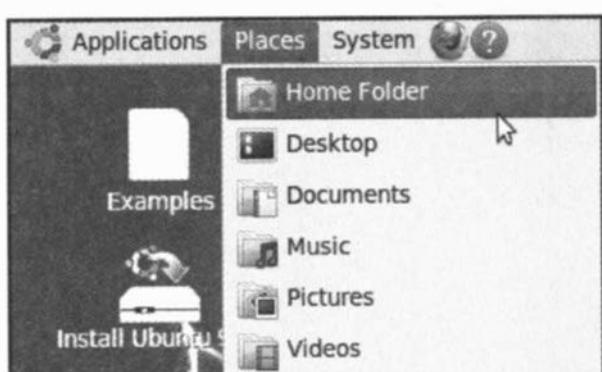
فصل هشتم

نکات و تنظیمات محیط کاری Gnome

مخفى و آشكار کردن فایلها: گاهی اوقات شما می خواهید یک فایل خود را پنهان نمایید تا از دسترس دیگران مخفی شود و در موارد لازم آن را آشکار نمایید. برای این امر به

روش زیر عمل کنید:

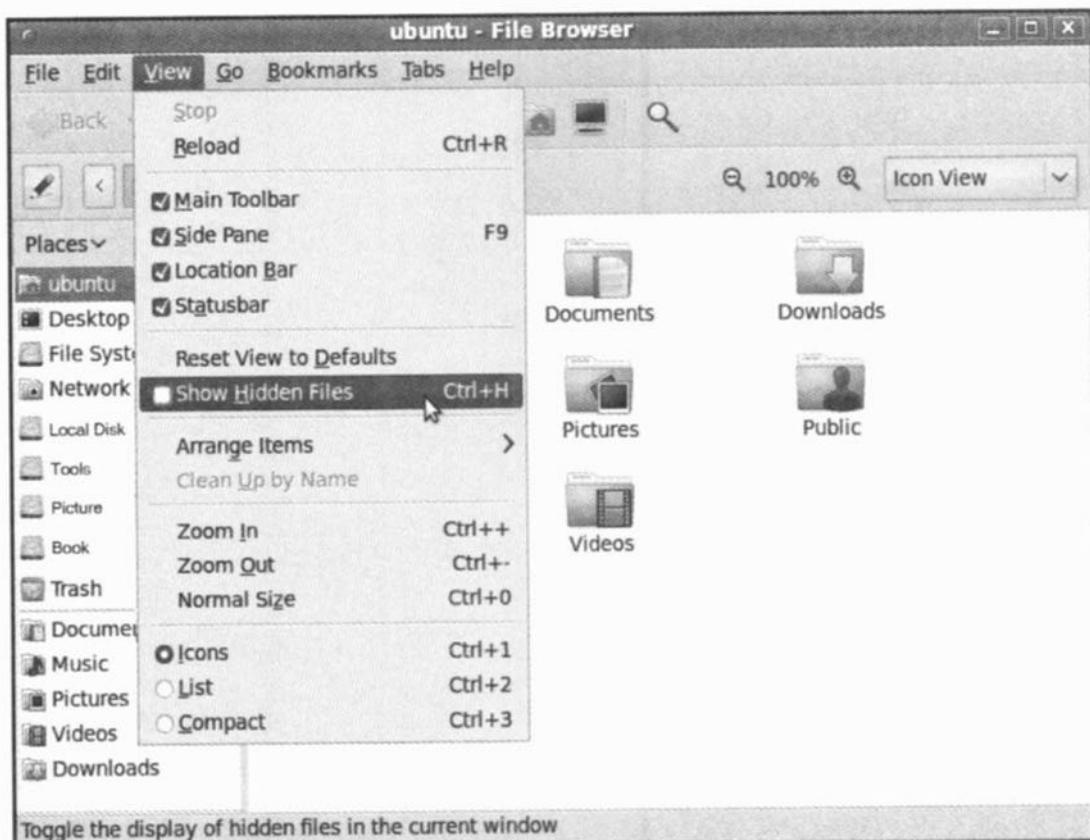
از منوی Places بر روی گزینه Home Folder کلیک کنید.
(تصویر ۹۹)

تصویر ۹۹

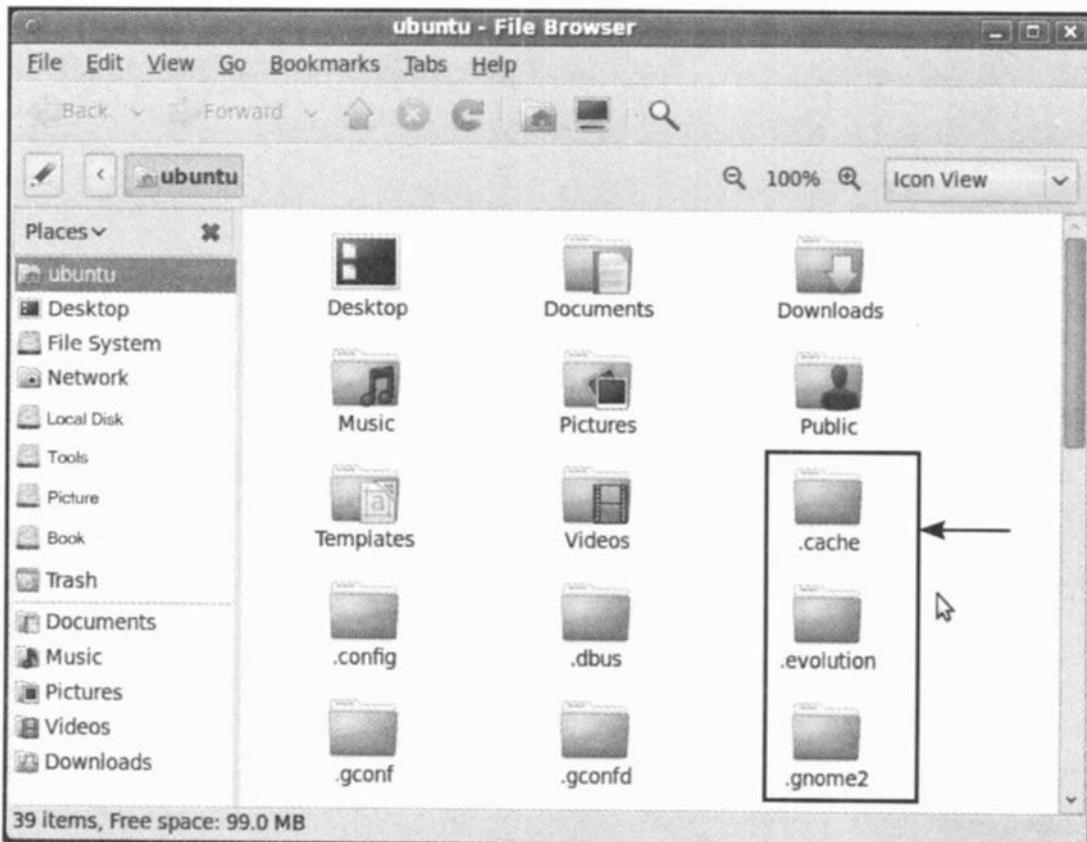
پنجره مدیر فایل ظاهر می شود.

از منوی View گزینه Show Hidden Files را فعال کنید. (تصویر ۱۰۰)

تصویر ۱۰۰

با انتخاب این گزینه تمامی فایل‌های مخفی شده برای شما آشکار می‌شود. (تصویر ۱۰۱)

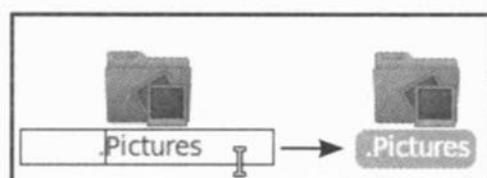

تصویر ۱۰۱

"اگر توجه کرده باشید در ابتدا نام تمامی فایل‌های آشکار شده یک نقطه قرار گرفته است. و شما هم برای مخفی کردن فایل‌ها خود باید به همین شکل عمل کنید.

ابتدا بر روی فایل یا پوشه مورد نظر راست کلیک کرده و از منو گزینه 'Rename' را انتخاب نمایید. (تصویر ۱۰۲)

در ابتدای فایل مورد نظر یک ". نقطه اضافه کرده و کلید Enter را از صفحه کلید بفشارید. (تصویر ۱۰۳)

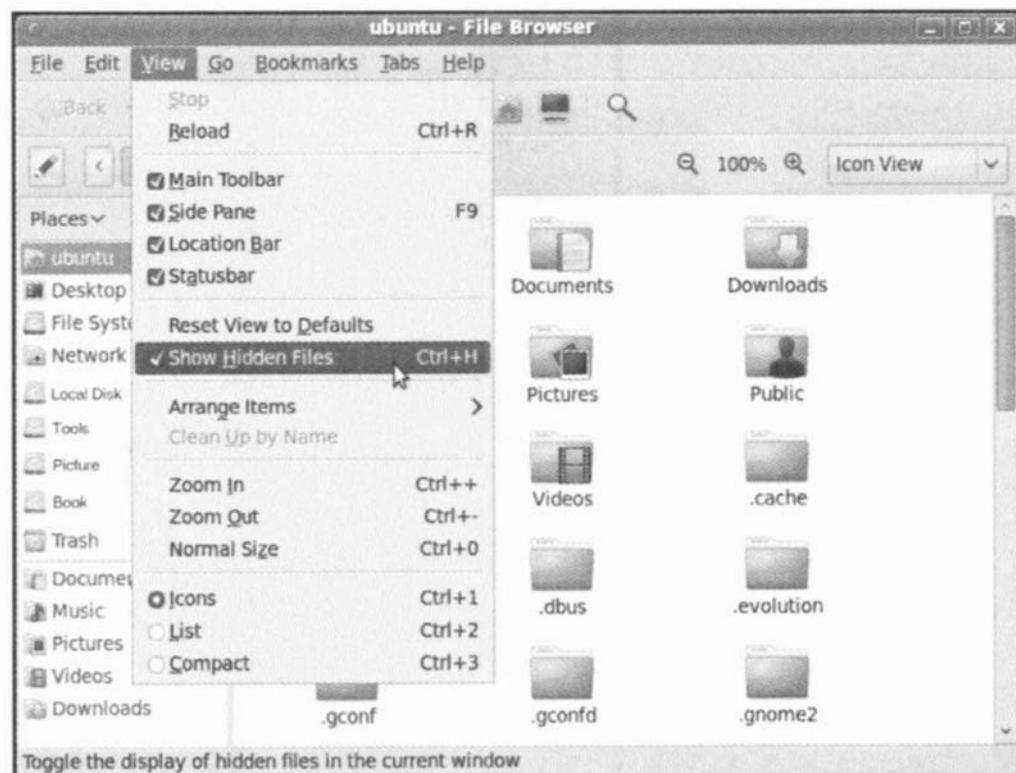
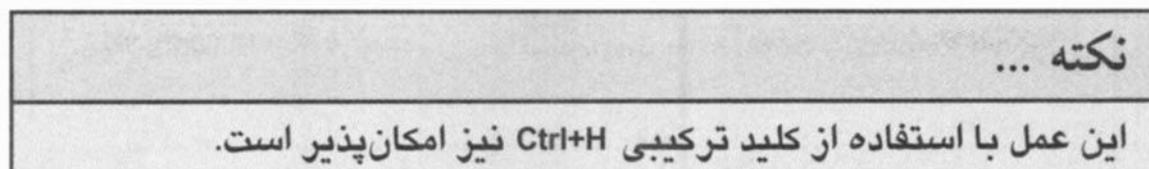
تصویر ۱۰۳

تصویر ۱۰۲

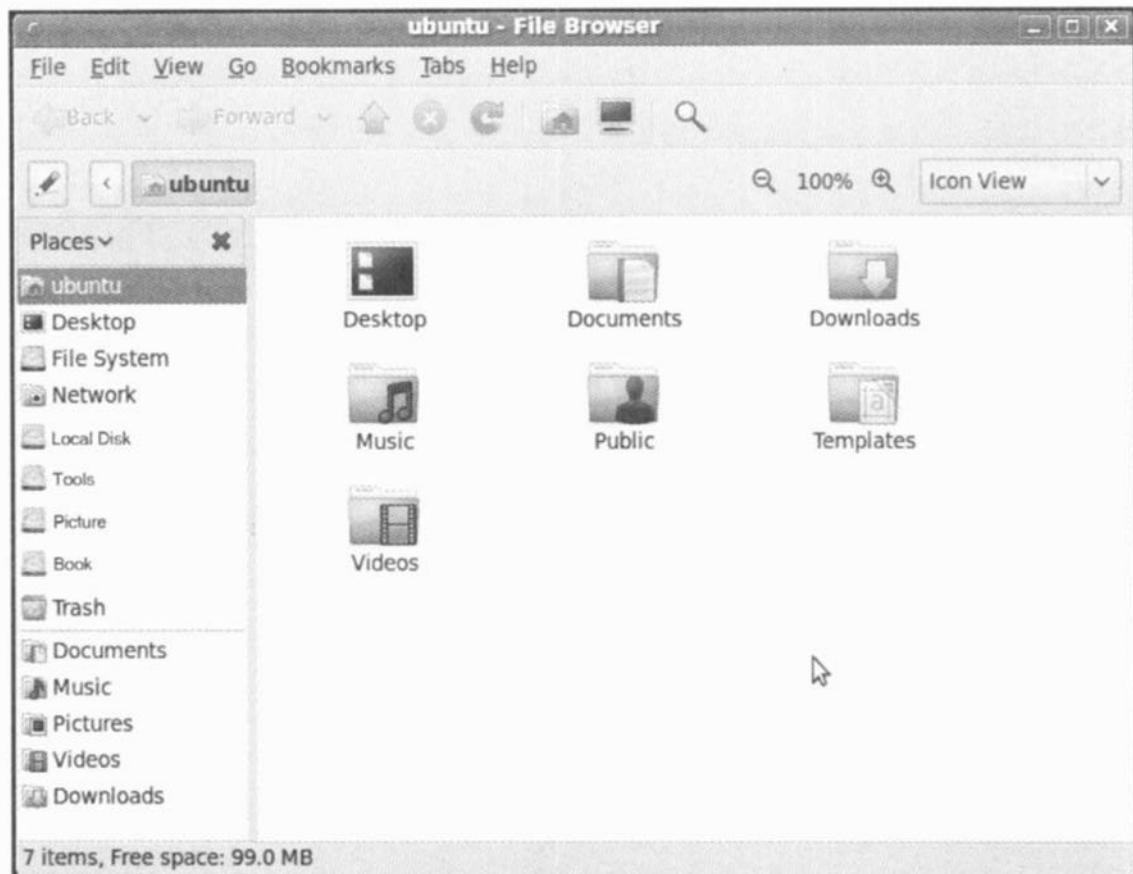
سپس از منوی Show Hidden Files تیک گزینه View را بردارید.

(تصویر ۱۰۴)

تصویر ۱۰۴

مشاهده خواهید کرد پوشه مورد نظر مخفی شده است. (تصویر ۱۰۵)

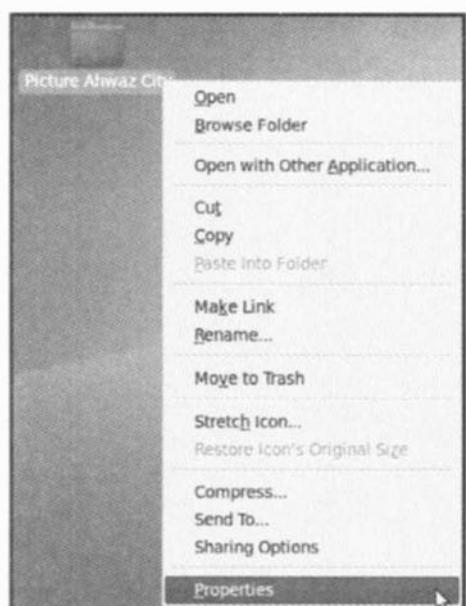

تصویر ۱۰۵

اضافه کردن یادداشت به فایل‌ها و پوشه‌ها

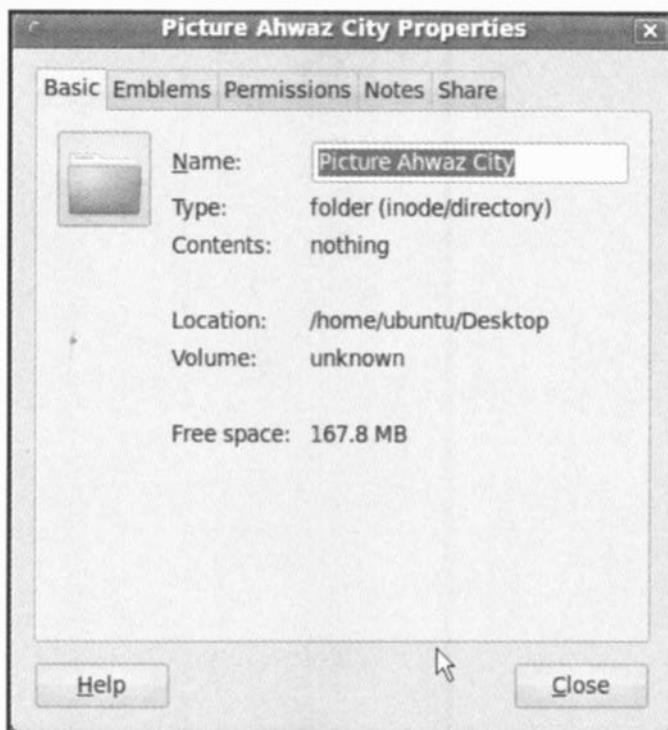
این امکان وجود دارد تا به فایل‌ها و پوشه‌ها یادداشت اضافه کنید. این کار از طریق زیر امکان‌پذیر است:

- ۱- بر روی فایل یا پوشه مورد نظر راست کلیک کرده و از منو گزینه Properties را انتخاب نمایید. (تصویر ۱۰۶)

تصویر ۱۰۶

۲- پنجره مربوط به مشخصات پوشه مورد نظر ظاهر می شود. (تصویر ۱۰۷)

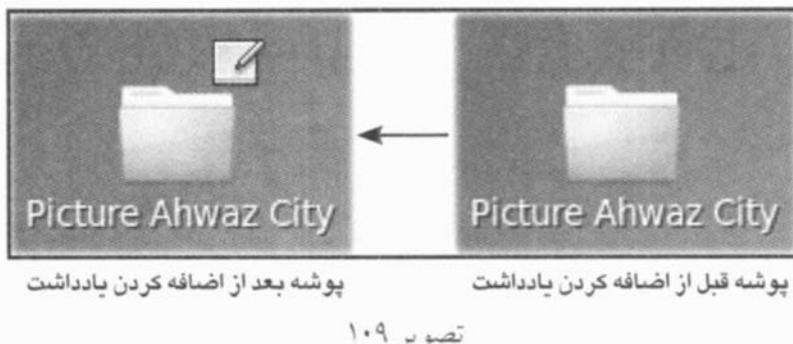
تصویر ۱۰۷

۳- بر روی زبانه Notes کلیک کرده و در کادر سفید رنگ، متن مورد نظر را تایپ کنید. (تصویر ۱۰۸)

تصویر ۱۰۸

۴- برای بستن پنجره بر روی دکمه **Close** کلیک کنید. نمادی که مشخص کننده داشتن یادداشت است، به فایل یا پوشه‌ی مورد نظر اضافه می‌شود. (تصویر ۱۰۹)

تصویر ۱۰۹

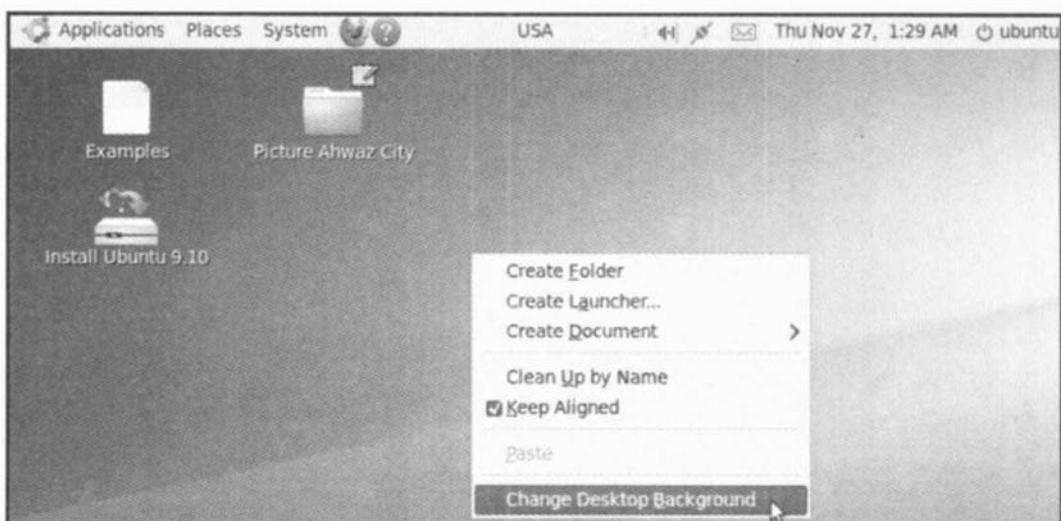
نکته ...

برای پاک کردن یادداشت به زبانه Notes بازگشته و یادداشت خود را پاک کنید.

تغییر تصویر پس زمینه میز کار

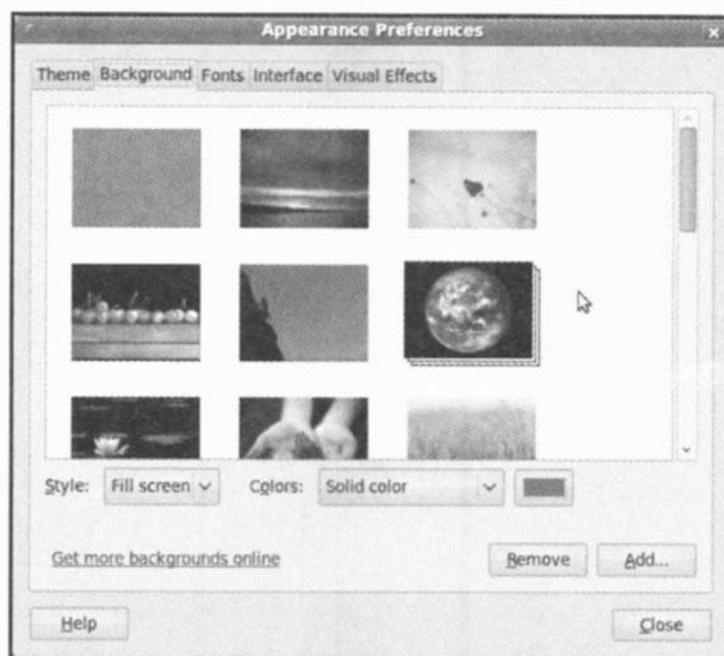
برای ایجاد تنوع ظاهری می‌توانید تصویر پس زمینه میز کار را به سلیقه خود تغییر دهید، برای این امر مراحل زیر طی کنید:

- ۱- بر روی میز کار راست کلیک کرده و از منو گزینه Change Desktop Background را انتخاب کنید. (تصویر ۱۱۰)

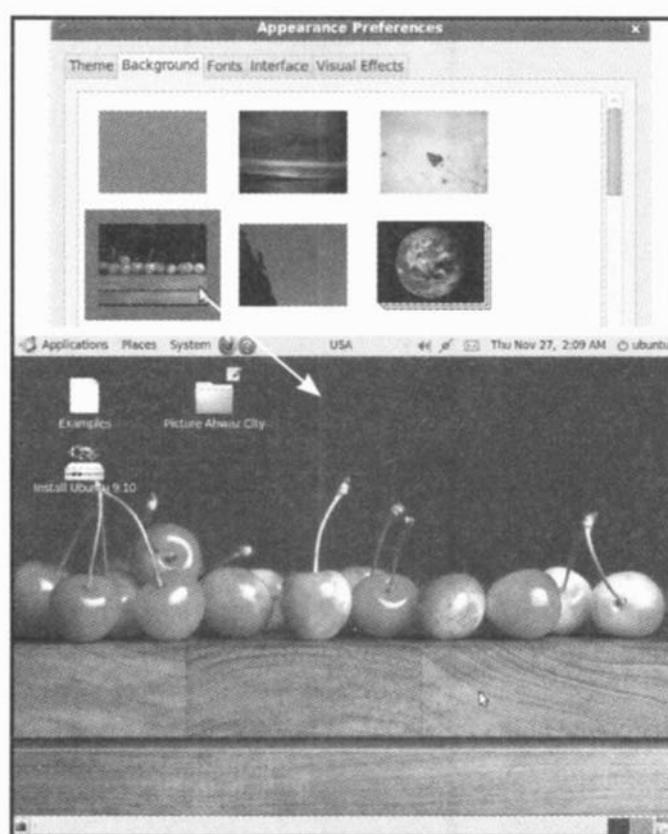
تصویر ۱۱۰

پنجره تنظیمات مربوط به میزکار ظاهر می‌شود. (تصویر ۱۱۱)

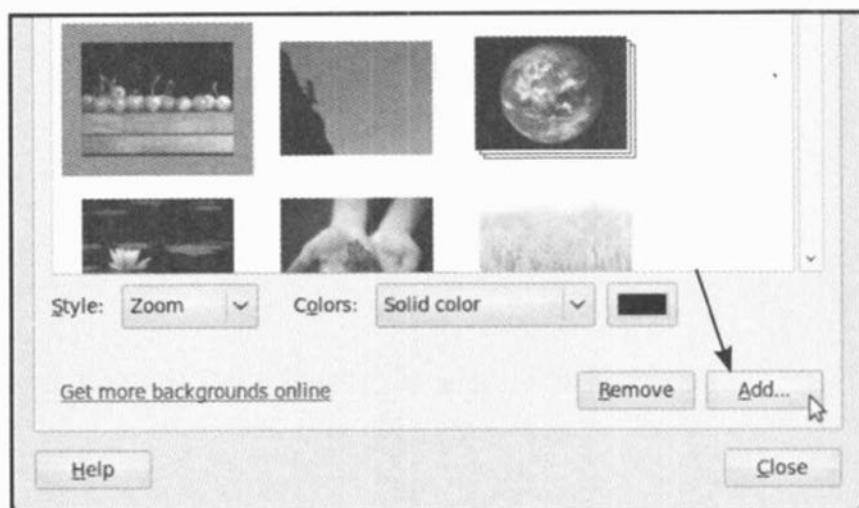
تصویر ۱۱۱

۳- در زبانه Background، از بین تصاویر پیشفرض یکی را به دلخواه انتخاب کنید. (تصویر ۱۱۲)

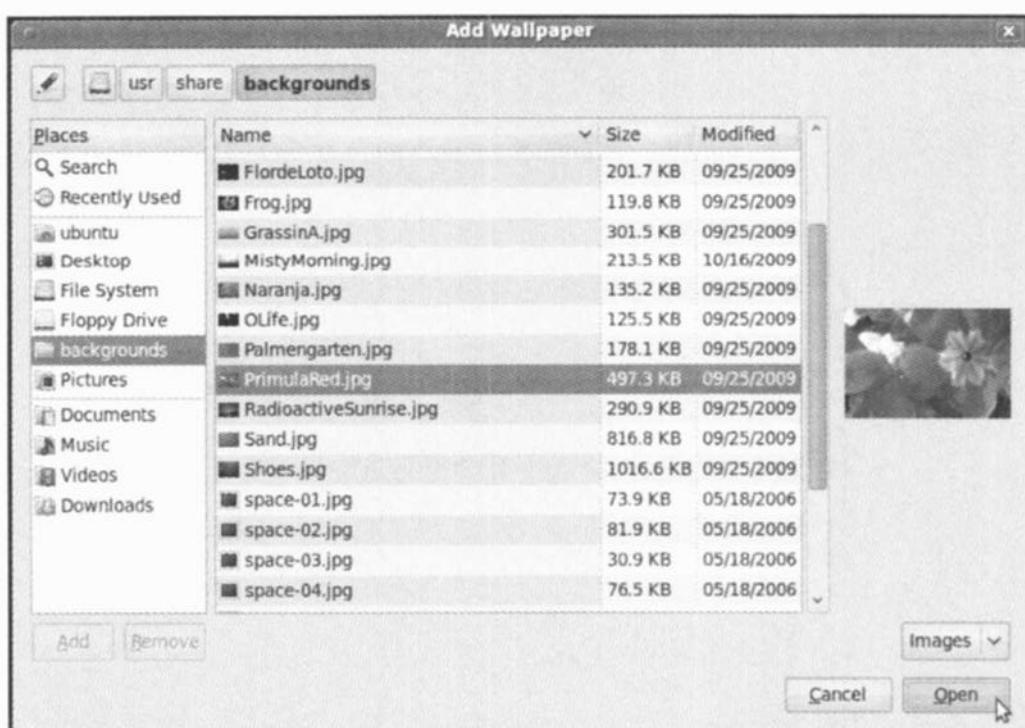
تصویر ۱۱۲

مشاهده می کنید که تصویر میز کار تغییر کرده است.
 در صورتی که مایل باشید تصویری که در مکانی دیگر قرار دارد به عنوان Background زبانه **Add...** تصویر پس زمینه میز کار قرار دهید از دکمه استفاده کنید. (تصویر ۱۱۳)

تصویر ۱۱۳

پس از انتخاب دکمه **Add...** مورد نظر باز می شود. (تصویر ۱۱۴)

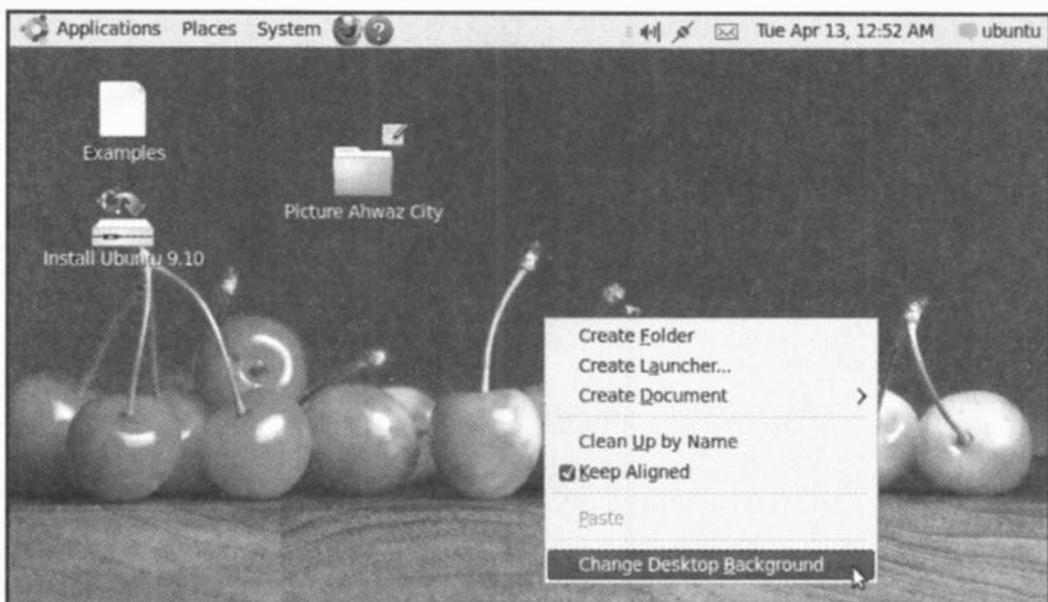
تصویر ۱۱۴

می‌توانیم تصویر مورد نظر خود را انتخاب کرده و پس از تأیید به عنوان تصویر پس‌زمینه میز کار قرار دهیم.

اعمال جلوه (Theme) به ظاهر سیستم عامل

با استفاده از جلوه‌های مختلف نصب شده بر روی سیستم‌تان می‌توانید شکل ظاهری میزکار گنوم را تا حد زیادی مطابق سلیقه خودتان تغییر دهید. برای این امر به روش زیر عمل کنید.

۱- بر روی میزکار راست کلیک کرده و از منو گزینه Change Desktop Background را انتخاب کنید. (تصویر ۱۱۵)

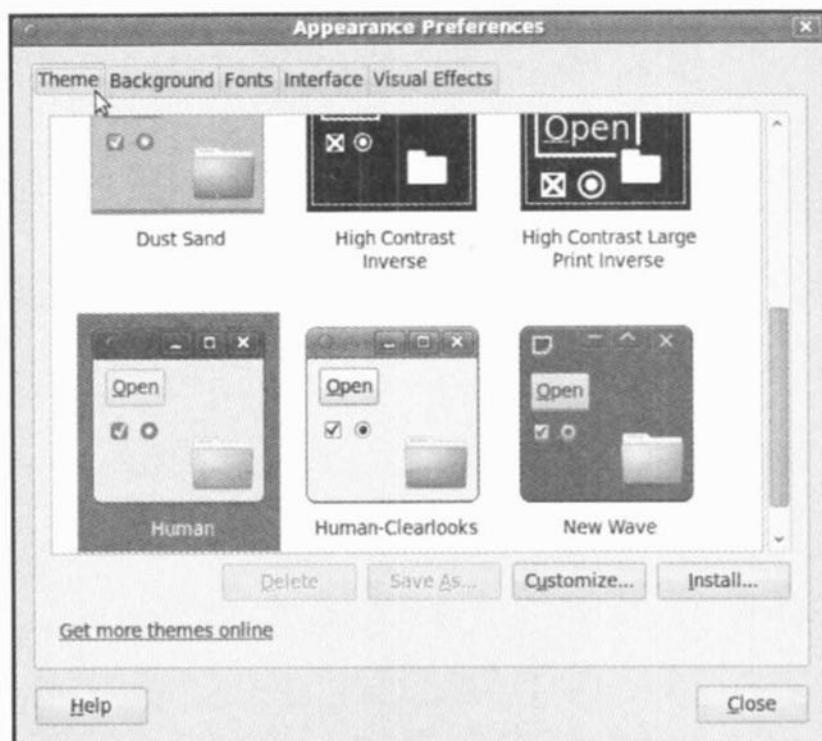

تصویر ۱۱۵

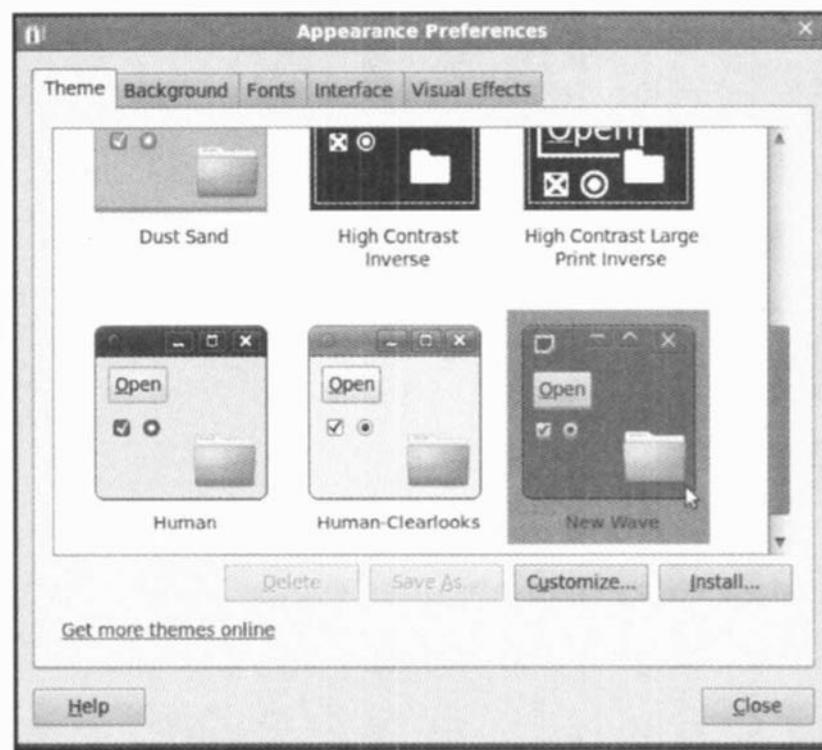
پنجره تنظیمات میزکار ظاهر می‌شود. در بالای پنجره بر روی زبانه Theme کلیک کنید. (تصویر ۱۱۶)

سپس بر روی جلوه مورد نظر خود کلیک کنید تا تغییرات اعمال شود.

(تصویر ۱۱۷)

تصویر ۱۱۶

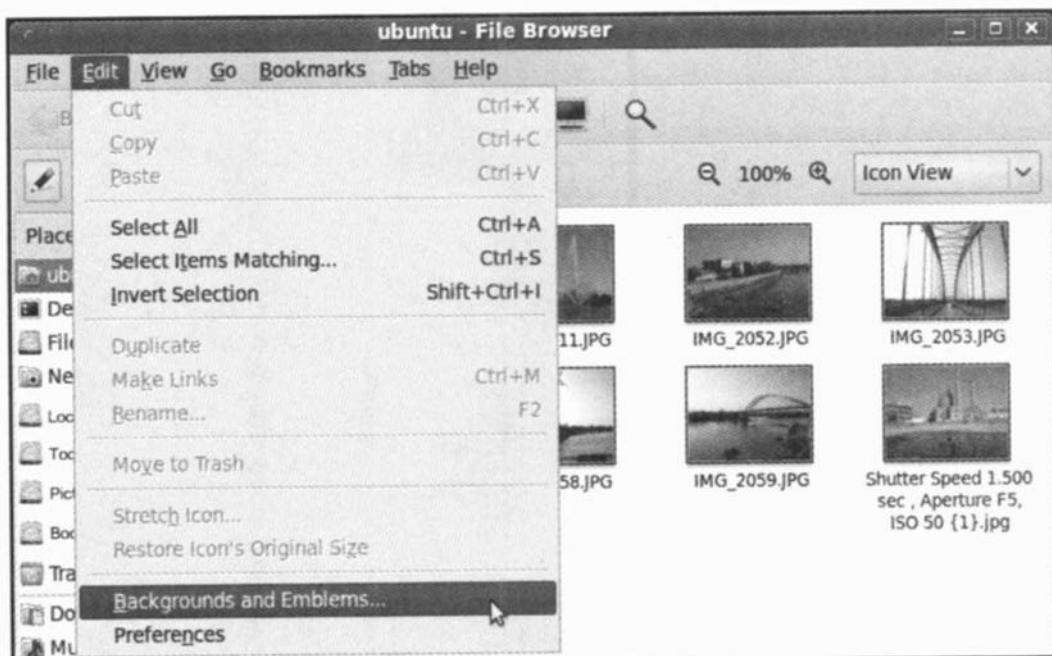

تصویر ۱۱۷

اضافه کردن تصویر به پس زمینه پوشیده

مدیر فایل بسیار جالب و قدرتمند است به طوری که می توانید برای هر یک از پوشیده ها یک تصویر پس زمینه اختصاص دهید. برای این امر به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از منوی **Edit** بالای پنجره ناتیلوس گزینه **Background and Emblems** را انتخاب کنید. (تصویر ۱۱۸)

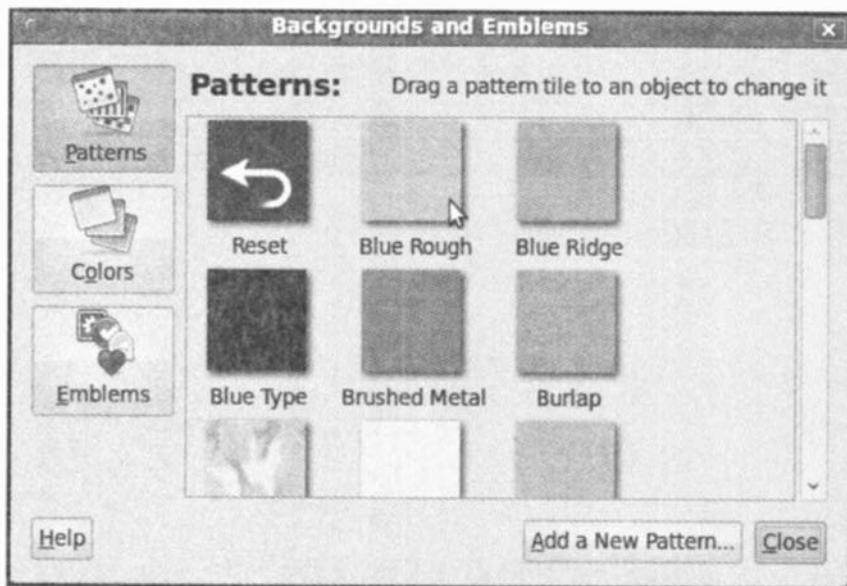
تصویر ۱۱۸

- ۲- با استفاده از ماوس نمونه تصویر یا رنگ نمایان می شود.

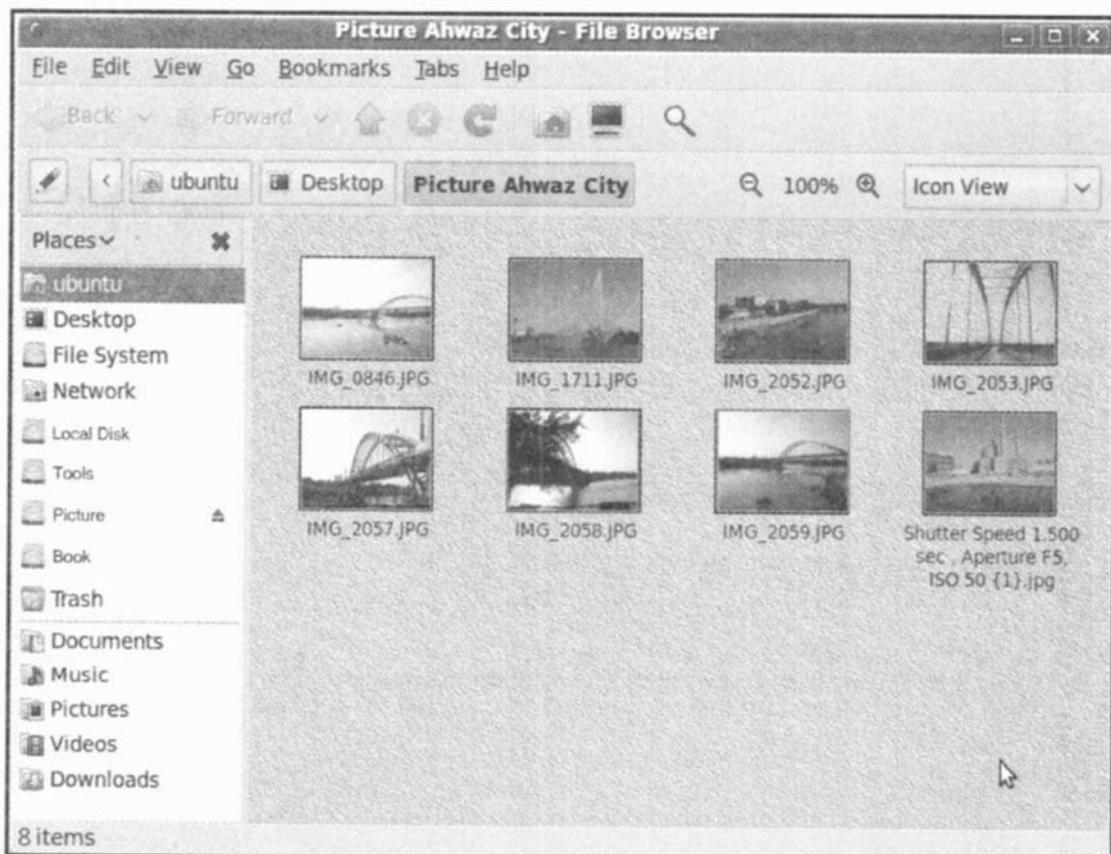
(تصویر ۱۱۹)

- ۳- با استفاده از ماوس نمونه تصویر یا رنگ مورد نظر را گرفته و به داخل پنجره ناتیلوس بیندازید (درگ کنید) تا پس زمینه آن تغییر کند.

(تصویر ۱۲۰)

تصویر ۱۱۹

تصویر ۱۲۰

نکته ...

در صورتی که بخواهید پس زمینه تصویر به حالت قبلی برگردد. دکمه Reset را گرفته و به داخل پنجره Home Folders بیندازید.

تنظیم تاریخ و ساعت سیستم

برای تنظیم تاریخ و ساعت بر روی ساعت سیستم راست کلیک کرده و از منو گزینه Preferences را انتخاب نمایید. (تصویر ۱۲۱)

تصویر ۱۲۱

سپس پنجره تنظیمات اولیه تاریخ و ساعت سیستم ظاهر می شود. (تصویر ۱۲۲)

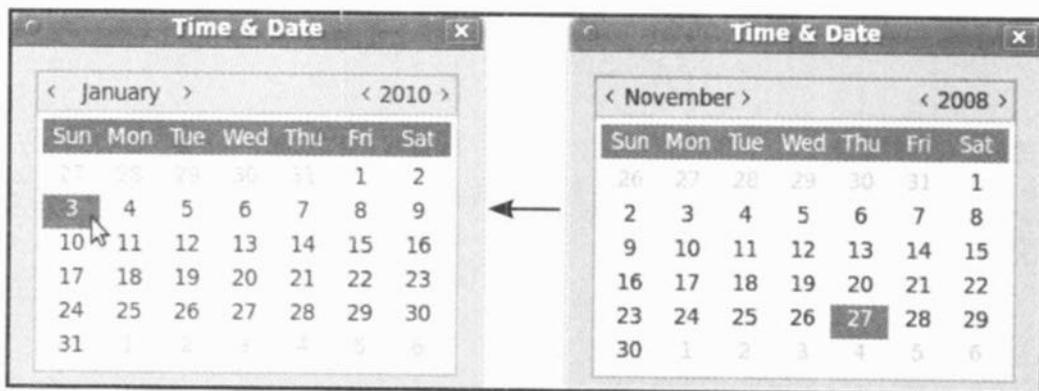
برای تنظیم تاریخ و ساعت بر روی دکمه **Time Settings** کلیک کنید. (تصویر ۱۲۳)

تصویر ۱۲۳

تصویر ۱۲۲

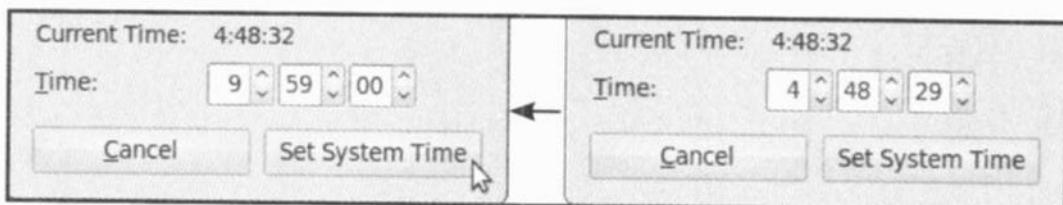
در این پنجره می‌توانید تقویم را مشاهده نمایید و تاریخ را تنظیم کنید.

(تصویر ۱۲۴)

تصویر ۱۲۴

در قسمت Time زمان سیستم را تنظیم نمایید. (تصویر ۱۲۵)

تصویر ۱۲۵

وقتی تغییرات لازم را انجام دادید، روی دکمه **Set System Time** کلیک کنید تا تغییرات به سیستم اعمال شود. (تصویر ۱۲۶)

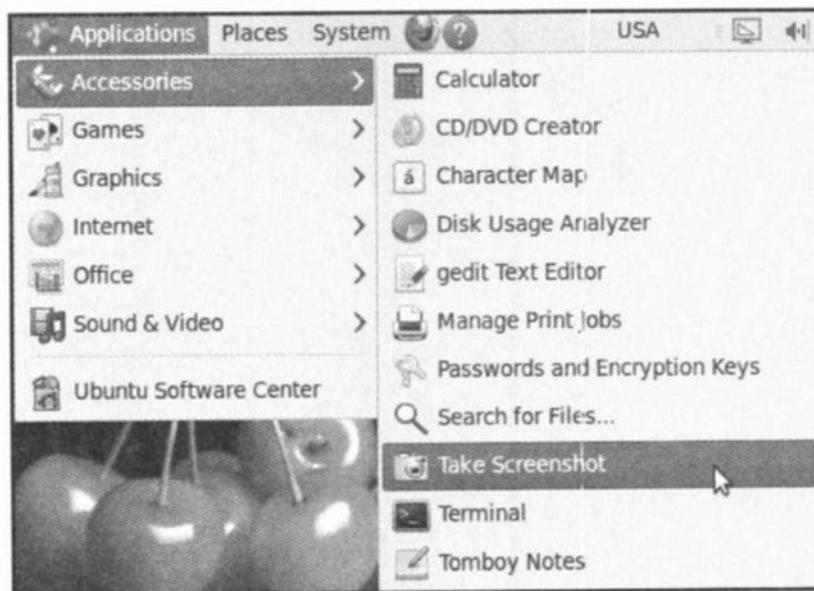

تصویر ۱۲۶

گرفتن عکس از صفحه نمایش

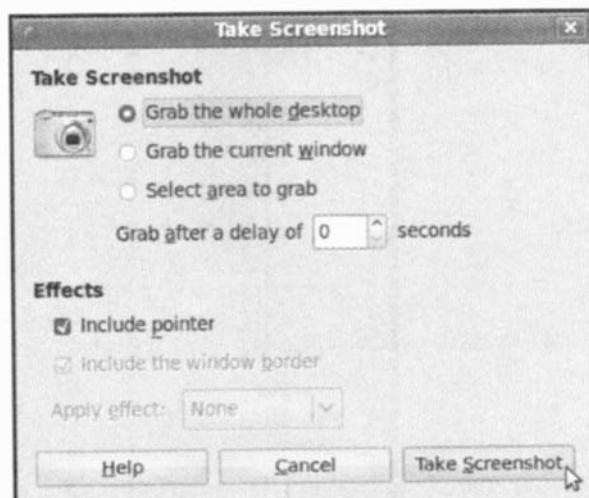
شاید بخواهید از قسمتی از صفحه نمایش عکس بگیرد و در هارد خود ذخیره کنید برای این امر ابزاری در سیستم عامل لینوکس طراحی شده. این ابزار از صفحه نمایش عکس گرفته و آن را در مسیر دلخواه شما با فرمت PNG ذخیره می‌کند. برای عکس گرفتن از صفحه به روش زیر عمل کنید:

۱- از منوی Applications زیر منوی Accessories گزینه Take Screenshot را انتخاب کنید. (تصویر ۱۲۷)

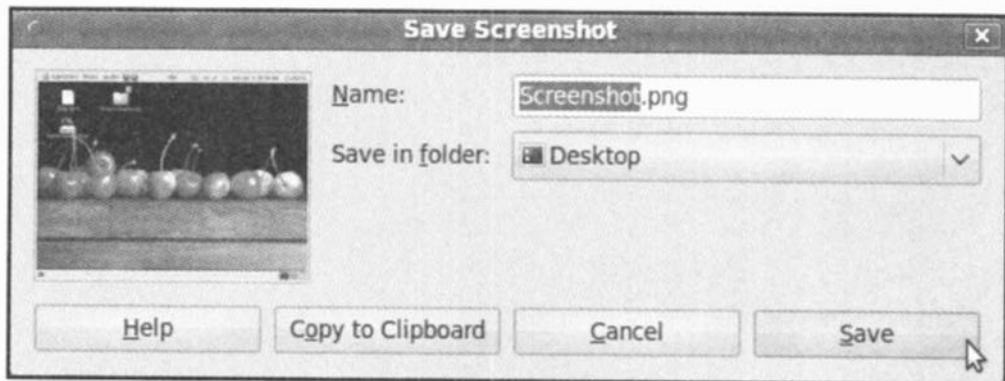
تصویر ۱۲۷

پنجره مربوط به عکس گرفتن از صفحه ظاهر می‌شود. (تصویر ۱۲۸)

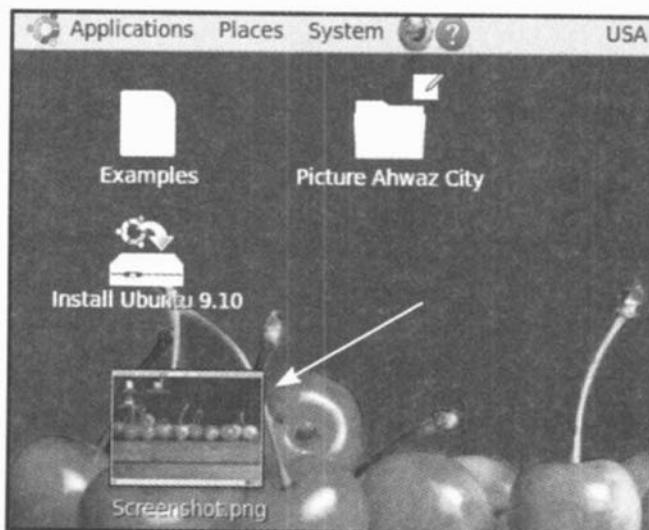
تصویر ۱۲۸

۲- با کلیک بر روی دکمه Take Screenshot از صفحه نمایش عکس گرفته و پنجره زیر ظاهر می‌شود. (تصویر ۱۲۹)

تصویر ۱۲۹

۳- در قسمت Name یک نام برای عکس گرفته شده از صفحه وارد و در قسمت Save in folder مسیر ذخیره عکس را انتخاب کرده و بر روی دکمه **Save** کلیک کنید. (تصویر ۱۳۰) به همین آسانی از صفحه عکس گرفته می شود.

تصویر ۱۳۰

معرفی نرم افزار و سایت های مربوط به سیستم عامل لینوکس

در این قسمت چند سایت معتبر در رابطه با سیستم عامل لینوکس را به شما معرفی خواهیم کرد و می توانید سوالات و مشکلات خود را در سایت مطرح کرده و جواب خود را دریافت کنید.

نکته ...

تمامی سایت‌های زیر به زبان فارسی بود و پس از عضو شدن در هر یک از سایت‌های زیر می‌توانید از امکانات آنها بهره ببرید.

- ۱- انجمن کاربران لینوکس ابونتو در ایران: Www.Ubuntu.ir
- ۲- انجمن صنفی کاربران نرم افزارهای آزاد: Www.Foss.ir
- ۳- گروه کاربران لینوکس تهران: Www.Technotux.Org
- ۴- گروه کاربران لینوکس خوزستان: Www.Khuzestanlug.ir
- ۵- گروه کاربران لینوکس گیلان: Www.Guilug.Org
- ۶- گروه کاربران لینوکس یزد: Www.Yazdlug.Org
- ۷- گروه کاربران لینوکس مشهد: Www.Mashhadlug.Org
- ۸- گروه کاربران لینوکس اصفهان: Www.isfahanlug.Org
- ۹- گروه کاربران لینوکس کیش: Www.kishlug.ir

معادل‌سازی نرم افزارهای تحت لینوکس با نرم افزارهای تحت ویندوز

همزمان با رفتن هر کاربری به دنیای سیستم عامل لینوکس از ویندوز حتماً یک سؤال عمومی پیش می‌آید و آن هم اینکه (من کجا می‌توانم نرم افزارهایی مشابه نرم افزار فلان و فلان ویندوز بیابم؟) نترسید جدول زیر برنامه‌هایی کاربردی هستند که می‌توان آنها را مشابه برخی نرم افزارهای تحت ویندوز نامید برنامه‌هایی که جلوی توقف فعالیت شما را خواهند گرفت. (جدول ۱)

نکته ...

تمامی نرم افزارهای ارائه شده در سیستم عامل لینوکس و نام برده شده در جدول زیر به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار گرفته است.

نرم افزار در ویندوز مایکروسافت	نرم افزار در سیستم عامل لینوکس	کاربرد
Internet Explorer ، Mozilla ، Opera	Firefox ، Galeon. ، Konqueror	مرورگر اینترنت
AVG AntiVirus ، NAV ، Kaspersky	Dr. Web ، YAVR ، Clam	آنتی ویروس
Winamp ، Media Player ، jetAudio	Amarok ، Xamp ، SnackAmp	پخش موسیقی
Nero ، Alcohol 120% ، Clone	KreateCD ، K3b ، XCDRoast	رایت CD و DVD
Photoshop ، Photo Impact ، Corel	Kpaint ، Gpaint ، Graphtool	ابزار کار گرافیکی
RealPlayer ، Zoomplayer ، Xing	Xmovie ، Noatun ، Theora	پخش فیلم
PowerDVD ، WinDVD ، MicroDVD	Ogle ، OMS ، Aviplay	DVD پخش

جدول ۱

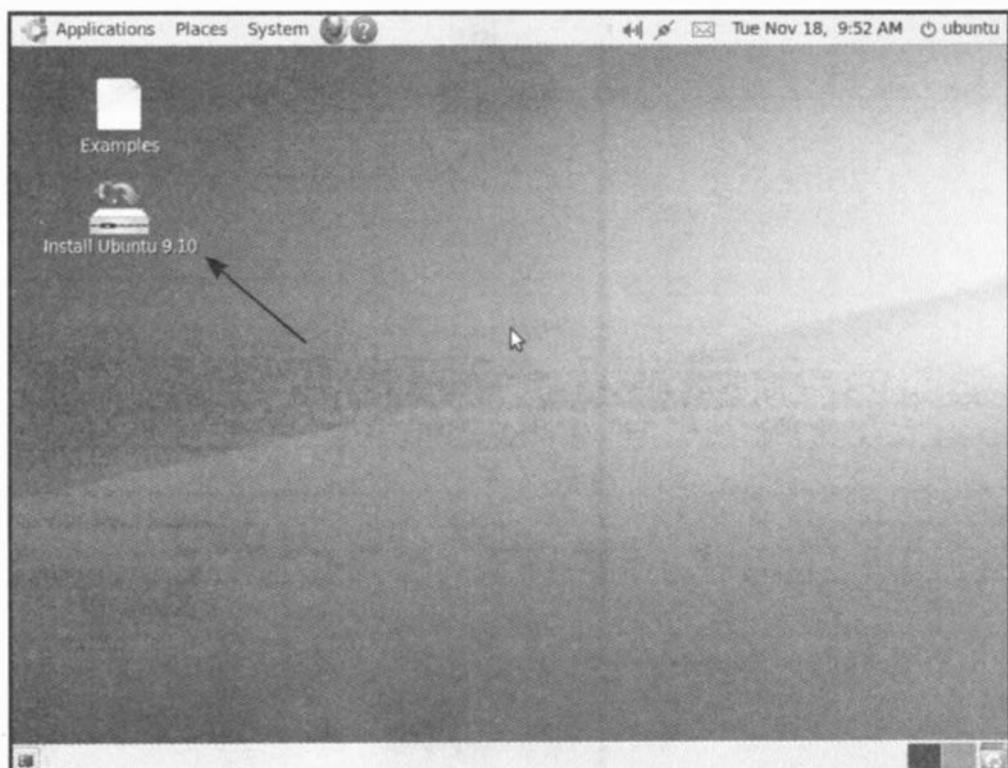
فصل نهم

نصب سیستم عامل لینوکس

همان طور که بر روی محیط سیستم عامل مشاهده می‌کنید گزینه‌ای به قرار گرفته است و برای نصب بر روی این گزینه کلیک کنید.

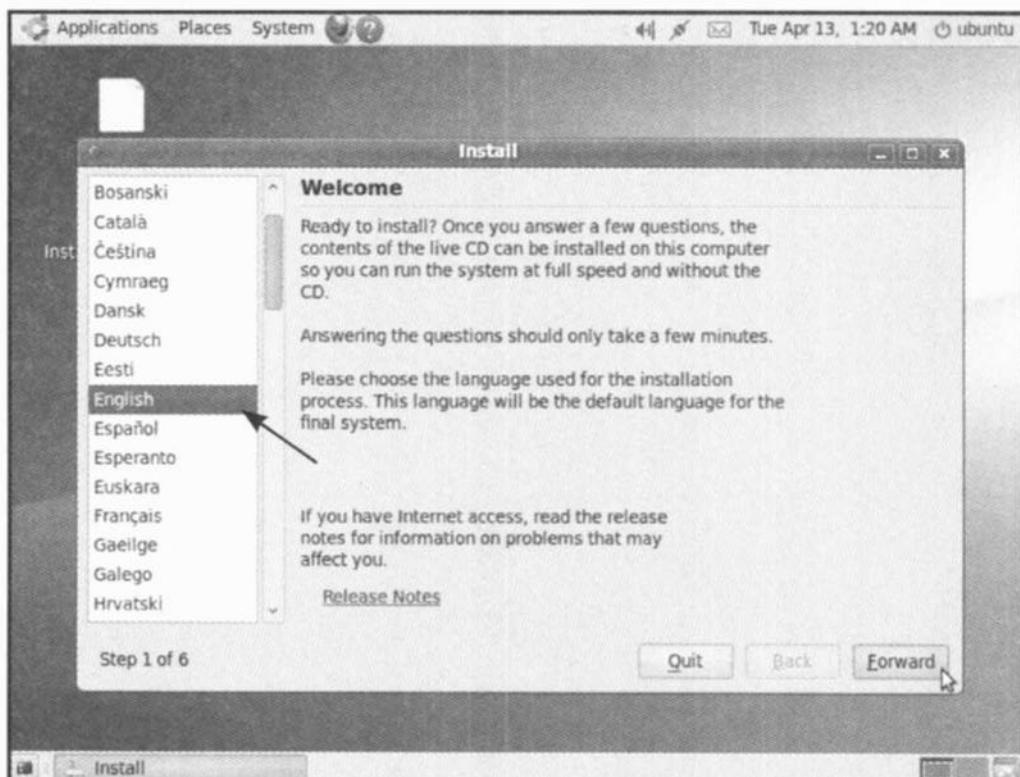
نام (تصویر ۱۳۱)

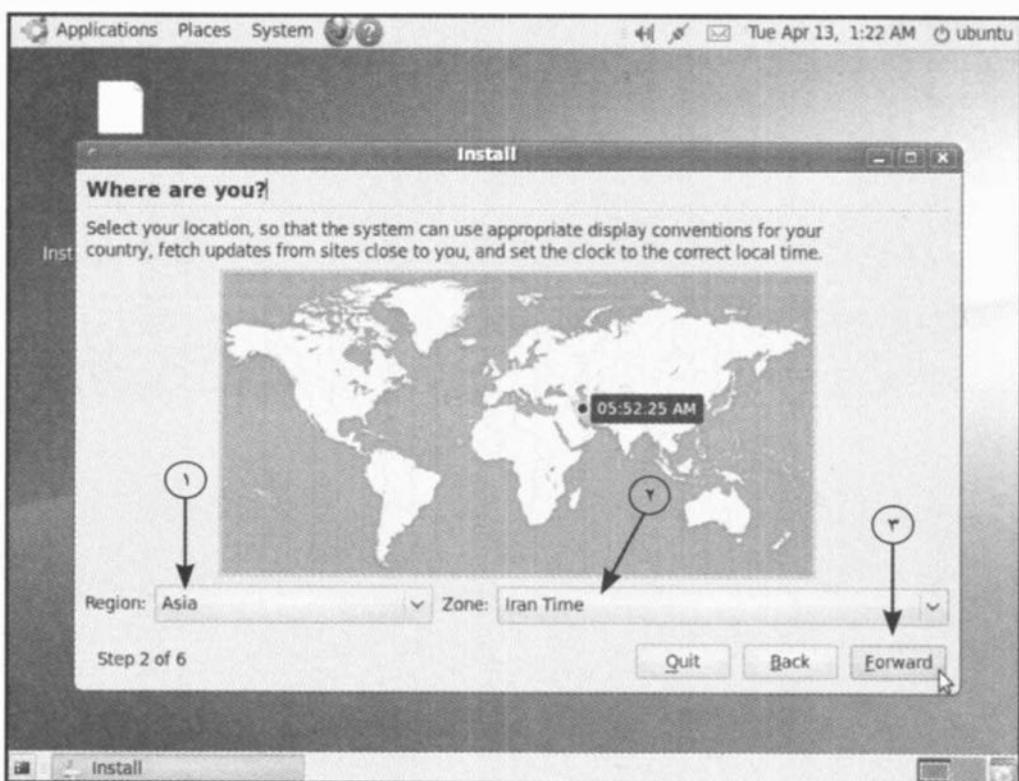
تصویر ۱۳۱

در آغاز برنامه نصب، اولین سؤالی که پرسیده می‌شود، انتخاب زبان برنامه نصب است. در سمت چپ این پنجره (تصویر ۱۳۲). زبان مورد نظر خود را انتخاب نموده و روی دکمه **Forward** کلیک کنید.

در مرحله بعدی منطقه زمانی خود را تعیین کنید، در قسمت **Region** ناحیه و در قسمت **Zone** کشور مورد نظر خود را انتخاب کرده و بر روی دکمه **Forward** کلیک کنید. (تصویر ۱۳۳)

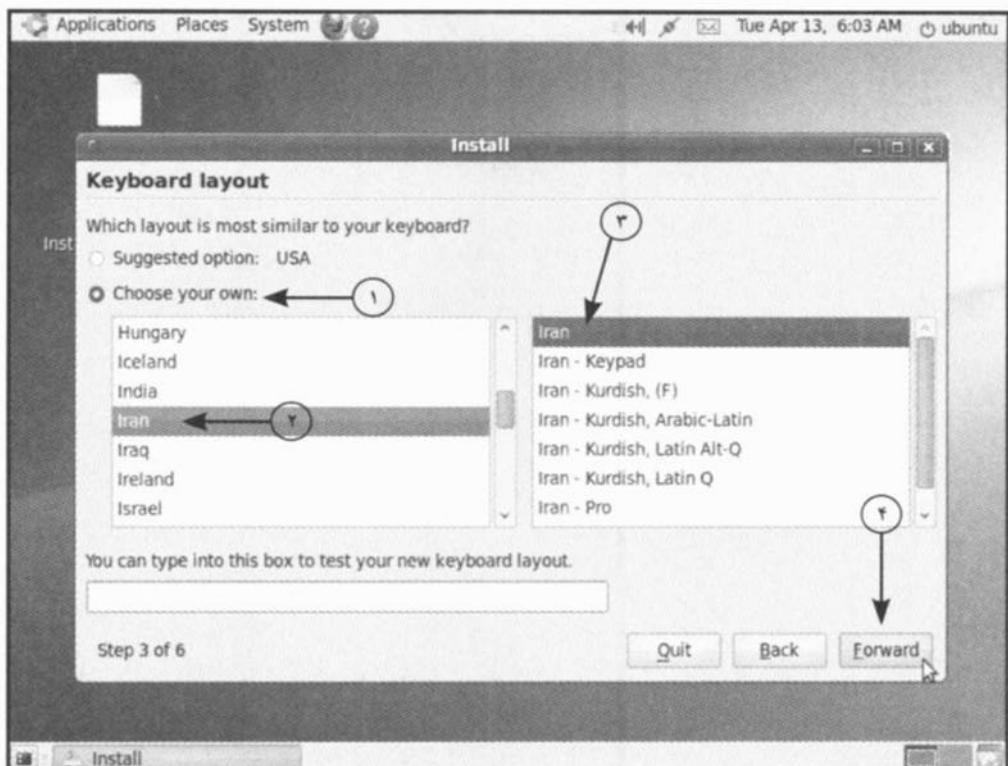

تصویر ۱۳۲

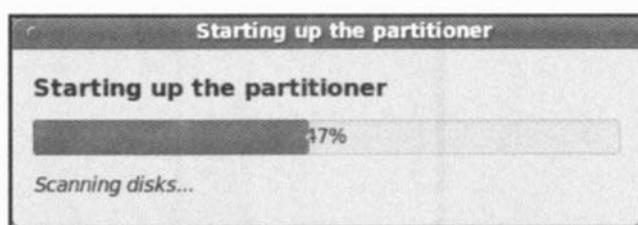
تصویر ۱۳۳

در این مرحله گزینه Choose Your Own را انتخاب کرده سپس به ترتیت شماره‌ها، زبانی که می‌خواهید توسط صفحه کلید تایپ کنید را انتخاب کرده و بر روی گزینه **Forward** کلیک کنید. (تصویر ۱۳۴)

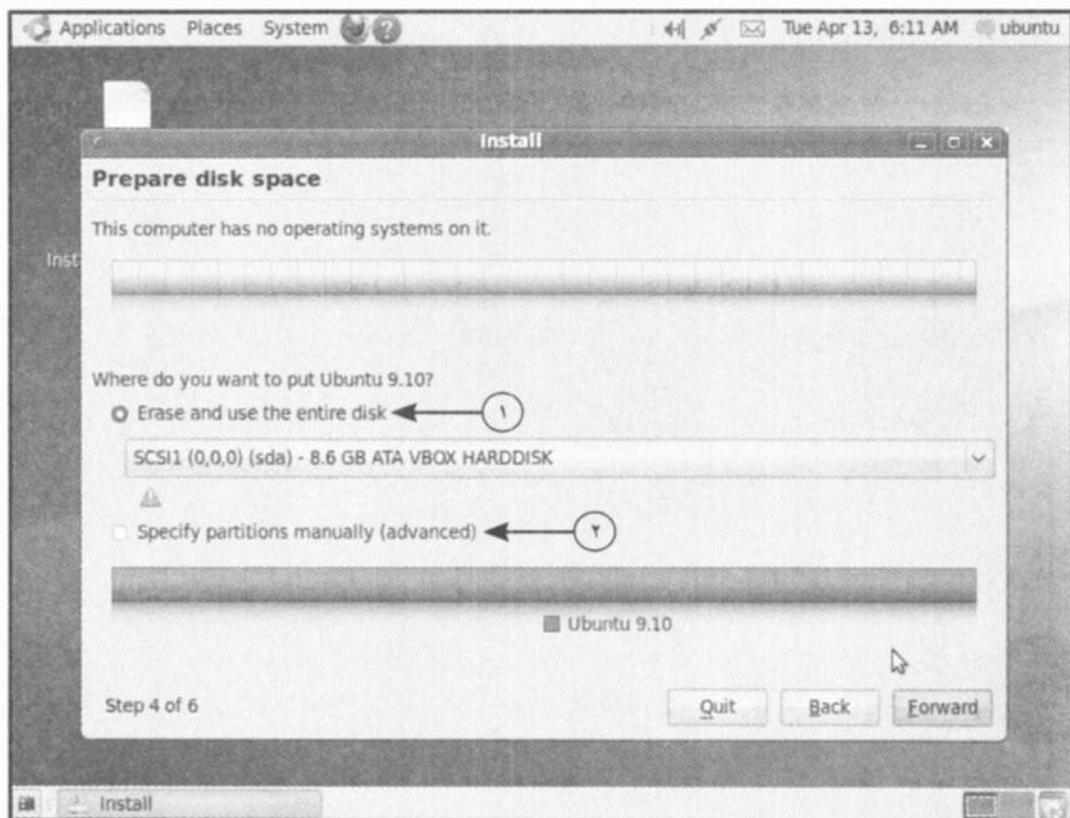

تصویر ۱۳۴

بعد از بارگزاری اطلاعات (تصویر ۱۳۵) پنجره‌ای ظاهر می‌شود مبنی بر این که به چه صورتی هارد شما پارتیشن‌بندی شود که دارای دو گزینه است. (تصویر ۱۳۶)

تصویر ۱۳۵

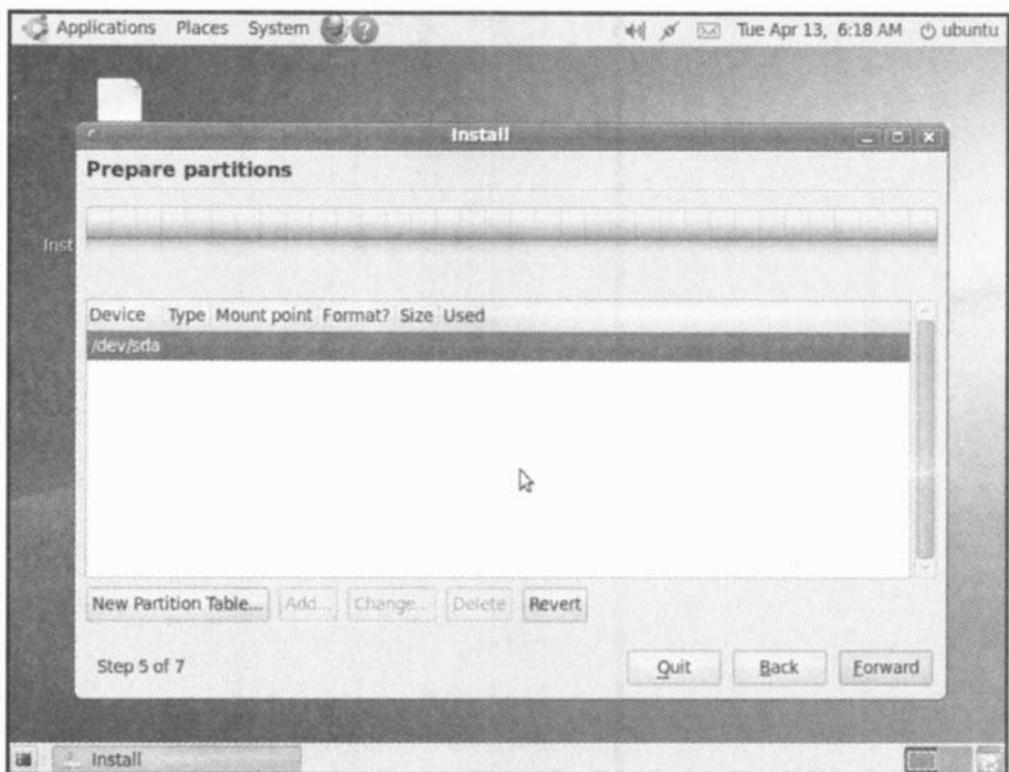

تصویر ۱۳۶

۱- این گزینه یکی از درایوها را که فضای خالی بیشتری دارد انتخاب کرده و آن را فرمت می‌کند و سیستم عامل لینوکس را در آن نصب می‌کند.

۲- این گزینه به شما امکان می‌دهد که به صورت دستی یک درایو را انتخاب کرده و سیستم عامل لینوکس را در آن نصب کنید.

گزینه... **Specify partitions manually** را انتخاب کرده و بر روی **Forward** دکمه کلیک کنید. سپس وارد مهم‌ترین مرحله نصب می‌شوید یعنی پارتیشن‌بندی سیستم عامل لینوکس. (تصویر ۱۳۷)

تصویر ۱۳۷

برای نصب لینوکس به دو پارتیشن نیاز خواهیم داشت. یک پارتیشن ریشه (Root) با حداقل اندازه ۲ گیگابایت و یک پارتیشن swap با اندازه حدود دو برابر میزان حافظه Ram سیستم (مثلاً: اگر دارای حافظه ۲ RAM گیگابایت هستید، اندازه پارتیشن Swap باید ۴ گیگابایت باشد). در سیستم عامل لینوکس به جای استفاده از پارتیشن‌های FAT و NTFS از پارتیشن‌های منطقی ... ext3 journaling و ... ext4 journaling می‌کنیم.

نکته ...

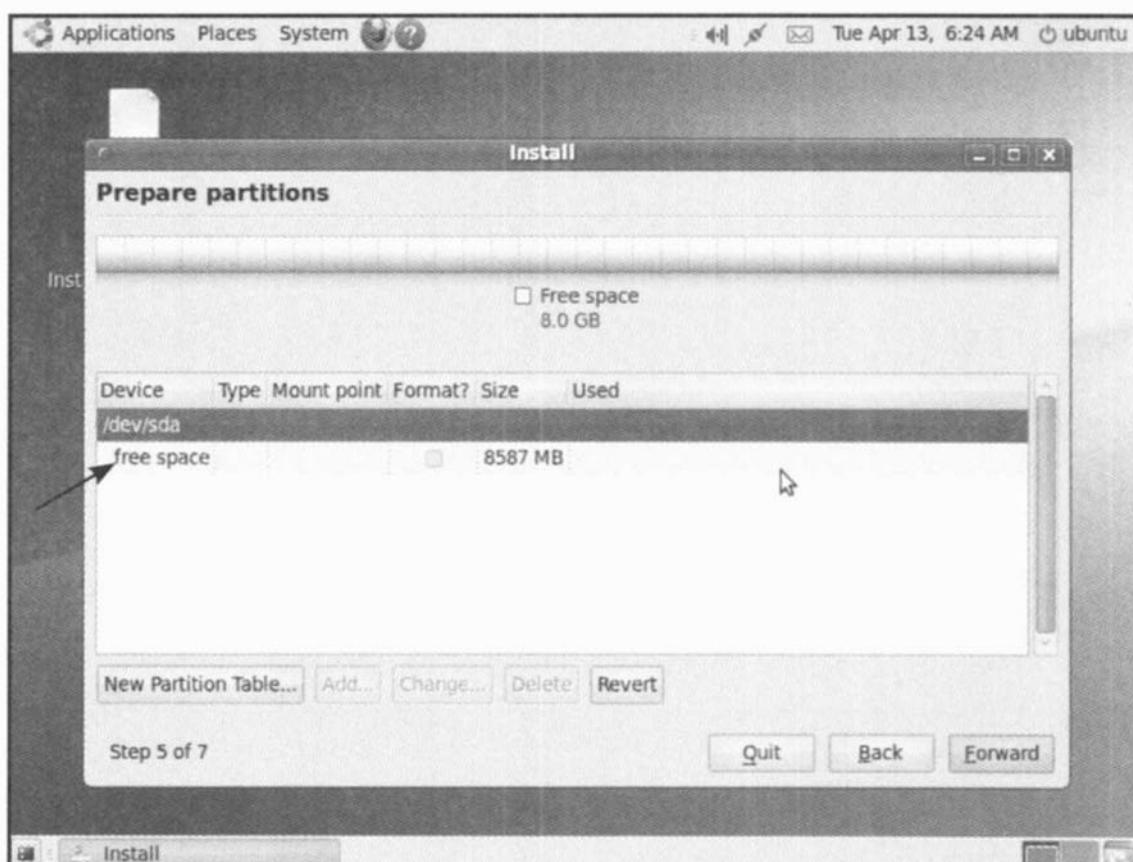
می‌توانیم از پارتیشن‌های Fat16 و Fat32 ویندوز مایکروسافت هم در سیستم عامل لینوکس استفاده کنیم.

برای پارتیشن‌بندی روی دکمه **New Partition Table...** کلیک کنید. پس از این کار، از شما تأییدیه گرفته می‌شود. برای ادامه عملیات پارتیشن‌بندی روی دکمه **Continue** کلیک کنید. (تصویر ۱۳۸)

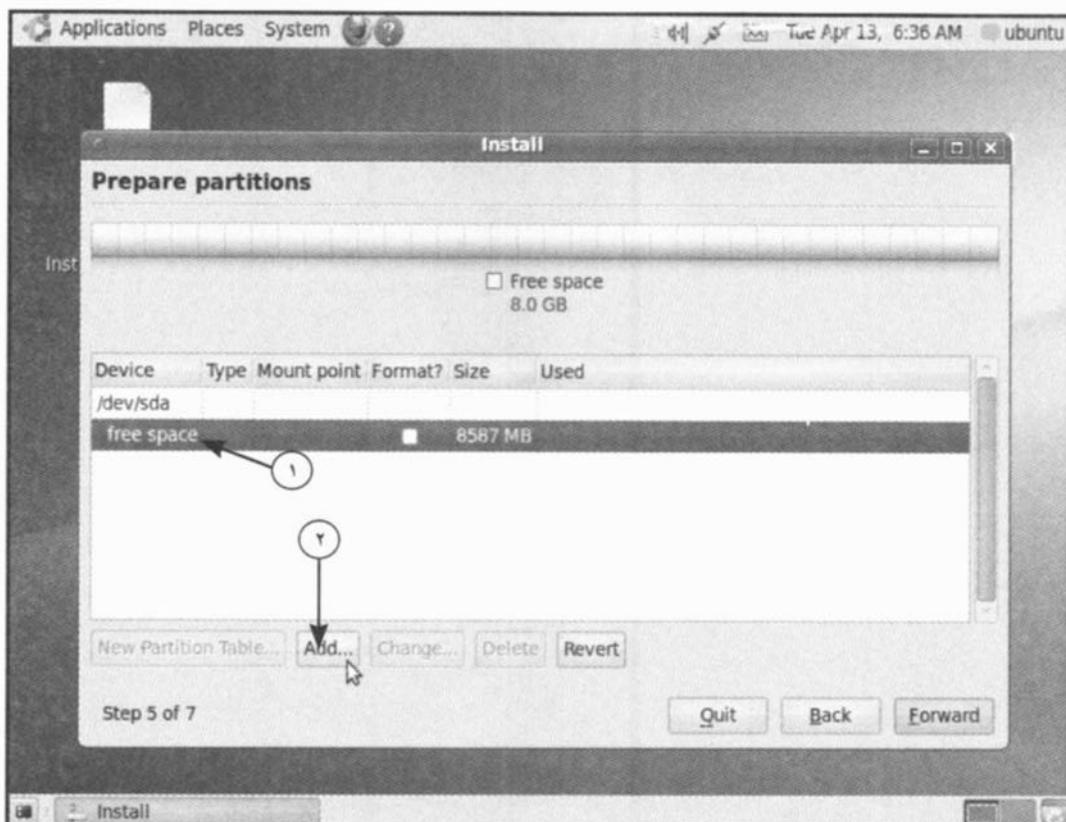
تصویر ۱۳۸

سپس میزان فضای خالی موجود بر روی درایو به شما نمایش داده می‌شود. (تصویر ۱۳۹)

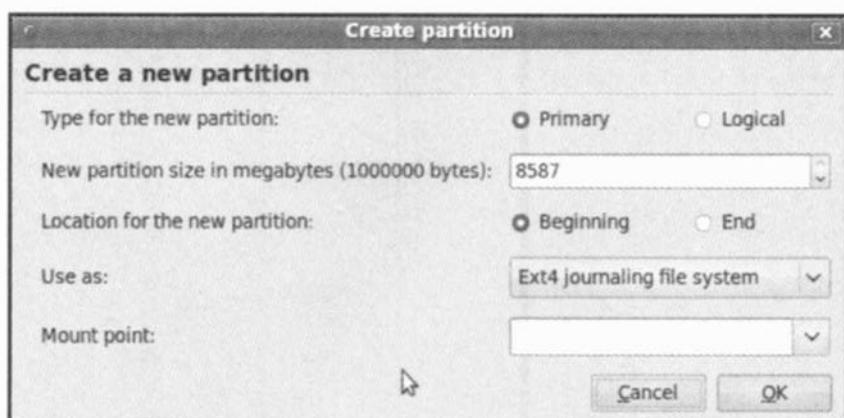
تصویر ۱۳۹

گزینه Free Space را انتخاب کرده و بر روی دکمه **Add...** کلیک کنید. (تصویر ۱۴۰)

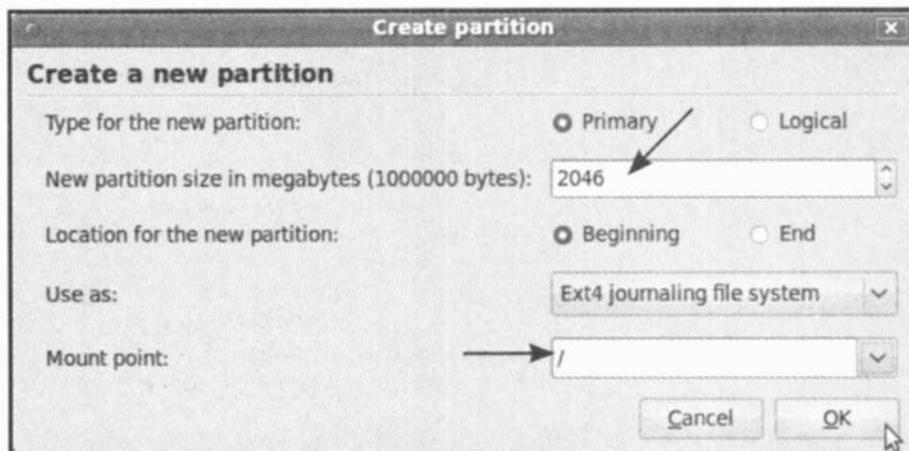
تصویر ۱۴۰

سپس پنجره ایجاد پارتیشن باز خواهد شد. (تصویر ۱۴۱)

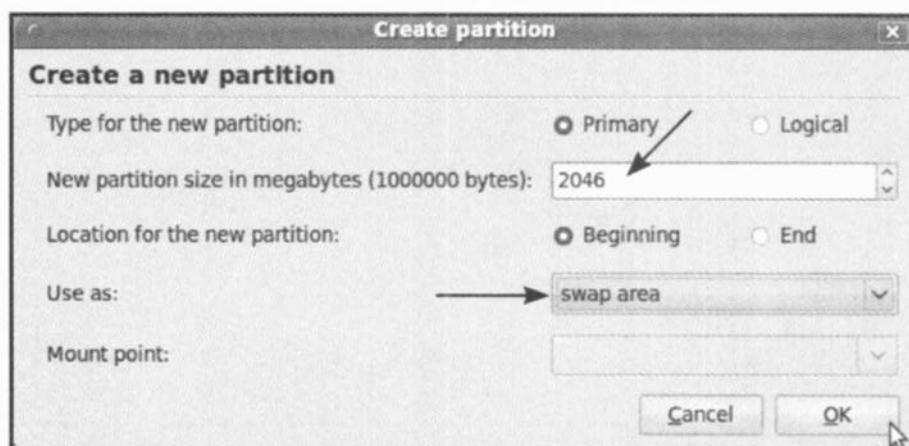
تصویر ۱۴۱

ابتدا پارتیشن Root را ایجاد می‌کنیم. حجم ۲۰۴۸ مگابایت (یعنی ۲ گیگابایت) را در قسمت New Partition Size... وارد می‌کنیم. سپس در لیست روبروی Mount Point گزینه "/" را انتخاب کنید. (تصویر ۱۴۲)

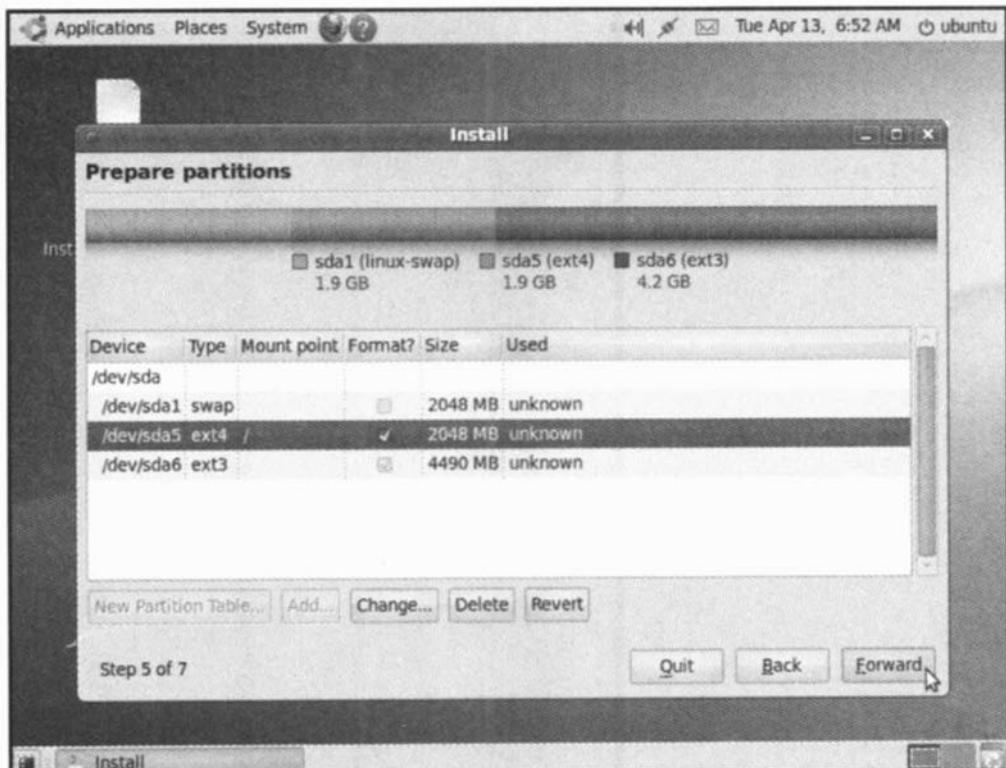
تصویر ۱۴۲

اکنون روی دکمه **OK** کلیک کنید. تا این پارتیشن ایجاد شود.
حال پارتیشن Swap را ایجاد خواهیم کرد. پس مجدداً روی دکمه **Add...** کنید تا پنجره ایجاد پارتیشن نمایان شود. اما این دفعه در قسمت... عددي دو برابر حافظه RAM کامپیوتر Swap Area گزینه **Use as** را انتخاب کنید.
(تصویر ۱۴۳)

تصویر ۱۴۳

در انتهاروی دکمه **Add...** کلیک کنید تا پارتیشن Swap ایجاد شود.
(تصویر ۱۴۴)

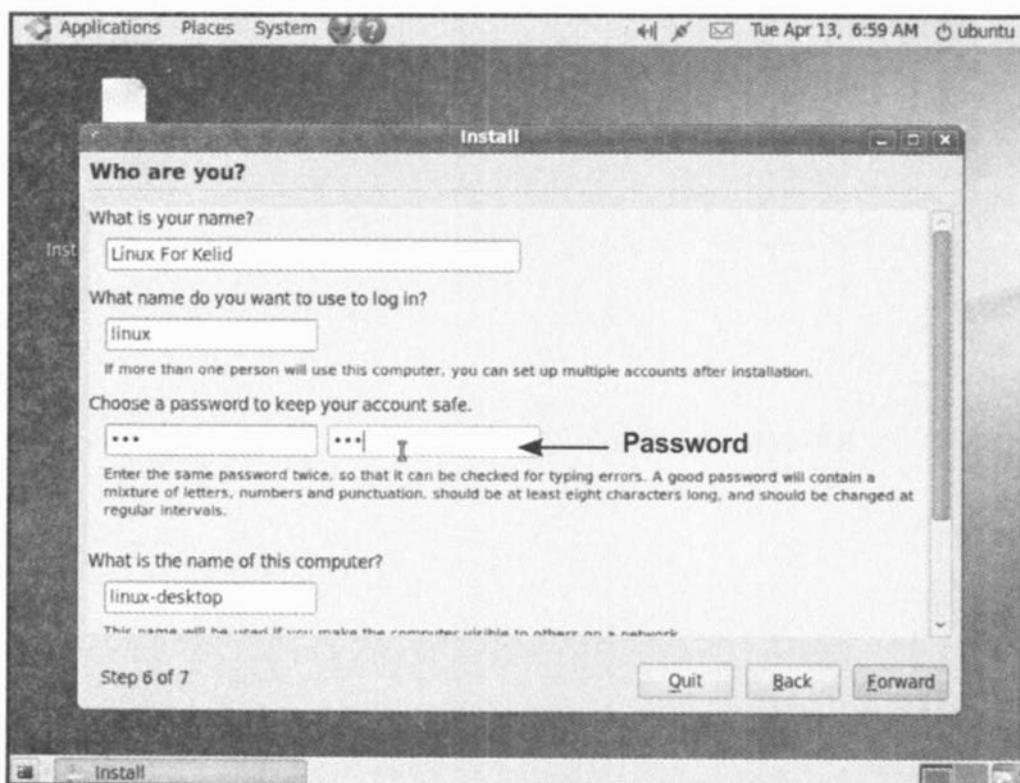

تصویر ۱۴۴

نکته ...

برای ایجاد سایر پارتیشن‌ها، روی دکمه Add کلیک کنید و همان مراحل قبلی را طی کنید و در قسمت Use as می‌توانید گزینه‌های ext4 journaling... و ext3 journaling... انتخاب کنید.

بعد از اینکه پارتیشن‌های مورد نظر را ایجاد نمودید، روی پارتیشن "/" که در تصویر ۱۴۲ آن را درست کرده‌اید کلیک کرده و سپس روی دکمه Forward کلیک کنید تا به صفحه بعدی بروید. در صفحه بعدی اطلاعاتی از شما خواسته می‌شود. (تصویر ۱۴۵)

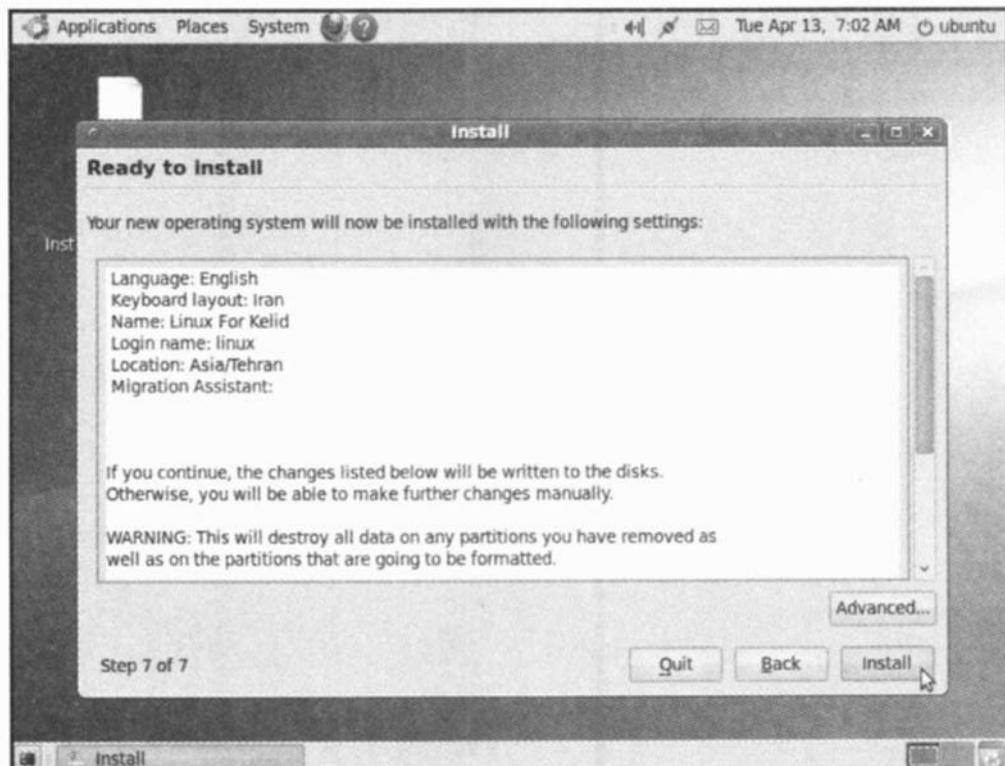

تصویر ۱۴۵

پس از تکمیل این اطلاعات روی دکمه **Forward** کلیک کنید. تا به صفحه بعدی بروید. در صفحه بعد تمامی مشخصات نصب به صورت زیر نمایش داده می شود. (تصویر ۱۴۶)

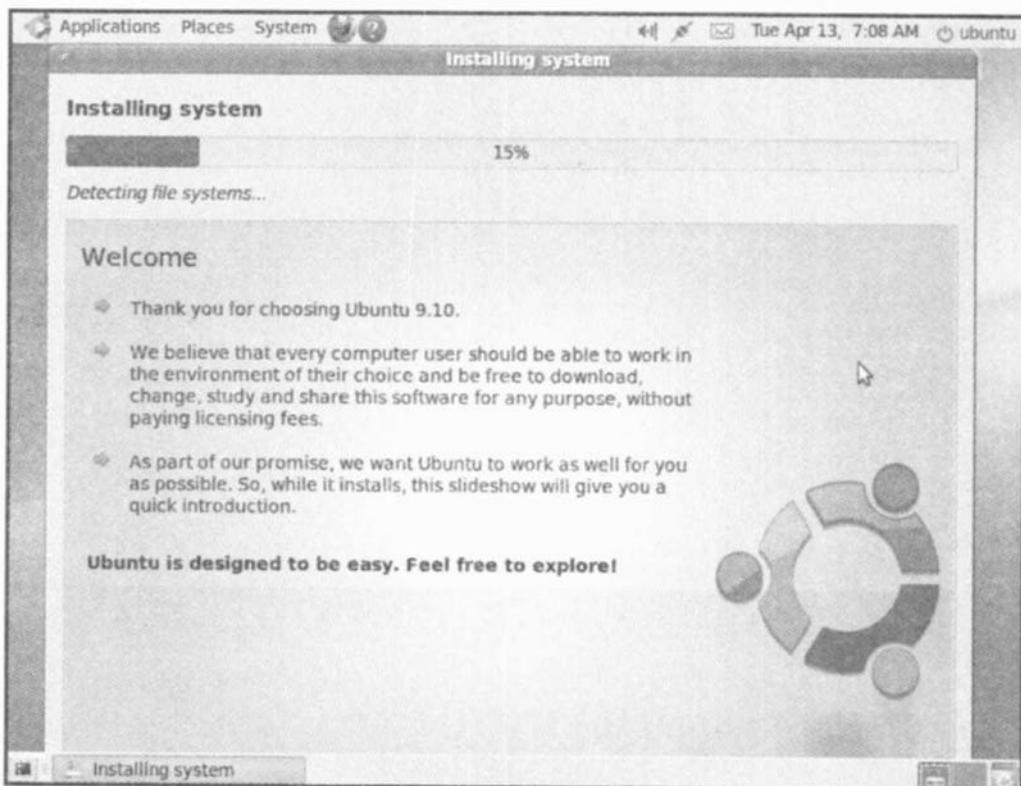
نکته ...

در قسمت مربوط به **What is Your Name?** هر نامی و در قسمت **Choose a pass...** رمزی را که به دلخواه وارد کردید به خاطر بسپارید چون در پایان مراحل نصب و هنگام ورود به سیستم وارد کردن این نامها اجباری است.

تصویر ۱۴۶

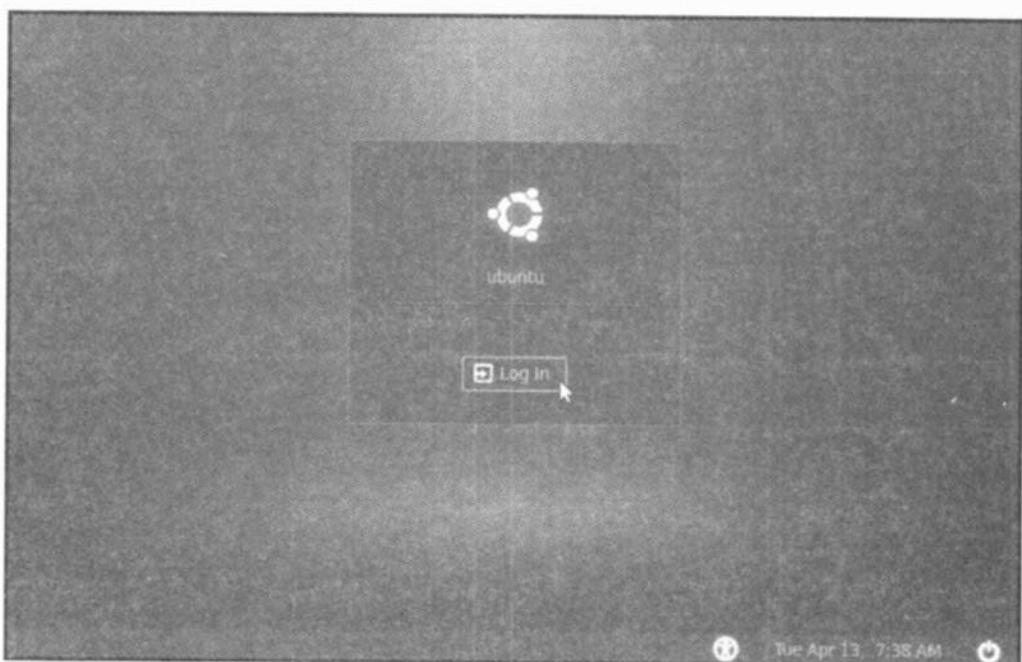
در صورتی که بخواهید قسمتی را که در مراحل قبل تکمیل کرده‌اید را ویرایش کنید بر روی دکمه **Back** کلیک کنید در غیر این صورت بر روی دکمه **Install** کلیک کنید پنجره پایانی نصب را مشاهده خواهید کرد در این مرحله سیستم عامل شروع به نصب خواهد کرد. (تصویر ۱۴۷)

تصویر ۱۴۷

ورود به سیستم

بعد از پایان یافتن عملیات نصب سیستم به صورت خودکار **reset** می‌شود. و صفحه‌ای شبیه تصویر ۱۴۸ مشاهده خواهد کرد.

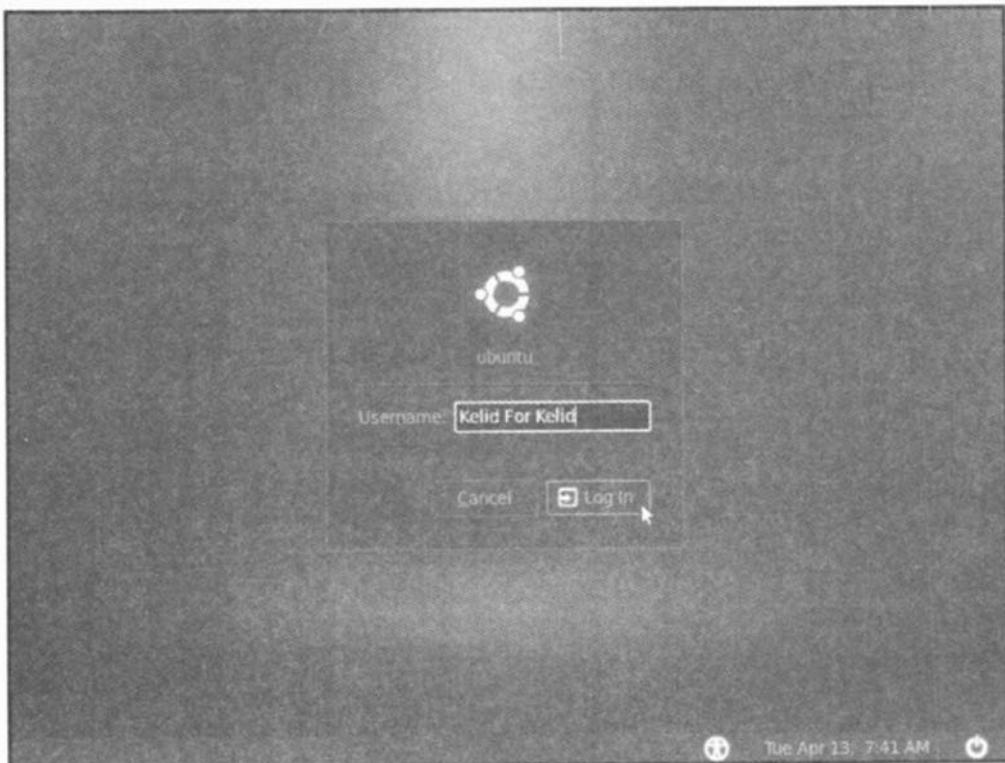

تصویر ۱۴۸

برای ورود به محیط لینوکس بر روی دکمه **Log In** کلیک کنید.
پنجره جدیدی نام کاربری که در هنگام نصب انتخاب کرده‌اید را طلب
می‌کند. (تصویر ۱۴۹)

نکته ...

همان نامی که در هنگام مراحل نصب در تصویر ۱۴۵ در کادر **What is Your Name?** وارد کرده بودید را دوباره در این قسمت وارد نمایید.

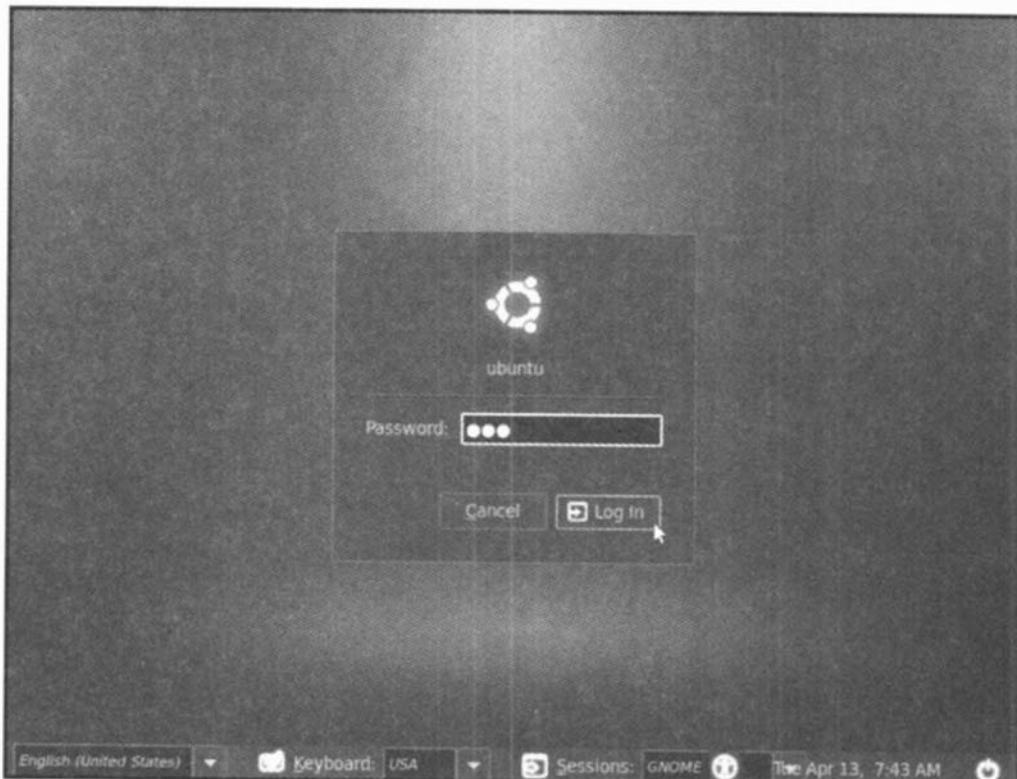

تصویر ۱۴۹

روی دکمه **Log In** کلیک کنید و کلمه عبوری که در هنگام نصب
انتخاب کرده‌اید را در کادر مشخص شده وارد نمایید و بر روی دکمه
Log In کلیک کنید. (تصویر ۱۵۰)

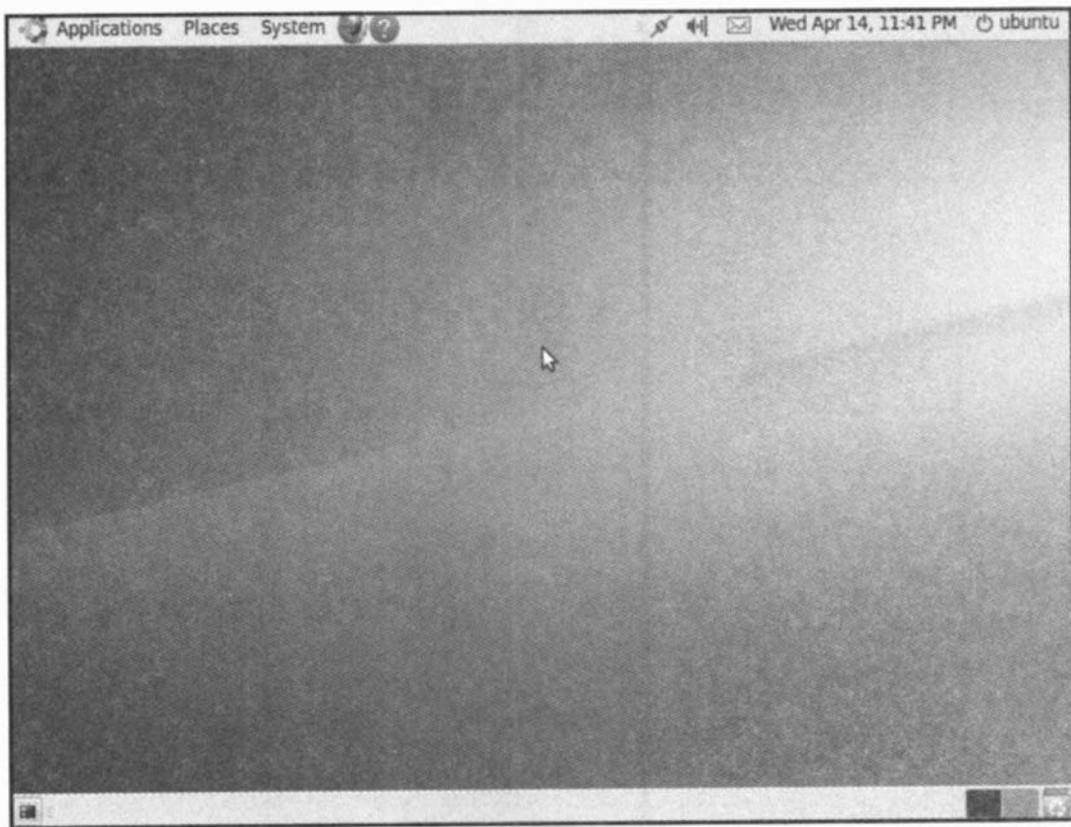
نکته ...

این همان کلمه عبوری است که در هنگام مراحل نصب در تصویر ۱۴۵ در کادر وارد کرده بودید را دوباره در این قسمت وارد نمایید.

تصویر ۱۵۰

در صورت صحیح بودن نام کاربری و کلمه عبور شما وارد محیط سیستم عامل لینوکس خواهد شد. (تصویر ۱۵۱)

تصویر ۱۵۱

به شما تبریک می‌گوییم چون شما با موفقیت لینوکس را نصب کرده‌اید.

سخن آخر

اووبونتو یک سیستم عامل کامل بر اساس لینوکس است و دارای اصلی‌ترین ابزارهای مورد نیاز برای کار و سرگرمی می‌باشد. با تأکید بسیار بر تهیه نسخه کامل رومیزی که پس از نصب آماده کار باشد، اووبونتو یک انتخاب بسیار خوب جهت محیط‌های خانگی و اداری است. شما می‌توانید آخرین نسخه اووبونتو را از سایت [Www.Ubuntu.ir](http://www.Ubuntu.ir) دانلود نمایید.

و اما ...

ما سعی کردیم در این کتاب مبنای آموزش را بر دیسک زنده بگذاریم زیرا بسیاری از کاربران از جمله خودم در ابتدا می‌ترسیدم لینوکس را در کامپیوترم نصب کنم و این ترس دلیلش تصور غلط من از پاک شدن اطلاعاتم بود. این شاید تصور بسیاری از شماها باشد و اگر ما در ابتدا مبنای آموزش را از نصب می‌گذاشتیم عملًا بسیاری نمی‌توانستند از این کتاب بهره لازم را ببرند. ما کار را تا حد امکان توسط آموزش بر مبنای دیسک زنده ساده کرده‌ایم. و یک اصل را نباید فراموش کرد و آن عمل یادگیری بر پایه تجربه و آزمون و خطا است. امیدواریم مطالب این کتاب برای شما دوستاران علم و دانش مفید واقع شده باشد.

سخنی با خوانندگان

روزی که تألیف و نگارش مجموعه کتاب‌های کلید را آغاز کردیم، انتظار موفقیت مجموعه را داشتیم؛ زیرا برای خود اهداف بزرگی ترسیم کرده بودیم. ولی مجموعه کلید و موفقیتش از اهداف ما هم بزرگتر بود. اگر احیاناً یکی از اولین کتاب‌های کلید را در دست داشته باشید، می‌بینید که هدف اولیه ما تولید ۴۰ جلد کتاب در زمینه آموزش کامپیوتر بود. می‌خواستیم وقتی به این هدف رسیدیم، تصمیم بگیریم که آیا کارمان را ادامه دهیم یا خیر. اما روزی که این هدف محقق شد، مجموعه با چنان سرعتی در حرکت بود و تقاضای شما دوستان برای کتاب‌های جدید چنان هیجانی در ما ایجاد کرده بود که حتی لحظه‌ای درنگ نکردیم و تولید کتاب‌های جدید را ادامه دادیم. تاکنون موفقیت ما بسیار بیش از آنی بوده که در اهداف اولیه برای خود ترسیم کرده بودیم. ولی واقعیت این است که هیچ راهی به آسانی طی نمی‌شود. مجموعه کلید نیز سختی و فراز و نشیب‌های بسیار را طی کرده تا به اینجا رسیده است. همانطور که در ابتدای راه، ما با اتکا به نظرسنجی از کتابخوان‌ها کارمان را شروع کردیم، در ادامه نیز قصد داریم به همین شیوه ادامه دهیم و این امر بدون کمک شما دوستان میسر نمی‌شود. در این راستا دو خواهش از شما داریم. چکیده این دو خواهش این است: خوبی‌های ما را به دیگران بگویید و بدی‌هایمان را به خودمان.

۱. لطفاً نظر خود را برای ادامه کار برایمان بنویسید. بگویید تا اینجای کار کتاب‌های کلید چه ضعف‌ها و نارسایی‌هایی داشته‌اند. آیا مشکلی در متن، روش آموزشی، حجم کتاب‌ها، قیمت و... می‌بینید؟ هر ضعفی را مشاهده می‌کنید و هر پیشنهادی برای بهبود کتاب‌های کلید دارید برایمان بنویسید. یک برگه پست جواب قبول در انتهای کتاب برایتان در نظر گرفته شده. لطفاً آن را جدا کنید و پس از تکمیل برایمان ارسال کنید. اگر برگه به اندازه کافی جا ندارد، می‌توانید برگه‌های دیگری به آن ضمیمه کنید. نیازی به چسباندن تمبر نیست. فقط کافی است برگه را به صندوق پست بیندازید.

۲. همانطور که می‌بینید قیمت کتاب‌های کلید نسبت به کتاب‌های موجود در بازار مناسب و معقول است. ماسعی می‌کنیم در تولید کتاب حداقل سود را برای انتشارات در نظر بگیریم تا بتوانیم کتاب‌ها را ارزان به دست شما برسانیم. ولی این کار باعث شده که سود کم کتاب‌ها، عملتاً توانایی تبلیغات را از ما سلب کند. از آنجا که از ابتدای کار بهترین مبلغین کتاب‌های کلید خوانندگان آنها بوده‌اند، اکنون هم از شما می‌خواهیم که پس از مطالعه کتاب، اگر آن را مفید یافتید، به دوستان و آشنایان توصیه کنید کتاب‌های کلید را تهیه و مطالعه کنند. اگر واقعاً کتاب کلید را مفید می‌دانید این توصیه هم به نفع دوست شماست و هم به ما در ادامه راهمان کمک می‌کند.

از شما به دلیل همکاری و همفکریتان تشکر می‌کنیم و سعی داریم با تهیه کتاب‌هایی هر چه بهتر، لطفتان را جبران کنیم.

موفق و پیروز باشید.

از مجموعه کتابهای کاربردی

کلید

منتشر شده است

